

CULEGERE
de
POESII

a lui

G. ASSAKY.

EDIȚIA. a III-a ADĂOGITĂ.

IASSY.

Imprimeria Albinei Române, strada Assaki

1868.

Ino. A. 2519

Lipse: pag. 213-220

330609

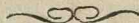
CULEGERE

de

POESII

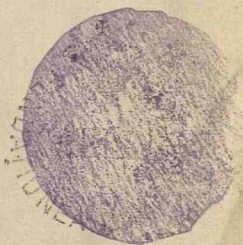
a lui

G. ASAKI.

Ediția a treia, adăugită

25896

I A S S I I.

- Tipografia Institutului Albinei Române.

1863.

20583

1947

1961

1956

167/06

POSTA

ini a

IXAKI 3

B.C.U. Bucuresti

C25896

Tipografia Institutului Alpinilor Romani
1883

P R E F A Ț I A.

După unŭ cursŭ de cinci-șeci-patru ani, de când datease cele întâe a mele compunerî poetice, eacâ așî le reproducŭ în o nouă a 4-a ediție. Ele, suntŭ în multe priviri necomplete, ca toate lucrurile începătoare; că, deși Poesia é înăscută în poporŭ, la Români, la noi ca Bardulŭ Scoției, ostașulŭ era tot o-dată și poetŭ, încâtŭ mesteria sa de frunte, fiind arma, eco a înpățimirei sale nu s'a pututŭ pastra de cât prin tradiția Doînelorŭ celorŭ numeroase, ce și astădzî încântă aușul nostru; și care, cu multŭ sucșesŭ s'a reprodusŭ de D. V. Alexandri.

De aceea, lipsitŭ de modele clasice în limba Română a deossebitelorŭ feliurî de compunerî, m'am îndreptat, precât se putea, după regulile Poesiei Italiene, ce suntŭ mai conforme cu geniulŭ limbei noastre.

De nu reclamŭ ca meritŭ asemenea compunerî, cu dreptul este a nu li se refusa îngăduința în privirea întâimeî cuprinse în astă Culegere.

În astă ediție, s'a mai adaosŭ câteva compunerî originale Italiene, din epoha petrețerei mele în Roma, și alte traduceri din Româna în limbele Franșeze și Germană.

G. Asaky.

PREFAȚIA

Dupa un curs de cinci-șeci-patru ani de când datează cel
măte a mele compuneri poetice, care s'îi le reproduc în o nou
a 4-a ediție. Ele, sunt în multe priviri necomplete, ca tot
incertitudinile înepătoare; că, deși Poezia e înscrisă în popor,
românul, la noi ca Bardul Scoției, oarecum era tot o dată și poet
însoțit mesteria sa de frunte, fiind aruncat, ero a fapturii sa
un'a putut păstra de căt prin tradiția Doimitorilor celor
roase ce și astăzi încăntă auzul nostru și care, cu multă sa
ceară s'a reproducă de D. V. Alexandru.

De aceea, lipăit de modelul clasic în limba Română a deose
bitelor felini de compuneri, am am îndreptat, precă se putea, d
pre regulile Poeziei Italiene, ce sunt mai conforme cu genu
lindul noastre.

De un rețamă ca meritul asomării compuneri, cu dreptul sa
a nu li se retrăsă îngăduința în privirea înțimii cuprinsă în sa
Culegere.

În astă ediție, s'a mai adăosă câteva compuneri originale în
lene, din epoha petrecerei mele în Roma, și alte traduceri din li
român în limba Franceză și Germană.

D. Alexandru

FRANCIS
S. P. S.

PROLOGÜ

LA PATRIE.

Unü viü dor më 'naripeasă și më 'ndeamnâ din giunie,

Ca së cercü pe alâutâ românească armonie.

Acest vers, ce sun'aice, lü Apolo nu'ï strein,

Fiind gemine cu rostul ce'ï urđit din ęel Latin.

Armoni'a strâns pe oameni în plâcuta soęietate,

Adunând pre îi din codruri în statornica ęetate ;

De cântarea lü Orfeos munții Traęiei s'umpleau,

Și de sunetul ęel dulce crude feare se'mblânđeau.

Însași ruga de evlavie unei inimii credinçoasse,

Câtrâ Domnul se înalță pe aripî armonioasse,

Ș'o simțire legânatâ prin al Muselor organ,

Mângâetâ cursul treęe pe al vieței Oęean;

Spre virtute versu'nbie, despre rele faęe urâ,

Fermâcându-ni adapâ d'o înalt' învâțaturâ.

O Români, Români, ai Daçiei! ce purtați un mândru semn,
De-origină, istoria acum fie-ni îndemn;
In vechime maica Roma ce-a fost doamnă'n toată lume,
Ni-a lăssat legi și pământuri, vorba sa și'naltul nume,
Dare darul, ce de timpuri și de barbari s'a pastrat,
Când senină soarta luçe, fi-va astăzi defăimat?
Nu, prin Muse ș'a virtutei dorul dulce și ferbinte
În noi lumea sê cunoască strănepoți Romaneî ginte.

Tu Moldavi'o mânoassă! ce pre mine ai născutū,
Adăpostū dă giunei Muse care istū versū a țessutū,
Pe'nverditū și tânărlaurū, ce din țer'nă-acum răsare,
Cu puternic scut sâl aperi de-a fortunelor turbare;
Cumū va prinde rādăcină și în urmă va'nflori,
Din a sale frunđi, cunună, Musa ție va urđi.
O cunună, cungiurată de-a le vânteî line rađe,
Ce de focū, de ferū, de timpuri traimecū soarta o păstreađă.
Cândū atunçe al tăū nume, nemurireî consfințitū,
Va luçi la fiî Patriei chiarū ca 'n çeriū unū noou planitū!

DONAȚIUNEA
JOAN J. MOVILĂ

LA ITALIA.

1809.

Vă urezǔ frumoasse țermurǔ a le-Ausoniei antiçe,
Cungiurate de mǎri gemenǔ, împǎrțite de-Apeninǔ !
Unde lângǎ laurulǔ verde crește-olivalǔ cel ferice,
Unde floarea nu se treçe sub unǔ çeriǔ çe'ǔ totǔ seninǔ,
Unde mǎndre monumente a le domnitoarei ginte,
Învieasǎ miǔ Icoane la aduçerea aminte,

Vǎ uređǔ ! . . . cǎ çine poate fǎrǎ dorǔ, fǎr'umilințǎ,
Açeǎ pulbere se calçe, al Eroilorǔ mormǎntǔ ?
Ce în cursǔ de anǔ o mie a stǎtutǔ în biruințǎ,
Ș'astǎđǔ viǔ suntǔ prin esemple de virtute și cuvǎntǔ.
Încǎtǔ în assemǎnare, nu a fostǔ, subt orǔ çe nume,
Mai mǎreșǔ, nimicǔ, niçi trainicǔ de cǎndǔ omulǔ este 'n lume.

Pe a Tibrululǔ șessǔ, Roma, tǎbǎrǎtǎ'ǔ ca unǔ munte,
Din palaturǔ surupate și mormǎnturǔ adunatǔ,

între care, Capitolul, o cărunță nălță frunte,
Ce de barbari și de timpuri cu respectū 'i s'a pastratū;
Unde unū poporū de statuī, a lui Fidiās urđire,
Vânta Greției ș'a Romei îmīarată la privire.

Între surupate temple, obelisce și coloane;
Ca unū turnū de ferū întreagă stă colona lui Traianū,
Pre ea vĕdū: Istrulū se pleacă Iassienei Legioane,
Cumū cu Patria sa pere-a Decebalului oșteanū.
Și cum în deșearta Dației poporū noou se'ntemeiasă,
De-unde limba, legi și nume a Romānilorū dereasă.

Cândū în codru vechiū, stejarulū, a repussū de bătrānețe,
Din a sa mānoassă țernā crescū plăcute florișele,
Așa dup'a Romei paossū, în alesse frumusșețe,
Ressāritaū nooi lușefiri: Ariostū și Rafaele,
Galileū, Columbū; ș'Italiei, ce prin genia lorū lușe,
Ca 'nvechime lumea astāđi necurmatū tributū adușe,

În grādin'asta Eūropei, unde rostulū dulce sună,
Și pictura, Armonia, prin unū farmecū a supussū,
Pe a lumei selavi și domniī, cariī pururea s'adunā
Plinī de dorulū amirārei, de la Nord și de l'Apussū;
Unū Romānū a Dației vine la strābunī, ca se sārute
Țerna depe-a lorū mormānturī, și se'nvețe-a lorū virtute!

* LA ÎMPĂRATULŪ ALECSANDRU I.

*Când după încheierea păcei prin
Santa Aleantie, a vizitat Bessarabia.*

LA 1817.

Împărate prea puternică ! ce'n a inimei mărire,
Prototipulū dreptū urđita'ı, duple carele domnesı,
Tu'npăcândū Ursite crude cu ęertata omenire,
O icoan'a ferigirei între noi înfinęesi,
Pentru care lumina-va a Ta epocă'ntre ęele—
Alte, chiarū ca unū luęeafărū între mai mánunte stele.

Precumū nu apunū în Rossiea nięi odat'a đilei rađa,
Căęi, s'atingū a sale margini în Apussū și'n Rêsseritū,
Așa treadă tot-d'auna a Ta minte privigheađa,
Preste soart'-Împărăției și pe cursu'ı străluęitū.
Cândū unitū cu Suveraniū, în a legei sântulū nume,
Tu întâiū, o Alecsandre ! reaseđi paęea în lume.

Subă ală Tău ferice schiptru domnescă legea și virtutea,
Direptatea și credința aș sfințitū a lorū altarū,
Çei çe'n sferile stelite, seaū pe țermurī neștinte
A naturei secretū gearcă, çei çe țerinile arū,
Çelū çe'n fapte seaū cuvinte folossință ni aduțe,
Află'ndemnū, lucorū, și rașimū care'n a lorū cursū le duțe.

Seaū că'nalta'ți cugetare preste Patrie se poartă,
Seaū prin sate, aș prin țermurī chiarū ca ingerulū când vii,
Plănsulū ștergī, pre meserū vindeçi, și'nviesi speranța moartă.
Unde fură dineoară pârăssitele câmpii,
De la țermurile Nevei pân'la Caucasulū munte,
Çetăți mari și monumenturī naltă-acumū o mândră frunte.

Înimossulū giune vulturū a lui aripī le deprinde
De la ðona stemperatā pân' la polulū înghețatū,
Ear industria, negoțulū mânossū ramū în Rossiea'ntinde,
Șin curândū din marea Caspī unū canalū nooă adăpatū,
La Petropolissū cea mândră, preste umeda sa cale,
Va căra odorulū Indiei și tributurile sale.

Vuetulū de crunte arme, ș'a Belonei sunetū taçe,
Sub a laurului umbrire gustā Arisū triumfū sfântū,
Ochii sei se imblândăse de uneltile de paçe,
Și de dulcea fericeire înfloritā pre pământū ;
Elū păstreasā alū său fulgerū, furia ca sê detune,
Care'n lume vra s'arunçe ardătorulū ei tăçiune.

Deçi cândū rosturī învățate laūda numelū Tău sună,
Earū fapta'ți întemeiasā traiulū Tău nemuritoriū,
Ca o passere din codru care versulū împreună
Cătr'armonia çe'naltā firea la ei Urđitoriū,

A mea Musă umelită, în Parnassū de totū streină,
Pârga ei ea nestolită Ție Doamne o închină,

Că pre Țerile frumoasse, de mană acoperite,
Unde șesuri, vâi, munei d'Istru și de Prut se'ningū,
e ca Pactollū a Lidiei ducū arine'aurite,
Unde-a câmpului odoare panicii sâtenī le strângū,
N'a luitū, aleū! pre ele, a științelorū fâclie,
Și al Romei strânepotulū ae încă 'ntuneie!

Timpulū repede, e toate în noianulū său ascunde,
Într'a sale prâi surpat'aū Daia marelui Traianū,
e ca luntrea sbuiumată între stânci de către unde,
A peritū luptându cu vântul, pân' s'agiungă în limanū.
Earū atuni când de furtună s'a sfârmatū în noaptea oarbă,
A pututū abiea sâ scape al ei nume ș'a sa vorbă.

Însă'n astă împilare a ei ile's mângâete,
De mai bunū timpū e resare, dup'ăcelū e s'a trecutū.
Când al Rossiei socru. Stefanū, cungiuratū de Asii ete,
Întrarmat cu ferū și lege, a Moldovei era scutū,
Și lăsindu-o sârmană, e'a menitū în i de moarte:
Ca veni Mântuitoriulū ș'a ei mai ferice soarte!

LA MOLDOVENI

La restatorniçirea Domnilorū pământeni.

1822

Versū înaltū de bucurie se ressune împregiurū,
Astâđi gemetulū Moldovei în armonii se prefaçe,
Astâđi soarta îmblândită ni ureasă cu ogurū,
Și din clime seninoasse se întoarnâ linâ paçe,
Se întoarnâ sânte drituri, çe's odoare unū neamū,
Spre a cârora domnire, de multū rugi noi înalțamū.
Pentru-a noastră fâr'de lege, pre çetâți și pre câmpii,
Din a tunctului sferâ, cu'nfocată asprâ mânâ
Segeta a morței îngerū miî de fulgere și miî,
Çe pre creștetele mândre sfârâmat'aū în țerinâ,
Într'atâta, câ, urgia și vapaea nu a stânsū
Calde riuri de crunt sânge ș'unū amarū noeanū de plânsū.
Însâ, Domnul al puterei, çe pre omul pácátossū,
Pentru lucrul çel nevrednicū ș'ovelite fapte çeartâ,
Îmblânditu's'a acuma, și pârintele duiossū,
Spre a noastră vindecare; ni lovește și ni eartâ.

Dar' la cugetū și privire ni-a lăssatū unū trainicū semnū,
De'nfrânare despre rele și spre dreptulū de îndemnū:

Ca uzū châlătoriū nemernicū, sbuțiumatū de-al mării valū,
Când în noaptea'ntunecoassă niçi o stea în çeriū nu vede,
Deacă-aproape de peire, de'ntâmplare află-unū malū,
Cu mâni ambe îl apucă ș'abia șie însuși crede;
Dar' sâltând pre el din undâ, care moartea 'i minea,
Domnului el dâ mârire că Patria'și va vedea.

O puternică fortună pe Moldov'a fostū împinsū
Se plutească pe o mare, de pericoli pressurată,
Și poporul fără cărmă, de miū tunete atinsū,
Aștepta a sa sfârmae și peire 'nfricoșată.
Obossite elemente mugū și sun'ađi mai înçetū,
Ventul stâ, s'alină marea, de port ni-am apropiet.

Ni s'arată la vedere unū frumossū limanū veçinū,
Favorabilū Zefirū suflă și luçescū senine stele;
Însâ, cursulū çela este de miū stânçe încâ plinū,
Și tresvie çere dreaptă cu'ndoite opintele,
Că, o luntre strunçinată, çe-a scăpatū din Oçeanū,
Deacă uită privegherea va peri chearū în limanū.

Feriçiī strâmoșiī nostrii prin păđire-açestei legi,
Spre a Patriei scutire nu cruțau jertfirī niçi sânge,
Și în volbura turbatâ stata'ū pururea întregi,
Ca o stâncă 'n međul mării, çe sumețe ape'nfrânge,
Orī de triumfuri se fie a Moldaviei pâmântū
Viū esvorū întru vechime, ear acumū uitat mormântū?

Pe Moldova când ferice era'n paçe și'n resboiū
Schiți, Panoni, Sarmați ș' Asia n'a putut niçi cum sê sfarme,

Prin a ei virtute gustă nemurire între noi :
Înțeleptul Alecsandru, Stefan fulgeru întru arme !
Dar' pe-a timpurilor aripă fericiți și mării fugu,
Fii Moldovo neînvișă, puind patimele 'n giugu !

Patrioți ! veniți cu toți lângă Tronul cel doritu,
Sê'ncheiem spre-a lui tãrie giurãmãnturile sfinte !
Dup'unu cursu de ani o sutã, dioa ceea a venitü,
Întru care fiul Patriei fi-va Domnu ș'al ei pãrinte.
Patria maică 'n a ei floare a fost noã agiutoriü,
Ferițiți de fi când astãdi, vor fi ei cunoscãtori.

Auritele palaturi, nalță turnuri câtrã noru,
Ș'a strãbunilor mãrire din surpãri vor sê rëssarã,
Necurmat va sê rãverse avuțiilor esvorü :
Înflorire, fericiire și repaos preste țearã,
Când ni-a fi temeiu și cãrmã sub unu Domnu bun înțeleptü :
Legea, Patriea, U n i r e a și unu cugetu chiaru și dreptü.

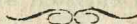

RESTAURAREA SCOALELORŢI NAŢIONALE

în Moldova

LA 1828.

EPITROPIEI ÎNVĂŢĂTURILORŢI PUBLICE.

(Imitat)

EDUCAŢIE

25896

Copăceii încă tineri, ce de tot s'a părăssit
La voinŢă şi'ntâmplare în salbatica pădure,
Mai nainte de a creşte, vor se peară nesmintit
De a fiarelor calcare seaŢu de barbară secure,
Decând pedecă în codru dărămate pe pământ.
Deacă însă îngrijerea, cu o mână îndurată,
Îndreptav'ar a lor viŢă, atunci când nuele sunt,
Din vlăstarea tinerică. o tulpină înformată,
Se făcea stejarŢu puternic, ce sporind din anŢu în anŢu,
Agiungea a fi coloană prin BisericiŢi aŢu prin casse!
Adăpost în timp de iarnă călătoriaŢu serman.
Al său trunciŢu durat în punte, aŢu în plutitoare vasse,
ArŢu da riurilor lege ş'a lor curs ar înfrâna;
ArŢu căra odorul Indiei, răsbatând prin grea fortună,
SeaŢu format vassŢu de resbele cu străinii s'ar lupta,
Fulgerând pe luŢiul mării cha unŢu nourŢu ce detună.
Se assamână şi fiii cu copaciŢi de pe plaiŢu,
Fii, ce crescŢu în rătăcire şi răpun în răutate,

Poesii Editia a treia.

Și'n loc moartea se le plângem suspinăm de a lor traiu,
Ce'i spre dauna și rușinea familiei întristate!
Deacă timpuriu moralul, mintea lor ar fi'ndestrat,
Atuncea din sinul meser ar eși genii mărețe!
Cela ce pe drumul public pe călători a prădat,
De avea îndemn, mijloace, ca virtutea se învețe,
Cu primejdia vieții Patriei sale era scut,
Seau pe amvona rostirei, prin ritorice cuvinte,
Îvingând pe nedreptate, Demosten s'ar fi făcut,
Și a vèduvei sermane ar fi rađâm și pârinte.

Din abaterea femeii câte rele'n lume vinu.
Când ea cumpără și vinde a le sale frumusete,
Mestecând înșălăciunea ș'a plăcerilor venin!
O asemenea femei, de putea virtuți se'nvețe,
Putea fi matroana Romei, seau Vestală la altar,
A lui Colatinus soață, seau de Grachi o născătoare,
Și prin fapte de virtute, scutind traiul de amar,
Ferișirea'n sinul casei nu s'ar face trecătoare,

Dar semanța cât de bună, cădând pre petros pământ,
Rourată de miș lacrimi, între suspinări crescută,
Va da numai poamă-amare, umbră și uitat mormânt,
Când o mânâ priitoare a ei creștere n'agută.
Vre un bine a face'n patrie este omul mult datoriu,
Așa faptă pe el nalță câtră vrednica sa treaptă,
Și s'assamână acela unui înger scutitoriu,
Care duce tinerimea pe a vieții cale dreaptă!

Voă dar mărețe inimă, ce spre a giunimei sporiu,
Așădat'atși Scoale 'n țeară, mulțemire se cuvine,
Deacă omului în lume firea dă un născătoriu,
De la Voi adevărata tinerimei vîeța vine!

— LA VASUL LUI VIRGILIUS.

IMITAȚIE DUPRE ORATIUS.

Călăuđă dă ar fi ție Dina 'n Cipru domnitoare,
Ș'a Elenei frații gemeni, în țeriu stele luđitoare,
Ear Eolū se înfrăneđe vęnturile destramate,
În adâncă groapă astăđi turbăciunea lor sę'nvingă.
Rog ca numai blândul lapics, cu suflări înaripate
L'a Atenei țermul teafăr, legănând sę te împingă,
Vassule! cărueta Roma pe Virgil încredințeasă;
Și a inimioarei mele giuđtatea o păstreasă.

De'ntreite dale 'nșinsă era inima țea crudă,
Țe întâiū a mers în luntre pe turbata cale udă.
Ce întâiū fărâ de teamă a privit în grea fortună,
Luptând calde Africane cu repedele Acvilonu,
Țe văđu pe triste Iade și pre Notul, carę-adună,
Munți de unde preste unde, Marea-unind cu Oriđonu,
Încăt luđul Adriatic, fulgerat și plin de spume,
Chiar s'assamână cu Haos când din sinu'i năștea lume.

Oarę-atunșea care moărte fost-aū omulū fricoasșe,
Când cu ochi uscați privit-aū plutind monstruri fioroasse,
De a căroră mugire răsunaū Ceraūne stânșe ?
În đadar Dumneđeirea, prin o griđă 'ndurătoare

Despărțit-aũ cu 'nadinsul uscatul de mări-adânçe,
Deac' o fragedâ unealtâ, de operile călcătoare,
Încredindussâ în sinul elementelor temute,
Cuteđat-aũ a petreçe nuoê vaduri neștiute !

Ca sê gerçe'n lume toate ne-astâmparata minte
Pe omũ câtrâ cele-oprite îl împinge înainte.
Cu scânteia din çeriũ furatâ între oameni aprinsesse
A lui Iafetũ sumețũ fiul a râpirei dorũ și sete.
Dupê care a lui pacate între oameni întinsesse
Pâtimiri de toate feliuri ș'a lângoarei trista sete,
Ear nevoea 'ntârđietâ unei morți neaparate,
A sporit a ei sossire cu pâșiri înaripate.

Se încrede 'n aerũ Dedal, prin o nuoê a lui urđire,
De aripĩ çe nu sunt date pentru-a oamenilor fire.
P'ntre Stics, de unde-a morței negre aburi se râdicâ,
Ercules întru vechime a trecut cu sumeție.
În fantasia sa omul crede câ nuĩ greũ nimicâ,
Însuși çeriurile çearcâ în deșarta nebunie,
Niçi câ lass'a noastre fapte, sâ se stingâ une-oare
A lui Gioe çertâtoriuul fulgerile tunetoare.

ALFONS DE LAMARTIN

CĂTRĂ O JUNĂ MOLDOVANĂ,
SCRISĂ ÎN LIMBA FRANCESE.

(Traducere)

Desseorî a nopței aburî, când se'nalță în târie,
Și din plaiuri departate se întindă preste câmpie,
Aũ din țermũ pe luçiul mării acei aburî când ni vinũ,
Ressuflând a lor miresme, țe idea resfireasă,
Pareni-se că pre dânșii ros'aũ criniĩ tãmâiasă
Și pe aripele sale ni le aduțe-unũ aer linũ.

Fantasia, care'i ochiul de gândire înfocatã,
Vede floarea singurieipe o stâncã aninatã,
Aburindu'ĩ numai ție a ei miros mânecat,

„Te iubesc 'i diçi atuncea ; „vioric' aũ lâcrãmioarã,
„Dulçe floare-a simpatiei, țe'mi trimiți ađi cu-Aurorã,
„Din sinũ tẽnêr, de departe, al tãũ miros delicatũ !
„Ca amantul când cunoaște între giunele frumoasse,
„Ce petreçerile sereĩ ni le fac mult mai voioasse,
„Balsamul de coma blondã țe d'Amor s'a fost pãtruns,
„Acum cãnd a sereĩ boare, a adus pre-a mării unde,
„O mireasmã misticoassã care inima'mi pãtrunde,
„Al tãũ euget înțeles'am și'ți beți harui țel ascuns !“

De la floarea de zepe Istru, care crește pe-a lui țerine,
Trecând munții vâi și codrii, dulce mirossul îmi vine,
Încât inima'ncântată ca sê știe ar fi dorit :

Dișea junea așadătâ l'a stejarului tulpinâ,
Cu plăcere dicând versuri unei țeri care'i streină,
S'a cuprins de o roșată când la mine a gândit ?

Pentru țe ? că Poesia e este-a inimei scânteie,
Çe mânată de unŭ Zefirŭ iŭte-a rinde pe o f mee,
Și c'amantului cuvinte versu'i sunâ pe încetŭ.
Încât giunea adâncită în cântarea țeă duioasă,
Crede că'ntre al ei cuget și'ntr' strof' armonioasă
Pus'ău geniul Ursitei pre unŭ nevâduț magnet !

Câte sârutări secrete ! de la tînêra copilâ
Adunatuleaŭ poeta preste-a cârței sale filâ,
Fâr'a fi simșitŭ vr'odată grația lor de paradissŭ !
Ah ! cum ar dori sê sboare cu a lirei armonie,
La çetirea 'çestei Ode de-ar putea martor sê fie
Doritoriŭ d'o câtâturâ, de unŭ sunet și d'unŭ vissŭ ! . . .

LA ALFONS DE LAMARTINŪ.

UNUI JUNE MOLDOVAN,

(Scrisă în limba Franceză de V. Alexandri.)

(Imitație).

D recum firul de arină de a lunei riū mânat,
Sum purtat de a me soartă,
Niți cercând al nopței cursul cel de vissuri îngăimat,
Nu doresc a ști de unde și'ncotro fatul mă poartă.

Ce agiută ferișirea pentru-o lăncedă făptură,
De-a cunoaște elementul d'intru care s'a făcut,
Oare cel ce din nimică plăsmuit-aū pre natură
Nu'i și el nepreșept ?

Într'o luntre strunșinată, eū împins de fantasie
În oșeanulū fără margini a pluti de-așū cutesa,
Fundul volborei adânce, preste-apelor câmpie,
Orī puteva-ș măsura ?

Velule misterioasse, scară'n veși neapropietă,
A le cărei numai Țeul poate treptele sui,

Oare cine va pătrunde o lucrare atât secretă
A Monarhului puternic ce nu'l potă închipui ?

Ună insectă mică care roade pe a primăvărei floare,
D'arieșă piramidă fi-va oare surprătorii ?
Precum vulturul în aer de fortună doritoriū,
De instinctul ce il poartă îndreptându-se spre soare,
Spăimantat de fulgerare, ce târiile despică,
Simte-aripa sa muetă ș'obosit pe țermuri pică.

Așa mintea vânturată de ideile deșarte,
Nu'nçeteasê ca să çerçe a misteriilor carte,
Dar' în urmă obosită de adâncul ne'nçelesū
Ear recade'n întunicu d'unde ea a fostū purçessū.

S'aruncâm deșertăciunea din a vieței noastre căl,
Și a Proniei, prin care toate nascū, trâesc și morū,
Ce cum în trecut și'n față vede pre çel viitoriū
Al ei dreptul noi sê çerem, se cântâm puterea ei.

Nalțasse credința noastră câtr'a çeriului tãrie,
C'a miresmei tãmãerea ce s'aprinde prest 'a'tarū,
Stelelor, popoarê a lumiei sê cântâm în armonie,
Pre ațel çe'i fără margini în putere și în harū !

Cerul, apele, pãm`ntul, toate laudă a lui nume
Elū urđit-aū pre luçeferi ca sê luminesen lume!
Floarea ca sê'l profumese, passerea de alū ura,
Noi sê'l adorâm, pre Tine s'aibă cine a'l cânta !

Cântătorule mãrețe ast-feliū este a ta soartê,
Altor plãnsul și suspinul cu miseria le lassã ..
Vântul aspru'n timp de vară când aduçe florei moarte,
Unui arbore de munte de fortunele nu'i passã. . . .

Eară eă ce 'n primăvară, vâdă abiea a mea ființă,
Când veni-va nerieșea se m'apese pe pământ,
Râdicând spre ceriuri ochii cu ună cuget de credință,
Cuvânta-voii ș'atunși bine a lui nume nalt și sânt.

Căci eă știu că'n ceriū domneasă nemititul tribunal,
Unde răul se defaimă și se laudă țel moralū,
Știu că Domnul cumpește fie-care-a noastră faptă,
Ș'impărțește după moarte fie-cărui parte dreaptă.

Deac' obiectele dorinței ce mi'nsuffă duișie,
De la mine dinoare ar vra scarta a ripi!
O durere prea cumplită — dar ce dicitū, fără urgie
Oare poate unū părinte doē inimī despărți?

Nu . . . , căci simt sânină'n mine a credinței dulce rață,
Celū a cărui bunatate pre putere covârșadă
D' umelite rugī și lacrimi niçi o dată s'a'ndura,
Și pre-a inimci odoare în vieată va pastra.

Companionul ce'l petrețem cu'ntristare la mormânt,
Ne așteaptă n ceriū de unde a sa mână ni întinde,
Pruncul carele ca pomul necopt cade pe pământ,
Atunși când ramul de Boreas cu furtună se cuprinde;
Chiar asemene și fiul rupt din sinū ș'a maiței mână,
Înundat de-a-le ei lacrimi se deștinde în țărână,
Unde lumea ferigirei, întru'n legânașū de flori
Dormiteasă și așteaptă pe-unū părinte iubitorī.

Dup' o vieată virtuoasă câtră ceriū când dinoare,
Prin a stelelor noanuri vom întinde aripioare,
Acolo cu duișie, cu credință și pe-amorū
Le-om aflale întrunite întru'nū traiū nemuritorū!

Cântărețule alū Gallei ! cu a ta arfă-armonioasă
Când vei strânge 'n ȝeriū în brațe și pre fiica ȝea duiosă,
Și în estasul credinței vei pleca măreața frunte
Cinsă de cununī verȝite și de coamele cărunte,
Veī s'auȝi decretul veȝinicū al ȝeresculū pârinte
Ce însuffă nemurire armonioaselor cuvinte :

„Tu carele'n lume fost-ai Bardul meū ȝel pâmântescū,

„Sē unești a ta cântare câtră versul ȝel ȝerescū !“

* PRIVEGHEREA
OSTASSULUI MOLDOVAN.

*Stând în viglă pe ripa Dunării
Când din altă parte urma Epidemia Egipteană.*

LA 1837.

MEDITAȚIE.

Pe a muntelui verđi plaiuri a ei umbre noaptea'ntinde,
De tăçerea ęea adâncă orișonul se cuprinde,
A pādurei tristul freamăt, riușcare murmura
Prin acordul melancolic pe natură-adormita,
Dar pe-o stâncă înălțată singuratic privegheasă
A Moldovei Militarul pentru-a țerei sale pasă.
A lui arme luçitoare prin tuneric fulgeraș,
Și a coifului său coame de ęefirū se legânaș,
Passul lui în tact și graiul : ęine vine ? 'npregiur tună,
Și Eho în depårtare la puternic ton răsunaș.

De ș'aiure cruntul Aris miș soșia vādusit,
Ear Bellona cu făclie seęerișuri a stirpit,

A lor furie 'nvârvărită. buçiumul çel de aramă,
Pe-a Moldaviei junime la resbel încă nu cheamă.
Că pământul, çe'n pericoli în vechime a stîtit.
Se acopere acuma cu-a ostaşilor sei scut!

Chiar ca tânăr pui de vultur çe'n esemple se îndeamnă
A sumeçei sa'e maice la sborū drumul când însamnă,
Stând în viglă, este-ostaşul çelor rîi înfrînătorū,
Ş'a Igeiei Eūropee credinçiossū apărătorū,
Că'n obeçe ferecate p'Egipteanul monstru şine,
Çe muşind se sbuçiumeasă pe a Dunărei arine,
Şi din gură'nveninată vârsând moarte 'nfricoşat
De mii sfere inoçente undele s'a încruntat.

Priveghind ostaşul postul în a nopçei tuncime,
Aripata sa gândire se întoarnă la vechime,
La Eroii çe stătură în strâmoşilor pământ,
A le cârora çenuşă ðaçe-acuma în mormânt.
De respect plin şi mirare cugeteasă l'a lor nume,
Şi esemple de virtute care-a făptuit în lume.

Deac'a soartei grea povoară multe veacuri a purtat,
Şi a Patriei mântuire cu sânge-a rescumparat,
Răsâmându-sē în Pronie ş'a părinçilor credinçă,
Prin ei deacă țeara încă a păstrat a sa ființă,
Nu'i virtute mai puțină, pentru cugetul mărît
A'ndrepta în paçe Patriea câtră scopul çel dorit,
Între mii cârări streine nemirita a alege,
A domni cu dreptul cuget, prin energie şi lege:
Luminărei, feriçirei a fi viu îndemnătorū,
Şi'n temeiu de legi nūoē a urði unū nuou poporū!

La açeste nalte fapte când ostaşul cugeteasă,
Eacă soarele revarsă scânteioasse-a sale raçă,

Și'n lușeafârul luminei vădind scris așea menire,
Cumcâ Proniea decreteasâ: a Moldovei fericire!
Umilit de cunoștință, cu unû suflet înfocat,
Plecând arma sa, ostașul ște rugî a înălțat:

I M N U.

Doamne-a lumעי scutitorû,
Ce din timp îndelungat,
Pe-a Moldaviei poporû
Pân'acum ai aparat,
Vassul Patriei plutitorû,
Din turbatul Oșean,
Sê'l conduci cu-al tău favorû
La unû fericit liman.

Ruga și al nostru dorû
Ađi depunem pe altarû,
Pe a Patriei viitor
Doamne'tinde al tău harû,

Fie-ostașul pâmântean
Patriei sale apăratorû,
Numele de Moldovan
Ș'ađi sê'i fie de lucor.

Çerul fie-ți sânin,
Mânossû Patriei pâmânt,
Și uniți în cuget lin
Se rugâm pe Deul sfânt:

Vassul Patriei plutitor,
Din turbatul Oșean,
Sê'l conduci cu-al tău favorû
La unû fericit liman!

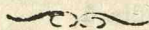
PLEIADA

Odă către Poezii Români

*La ocazia publicării Pleiadei poetice a
D. Constantin Negruzzi.*

*Unde era trecut între alzi poezii iluștri
și numele lui G. Asaki.*

1845. (*)

In a cerului tîrie șeasse stelle scînteiasă,
Ș'între çete fîrî numîr rîșpîndescû mai viû lucor,
Precum soarele pîmîntul ele mintea lumineasî
Cu çea rađî çe purçede de l'al lumei Urđitor.
Acolo petrec î'n fîimî geniile ferîçite
Care sunt de a lor Musî nemurirei consfințite.

Nu averea, niçî fortuna, nu drit moștenit aû nume,
Dupî moarte doșchidû poarta la Mausoleul stelit,
Niçî poate se î'nfrînese pismîtara oarbî lume
Sborul çelui çe'n virtute, fiind î'n ea, a trîit.

[*] Aceste versuri aveau o notî cumca: î'n veche Pleiada era compusî din 7 stete, ear astronomii vîdu acum numai 6, se vede cî çea mai veche apuînd nu poate fi de cît a lui Asaki, çelui mai vechiu din modernii poeti.

Pre Poeta la lușeferi dușe-a geniei făclia
Entusiasmul l'aripeasă, cale'i fașe armonia.

Acolo d'intăi Profeta, cântător de imne sante,
A depussă antica harfă. mântuind pe Israil,
De-acolo ressună încâ înfocatele cuvinte
A lui Omer, Orașu, Pindar, lui Ovid, Corneil, Virgil,
Milton. Șiler și Petrarca de-acolo pre oameni cheamă
La virtute, l'amor nobil, și ssu a tiranilor teamă.

Voī, țe'n sin purtași pe-Apolon patrioși din Romănie!
De ș'Ursita vê desparte. armoniea va uni!
Patria, care vê-ascultă, tema Musei voastre fie;
Ca și ea întru lumină sâ se poată înoi,
Ca pria fapte virtuoașse de o mai dorită soartă
Deamă chear sâ se arâte și de numele țe poartă.

Acordași Romăne versuri p' armonioașse alăute,
Într'unu rostū ca și poporul, geamân cu șel Italian,
Se înveșe amor de Patrie, dor de glorie, virtute,
Și Romănul de pe Istru ș'al Carpașilor Muntean,
Șel țe bea'n Siretū, în Nistru și'n a Murișului unde,
Cel l'a căruī triste Doīne plașul Pindului (*) râșpunde.

Când Romănul va cunoaște, prin a cântului putere,
A sa gintă, a ei soartă, țe'i ascunsă'n viitorū,
Versul când din ochi va stoarșe lacrima șea de plășere,
Pe Romăna tinerică când va'nșinge-o de Amoru,
A Romănului Poeta, atunci lumea va sê vadă
Numele'nșinsū de cunună strălușind chīar în Pleadă!

[1] Romănii din Macedonia.

MN

— PROLOGU

ROSTITŪ PE TEATRUL NAȚIONAL ÎN IAȘI

*Le o companie de amatori a
Conservatorului Filarmonic.*

La ocazia deschiderii și inaugurării sale.

în 28 Fevruarie 1837.

PERSOANE.

GENIUL.

DINA MOLDOVEI.

APOLO CU MUSILE.

[Teatrul înfătoșasă o preluță. Noate, fulgere departate. Geniul cu o mână dăce pe Zina, ent
cu alta tine o faciē].

GENIUL.

Vin'urmeasă după mine, al tău passū de'i cumpeni,
Mult mai sigurū, o Moldovo! câtră scopū tu vei veni.

DINA.

Eū deprinsă la repaossū, trăind pe'nflorită vale,
Nu potū repede a merge pe asemenea grea cale.

La unŭ locŭ pe care nul știŭ, ce'l numcai loc feriçit,
De-a fi passului meŭ raðâm, Dine! tu mi'ai giuruit;
Dar mē tem, cā pediçi nuoē ș'ostenelele trecute,
Chiar in meðul carierei, vor curma a mea virtute!

GENIUL.

Dorul laŭdeï, feriçirei se îndemne al tâu passŭ,
Aspră'i calea care duçe pân 'la muntele Parnassŭ!
Fulgeri, tunete și monstruri lâțascŭ spaimă, crudă moarte,
La açeia carii nu potŭ a lor sarçină se poarte.

DINA.

Între ripile stâncoasse, p'ntre care am călcat,
Orbiți de-a lor fantasie vêduiŭ mi s'a cufundat!

GENIUL.

Nu, aæl ce'n sinŭ pâstreasă de virtute o scēnteie
Pentru-a Patriei folosuri nu se teamē c'a sē peie!
Pe-a Parnassului verði plaiŭri timpul este mai senin,
Sună dulce armoniea, sufflă; Defirul mai linŭ,
Acolo a ostenelei trainic fruct tu vei culege;
Între noapte și lumină, — o Moldavio, alege!
Surori gemine-a le tale prețuossŭ timp n'a perdut,
De sânt foc învâpăete de mult pe-aiçi a trecut,
Și din templul lui Apolon, prin a versului putere
Pe a lor Patrie revarsă a vieței mângăere!
Veði respintenea aiçe, alt drum cată mai ușorŭ,
Pe el flori tu aduna-vei ce'ntr'o ði se nasc și morŭ;
Pre el fărâ osteneală, tu de mânguliri purtată,
Aï petreçe-a tale ðile în mi vissuri îngânătă.
Dar plăçeri nelăudate ș'a lor fărmece nectar
Târðiŭ când te'i deșteptate s'or prefaçe în amar!
Deçi, Moldavio alege, nu prin sfat, ce prin simțire,
La nepoți și fiî gândește și încheie-o hotărâre!

ȚINA.

Rostul tău mie'mi răsună, înțelept, înalt cuvânt,
Ș'amorțita mea virtute se renaște din mormânt!

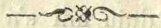
[De odată se descopere în departare Parnassul cu Musile. La această vedere nice cu entuziasm.]

Țe Icoană minunată? mi's'arată d'înainte!

Am alessū, puternic Ține! passū, sê mergem înainte,

Eū alegū petroassa cale, Țe vād că mi' s'a merit,

De'oi peri, frumoassâi moartea, pentr'uaū lucr-u-așa mărit!

MILIANŪ SI DINA.

EPISODŪ DIN ISTORIA MOLDOVEI.

CĂNTŪ OSIANICŪ.

DINA.

Oare Ține de pe munte cu passŭ vine'naripat,
Chiar ca nourul de searâ. când apun a Țilei raȚâ?
Orî Țe strigât, ca unŭ viforŭ p'ntre stânci a ressunat?
Se apropie Milianul, a lui arme scânteiasâ,
Dar' de neagrâ întristare nalta fruntei s'a umbrit!
De-a nemiȚilor crud'armâ poate-ai nostrii a perit?

MILIANU.

A lui Ștefan Țeatâ-aproadâ nu, nu este mai învinsâ,
Depe-a Regiului munte o vâȚuii cu arme'nȚinsâ.
P'ntre plașurile-umbrite aȚea oaste inimoassâ

Vinea parc'unŭ riŭ de focŭ,
Ș'a le eroilor ageri recnetele fioroassâ

Ressunaŭ preste tot locŭ!
În curând Tartarul barbar, în urgiea sa cumplitâ,

Va Țerca al armei soarte.
Însâ armiea lui Ștefan de demulta'i pregâtitâ

La resbelurî și la moarte.

DINA.

Eacă vèdû din șessul Arvei se rădic'unû negru nourû,
Și din sinu'i scânteiasâ: sâgeți, lance și oțele,
Încât çeriul luçitoriû,
Când a nopței sinû deschide mai puține are stele.

MILIANU.

A sossitû minutul luptei, adu'mi țaa mai bunâ armâ,
Adu'mi coiful a lui Butu și securea care sfarmâ.
Nu voiû ðale! mai ușorû
Câtrâ luptâ'n câmp sê sbor!

DINA.

Açel coifû de ferû, çe Butu în vechime l'a purtatû,
Ia adussû cununî de laudâ, dar pe el n'a apârat.
Ah! tu Miliane, poate vei peri în bătălie,
Și pe soața tinerică vei lassa-o'n vâduvie!

MILIANU.

Voiû peri în luptâ poate, apârând al meû pâmânt,
Îns'atunçi odoare dulce se'mî înalți mândru mormânt:
O movilâ înverðitâ! câ, în timpurî de'nainte,
Va pâstra'n açeste plaiurî a me-aduçere aminte.

Ðilei raðâ luminoassâ,
Nu'i ca Ðina mea frumoassâ,
Dulçe-a floriçelei boare
Nu'i așa mirossitoare.
Eû cu tine ferîçit
Bune ðile am trâit.
Însâ buçiumul de-aramâ
La resbelû, auði, mê çiamâ!

De'oi peri în bătălie
Și'n sermanâ văduvie
De'î petrețe pre pământ ;
Cântând versū de întristare,
Cu duioasă lăcrămare
Roureas'al meu mormânt !

DINA.

În a vieței cale astăzi tu pre mine nu'î întrețe,
Că'n plăcere și'n fortunâ împreună vom petrețe:
Lanțea, pavâsa și arcul, poate brațul meu sê poarte,
Deși sum femeie, însă, nu am temere de moarte !
Pretutindene urmându'ți, eū în cruntă bătălie,
Lângă tine-o Miliane ! voiū lupta cu bârbăție.
Codruri și umbrite plaiuri, p'unde țerbul săltând fuge,
Riul care p'între stânțe, cu spumoasse unde muge,
Eū, vê lassū pe tot-d'auna, că'n strein poate pământ,
Pentru Patrie ș'Amorul voiū găssi al meu mormânt !

* ÎNCREDEREA ÎN DUMNEZEU.

De multe oare
Veți în peire,
Fâr'o scânteie
De mântuire
D'arme dușmano
'Nchinse târii.

Oastea, ce murii
Încungiurassâ,
Surpâ aceea
Și astâ plassâ,
Fără'ndurare
Ucide miî!

'Nuntru'n țetate
Atunçi susspinâ,
Lângâ altare,
Femeile 'nchinâ
Fruntea pe peatrâ,
Cugetû la çeriû!

Sunetû d'oftare
De dureri grele,
Domnul aude
Din tron de stele,
Curagiû le'nsuflâ
Nuoû adevârû!

După serbare
Duca țel june,
Prest'a sa armă
Ear dreapta pune,
Scapară spada,
Semnalū d'omorū!

„Junī! eacā Domnul
Este cu noi —

„Cu noi é Domnul
Strigă eroii
Prin poartă esă
Fulgerū din norū!

Umplut de spaimă,
Nemicul. parcă
Să se mai lupte
În van sê'nțearcă,
Amu se'nfrânge
Nșepe-a fugi!

Învinsū nu este
Çel çe'n Deū crede!
Că în credința
Puterea șede,
Ea Patriea scapă
Când este-a peri!

VASSUL MOLDAVIEI

LA OCASIEA VENIREI DE LA CONSTANTIN OPOLI

A PRINȚULUI GRIGORIE GHICA

CA DOMNŪ A MOLDOVEI.

1849.

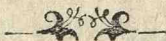
Deilorŭ! ce schiptrul vostru pre Oțean l'ați fost întinsŭ,
Înfrânând duple voințâ și'ntârtând a sale unde,
Precum Vassul, voi ferit-ați de furtunî când fu înçinsŭ,
Çe cu sunet menințassâ în a lor sinŭ sê'l cufunde,
Plânuiți și astâđi calea preste-a apelor noeanŭ
Și conduçeti'l ferice în a Patriei liman.

Nu de-odoare peritoare care'n Tartarŭ s'a culessŭ
Unde inimi ovelite ca la Idolî le se'nchinâ,
Çe de-Odorul care Pronia: cu ogur sânt a alessŭ,
Purtătorŭ Vassul açesta brâsduește marea-Eŭcsinâ,
Çerul grația sa 'i dede și unŭ suflet bun mârîtŭ;
Ear Visantul diadema și puteri 'ia dânuit.

În GRIGORI GHICA vine a Moldovei Domnitoriŭ,
Direptatea și 'ndurarea în a sa vinŭ companie,

Și pe prora înălțată, Geniul nemuritorii
Ține simbolul credinței ș'a luminilor făclie.
De așeste arme sânte, tronul când s'a cungiura,
Întunericul peri-va și virtute-a triumfa!

O voi riuri înaniite! fi românului Carpat,
Limpeđite-a voastre ape, ca tribut chiar de iubire,
Repediți-le din plaiuri câtră riul Împărat,
Și 'ntrunind a voastre unde, viitorului menire,
Atunçi când s'atinge vassul de Țermă și de soții sêi:
Cu a Patriei urare, dași'i sârutarea 'ntâiu!

* OSSINDIFUL *

ÎN GROAPA OCNELORŪ

Când în 16 August 1851, a ȡerȡetat'o

PRINTUL GRIGORIE GHICA.

Prin farmecul Demonilor
S'alor ademenire,
În inimă-amorȡitu-mi'au
Tot simȡul d'omenire.

„Prădatū ši de Religie,
De lege, de rušine,
Despreȡuit'am oamenii,
Pre făcătorei de bine.

„Credeamii cā ori ȡe d'regere
De patimă, se eartă,
Dar' eacā-a mele crimine
Cumplit acum se ȡeartă.

„Din dulce sină a fraților,
Unde-eram ferice,
În prada pătimirilor
Dacă ossîndit aiçe.

„Mi'i stânsă al Patriei soarile,
Nu vedă lucor de stele,
Nu simt pădurei freamătul,
Mirossă de floriçe.

„Cântarea dulce-a passerei,
Niçi murmurul de unde,
Seaă versul mândru-a doine'lor
Aiçi numai pătrunde!

„A me di 'ncepă făcliile
Çe munca'mi lumineasă,
Pre ea o stâng sudoarile
Çe stratu'mi roureasă.

„N'aude-aiçe inima
Cuvânt de vr'o plăçere,
Și rađa mântuiriloru
Din ambe lumă îmi pere!

„Blêstâmul companionilor
De erime și de soarte,
Mi'i mângâerea singură
În vieață și în moarte.*

Așa 'n genunea Ocnelor
Ună ossînditū suspină,
De o-dată când tunicul
Resbate o lumină.

Ș'unu sonu din sfera ceriului
Cu dulce armonie,
Prin buđa Domnitorului
Răssună 'n viđunie:

„Poarte obeđe crimenul,
„Dar omuluı, sê vie
„În brațele virtuței ear,
„Deschissâ calea 'i fie!“

PRINȚULUI GRIGORIE GHICA

La ocașia fundatiei Institutului pentru copii orfani.

1851.

Bine-șisă sê fie Țeul, țe ni dă pre-a istă pêmântũ
Donnitorĩ plinĩ de credința, de virtute n'ștelepciune,
Bine-șise fie Doamne grația ta și nume Sânt,
Ție nalți-se tãmâea, cântul nostru sã'ți rãssune !

O Moldavi'o anticã, țe din vechiũ ai pãtimitũ,
În sinũ inima ta salte, eacã-o Ți de bucurie,
Cã GRIGORIE GHICA VODÂ, precum tu ai fost dorit,
Nu é numai Domnul țereĩ, țe pãrinte este ție.

El în cugetul sêũ Țiss'aũ : „Doamne ! țe m'ai luminat,
Și în mâna mea depuss'ai schiptrul și a sa putere,
La poporul, țe domnia'mĩ cu ogurũ a salutat,
Dã'mĩ dreptatea sê triumfe, sê'i alinũ a sa durere “

El a disu, s'a lui cuvinte întru faptă-a consfințit,
A lui casă părintească ađi sermanului é mamă,
Içi sugarul neferice de o crudă pârăssit,
Află vieață și lumină, și orfanu nu se mai chiamă.

Patriotule! arată suflet compătitoriu,
A vieței ferice nu stă'n lucsu și în mândrie,
A sermanului ferice unu cuvânt mulțemitoriu,
Mângăe-va în vieață va conduce 'n veșnicie.

În istorie o G h i c â! filă trainic'aî cuprinsu :
Direptatea, îndurarea daŭ la nume nemurire,
Pentru binele ce astăđi preste Orfanî aî întinsu,
Grația ęeriului T'așteaptă și a Patriei iubire!

*
PRINȚULUI
GRIGORIE GHICA

La ocașia fundației Ospitalului la GALATA.

1853.

Cuvântat să fii de bine. Ghica! ce'n marinimie

Urmeși a virtutei voașe, ce prototipū este Ție

Și te dușe 'n calea sa.

De a Tale fapte bune, țêrile în giurū réssunâ;

nimile simșitoare numele Tăū încununâ

Și proclamâ laūda Ta!

Numai binele a Patriei estē-obiect dorinței Tale.

Și tot anul, care passâ, sameni pe-a vieței cale

Câte-un filantropū odorū.

Orfanii prin îngrijirea-Ți a aflat a lor părinte

Și ar de-acum bătrânul miserū va pâși încă 'nainte

În traiū îndămânătorii.

Inima Ta a fost plină de deiască duiosie.

Când ai zis : „De-acum 'nainte în Moldova n'a să fie

Neferițele Orfanu“

Și talentul, ce strămoșii l'a lăssatū spre amintire,

Desgiopat'ai din țerină, ș'al dat dupre-a sa menire

La Orfanul Moldovan!

Despostū, în frigū, cu foame, pe respintenea deșartă,

De-ama orbul și bătrānul n'or sē țearā sē le 'mpartā

Unū banū, surdul trecătorū.

A lor lacrimi, de vor plānge, n'or fi lacrimi de durere,

Țe-a fi plānsū de mulțāmire cuvāntānd în mângāere

Numele Ți nemuriteriū.

Dupā-o vīețā de griji plină, care timpul o desfațe,

Pre noi ține aminti-va deacā însuși noi n'om fațe

Lucru demnū de amintat?

Patria de anī o mie a ei nume și ființā

Nu numai prin a sa armā și prin fapte de credințā

Până astāđi a păstrat!

Cungiurat de bine-điceri și de ruga țea ferbinte

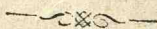
Pentru traiul Tuū ferice, Doamne! passā înainte

Sub a Proniei iavorū.

Pre invidia țea oarbā, fapta bunā o învinge

De tribut a mulțemirei a Ta trunte o va 'nține

Timpul drept-judecatorū!

ELEGIÏ. ^x

* LA MOARTEA PĂRINTELUI MEU.

1 8 2 5.

Unde tristul verssü afla-voiü, d'unde voiü lua cuvinte,
Se espunü a mea dureru ş'açel plânsü în care înotü ?
Amarü mie! soarta crudâ: am perdut pe-al meu părinte,
Serimaniî mângâerea, ear Moldova-unü patriotü !

Alü Biseriçei podoabâ, elü fu amvonci mândrie,
Câte ori prin blânde dişse, prin cuvânt învingătorü,
Storçea de la inimî crude lacrimi de îndiuşie,
Şi'nfrâna pornirea oarbâ a'mvitatuluî poporü ?

Când tuna preste Moldova a resbeluluî furtună,
Çe omoruri, prâdi şi lacrimi în tearâ a semânat,
Când luçea preste ruine crunta-A s i e i Semi-lună,
Elü cu cruçea şi cuvântula unü triumfû sânt a purtat.

Întru fapte lăudate şi virtuşile mârîte,
Simşitoriul nobilü cuget de vâpaë-aprins 'ia fost.
Pentru Musile Române, a luî case umelite
Şi străinuluî nemernicü era pururë-adâpost.

Din a Proniei chemare, ce pre omŭ a pussŭ aice
Se lucrede împreună câtră scopul ei cel sânt,
Îndrepta el pe junimea întru calea cea ferice,
Ce conduce l'altă vicașă, prin tunericul mormânt.

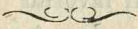
Consacra bunul Pârinte a lui ȃile mai senine,
Cu furtuna bătând luptă pĕ-al vieței oceanŭ !
Ca pre fii sĕi sĕ crească, n'a cruțat niçe pre sine,
Cum cu propriŭ sînge a'dapă pe-ai sĕi fii unŭ pelicanŭ.

Deacă din a sale pârge, macar p'un singur grăunte
Cuvântatu'l'aŭ de bine înduratul Dumneȃeŭ,
Tristŭ, dar plin de cunoștință, rog cu umelită frunte :
Dee'i ȃeriul linŭ râpaosŭ, mie 'nsuffle'mi gândul seŭ !

LACUL LUI OVIDŪ.

Lângă CETATEA ALBĂ pe Nistru.

Pe stâncosă plaiă lângă țărmuri în a Pontului pământ,
Care peste luçul mării și câmpii întinsă domneasă,
Călătoriul de departe vede unū albitū mormânt,
Çe în toată dimineața de Apolon se ureasă.
Acolo mai îmblândite parcă gemū a mării unde,
Și Eco din departare cu unū sunetū tristū respunde.

Aiçi fulgerul puternicū a Çesarului Aūgust
Pe Ovidū din sinul Romei îterit'au spre urgie,
A lui pulbere é stênsă în ațel asilū îngust,
Dar prin verssurī nemurinde a lui patimi încâ's vie.
Și încât în lumē-Amorul inimile va se sfarme,
Çea t r a-O v i d u l u i purta-va între a le sale arme !

Chiar pe marginea a Daçiei, între barbarul poporū,
Departat de dulce Patrie și molatica vieață,
Dep' ațesta plaiū adesse çerând grație-agiutorū,
Câtră çeriū și câtră Çesarū el 'tindea a sale brață,
Desse-orī aprinsū de doru'i çerçeta în fantasie :
Capitolul, pē-a sa fiie pe duioassa lui soție !

Dese-orî din sinul mării, ce de Patrie'l departa,
Rađa dulç'a mângâerei se pârea cumcî 'i răsare,
Și'n noianu țintindu'și ochii, dorul seü îi arata :
Cu vântrele 'naripate venind vassul de ertare.
Dar așel semn fiind nour, umplea çeriul de fortune,
Ochii seî d'un riü de lacrimî, inima de-amârâçiune !

Dupâ çe apoi cu diua și speranța 'ia peritü,
La locașul singuraticü se 'nturna întru durere,
Aiçi Musile 'ndurate Poetului favoritü
Aduçeau din Elecona balsame de mângâere,
Și atunçe' a sale versurî ressunaü atât duiouasse,
Încât a lor armonie fârmêca inimî fiouroasse.

A luî lacrimî, trista boage, çe-a supune n'a putut
A Çesarului urgie pe 'nsuși Șçitiü îmblânçisse,
Lângâ lacü, la rađa luneî, desse-orî în codrul mutü,
Când cânta a sale patimî în a barbarilor ðisse ;
Șçitiü, cariî deprinși furâ întru fapte numai crunte,
Depuneau cununî selbatiçi pe-a sa 'ntrisstată frunte !

Apoi pe mormânt Ovidul çeste versurî șië-a pussü :
„Al Amorulü çel tînêr cântătorü aiçe ðaçe,
„Geniul, care'l mârissâ, pe dânsul l'a și repussü,
„Tu çe treçi, de-ai iubit spune : rêposese Ovidu'n paçe !“
Și de-atunçi, din stênca albâ de la apeî albe spume,
Lacul și d'Alba Çetate poartâ astâđi a lor nume.

*

ELEGIE

Scrisă

PE ȚINTERIMUL UNUI SA TŪ.

IMITAȚIE.

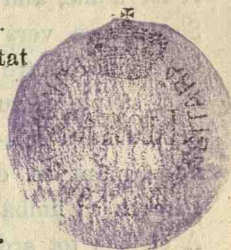
duzi Gray

Alu aramei sunetoare audu tristul semn și *spărit*
Menind soarelu repaosu în a lui dilnicu mormânt,
Obosit acum sâteanul lucrul câmpulu se curmă,
Fluerând păsătoriul vine la cotun cu a sa turmă.
A perdut a lor frumusețe înfloritele câmpii.
În negură misterioasă ascunđind a ei mândrii
Firea 'n inimă'mi însuffă o adâncă întristare.
Lumea-o pârăsește 'n umbră și'ntru a mea cugetare.
Că 'n paragină câmpie unu greu gemăt amorțit
La auđu meu răsună de pe turnul învechit,
Bufa cea posomorâtă, când natura sântristeasă,
Pe a nopței înturnare prin unu boțet crud serbeasă.
Cătu'i dulce a ta soartă în sat o locuitoru'l.
Lângă soața credințioasă, în îngustul foișoru',

Nimicū linū cursul turbură de-o vieață fericită,
Dioa este ostenelei, noaptă-Amoriului menită.
Mușchiul care anii repeși în țeren' a prefăcut,
Pe pâriniți voștrii-ascunde în mormântul ȝel tăcut,
Acolo pe ȝea movilă, unde sâlȝile umbreasă,
A le inimei duioasse lacrimile roureasă.
Dulȝea boarē-a dimineței, buȝiumarea de pāstorū,
A cocoșului cāntare, niȝi plāȝerea de Amor,
Pe-adormiți n'or sē'i treȝascā din tunicul mormānt,
A lor seȝeri în tot anul adunānd de pe pāmānt
Aurite spiȝi în jerbii, prin sudori și ostenealā
Aduȝeau nutrețul casei și a ei chivernisalā.
Sara de-acum n'or sē vie la duioassele soȝii,
Niȝi lua-vor sārutare de la tinerii copii.
N'or sē guste împreună simpla ȝină sānātoassā,
ȝe se face măi dereasā de ȝiȝerea ȝea duioassā.
O voi! cariī n'aveți stimā pentru omul umelit,
Nobilī plini de fantasie, māndri 'n titlul ruginit,
Deȝea 'n urā-aveți sāteanul? cānd a fruntei lui sudoare
A produs mārirea voastrā ș'avuȝiilor odoare?
Cruțā timpul vre-odatā dritul unū evgenissū,
Orī frumūșeȝa, avuȝica nu trecū ca al noȝtei vissū?
A sāteanului vr'o faptā încā nu s'a lāudat,
Și al sēū mormānt de pompā, niȝi cum s'a 'ncungiurat,
Dar în locul unei pompe, din a lui soȝi fie-care
Nu de-afarā, ȝi în cuȝet poartā semn de îtristare.
Oare mirosul de smirnā, oare cānteculū ȝel sānt,
Pulberea ȝe este stānsā pot se'nvie din mormānt?
Deacă fapte de virtute, care legea ni-invaȝā,
N'or meni și dupā moarte ȝelui drept o altā vieață?
Lacrimile ipocrite; minȝinosū-aȝel susspin,
Decreterile nu schimbā care de la Pronie vin.

Prețu nu are niçi o pompă ce prin aurū se adună,
Tânguirea-adevarată pe mormântū de nu răsună.
Precum când unū unchiū repune, clironomul însătat
Bine-cuvinteasâ dïoa întru care-a râpossat !
Poate că sub astâ țernă estē-o inimă 'ngropată
Carē-avea în cursul vieței fantasie îmfocatâ,
Suflet bun cu direptate, ce prin sfatul înțeleptū
Patriei ar fi fost rasim prin cuvinte și cu peptū.
Îns'aleū! Lui nu'î luçisse a științelor făclie,
Și talantul de prețu mare 'i s'a stâns din sârăcie!
Chiar asemenea-adamantul ce din stâncâ este scossū,
Pân' a nu avea lumină mai întâi de ferū s'a rossū,
Și asemenea în tufâ se ascunde-o mândrâ floare,
Ce de nime mirosită, vegeteasâ, crește, moare!
Poate-aiçe dormiteasâ a coțunului Franklin,
Ce a Patriei ș'a științei purta-amorul sânt în sinū,
Cufundat în astâ groapâ, poate dăçe vr'unū Milton.
Cu asemenea ambiție poate vre-unū Napoleonū?
Deacă fulgerul și schiptrul prin ei nu sunt înfrânate,
De n'a cântat a lui Adam fericiirea și pacate,
Deac'al morței fioros înger, de la Nord pân' la Apussū
Domnitorii și popoare, la unū crunt giugū n'a supussū,
Înduratul ceriū nu vrut'aū, ca a lor modestalū nume,
Dupâ moartea lor sâ fie spaimâ aū mirare 'n lume!
Căçi virtutea ca și rēul cumpenite's la sâteanū.
Elū nu surpâ niçi rădicâ tronul crunt a lui tiranū,
Niçi o dată Poesiei armonica cea vândutâ,
La ambițios nevređnic n'a da laudâ necăđutâ.
Sub ačeste miçi movile țerna lor s'a mormântat.
Pe o peatrâ, fără lustru, unū vers simplu însemnat,
De la duiossū trecătoriul unū susspin, lacrimâ çere,
Musa n'a avut prin versuri sé deștepte a sa durere.

A lor nume, anii vieții, poate peatra a vâdi,
Ș'oare-care vers ce 'mvață pe săteni de a muri.
Oare cine d'ntre oameni căutătura sa duioasă,
Pân' să plece, nu aruncă peste lumea cea frumoasă ?
Sfărâmând a sale-obese sufletul, la locu menit
Passă mângâet, de plânsul duioșiei însoțit.
Firea a sa limbă are ce 'n mormânt nu este mută.
A ei focu tot arde încă deși vieța ne'î trecută.
Și la vadul cel eternic, în o inimă dorim ;
Care 'n vieță ni-a fost dulce, după moarte sê trăim !

Dar când prin a mele versuri voiū să tragū din 'tunețime
Pre morți ce ȃacū făr' de laūdă în ațeastă ținterime,
Unū nepotū al meū vr'o dată întrū duioșul sēū rostū,
Văđind unū mormânt mai proaspăt, va sē 'ntrebe cine-am fost?
Va rēspunde atunțea poate unū păstor cu veche frunte ;
„L'am vāđut în multe rāndurī când se lumina la munte !
„Cum pe earba 'nrourată mergea 'n passū înaripat,
„Ca Ființei rugī s'aducă care lumea a creat.
„Alte orī sub ațel frasinū cu întinssa rāđăcinā,
„Care-umbreasă cu miș ramurī ce de Zefir se închinā,
„A cāđut pe la ameađă, întristat și singurelū,
„Țintind ochiū plinī de lacrimī în plācutul riurelū,
„Și tređit apoi din vissurī murmura niște cuvinte.
„Uneori fugea la codru, sāmānānd smintit de minte,
„Plecānd capul cāt'o dată ca unū omū fār'agiutoriū,
„Se pārea cuprins de patimī seaū de unū fatal Amor.
„Într'o ȃi, pe culmea țeea, und' era a lui venire,
„Așteptatu'l'am cāutāndu'l, dar nu'l gāsiū nicāire !
„A trecut și ȃioa a doua, din noou ear l'am țerțetat,
„Dar pe munte, niți în codru, niți la riū nu l'am aflat !

- „Amar mie 'n ȃioa a treia ! 'n adâncâ duioșime
- „Cufundat poporul nostru, 'l ducea la ținterime.
- „Veđi 'n peatrâ Epitaful, coperit d' umbrossul spinũ,
- „Veđi . . . câ modul a scripturei ție nu este strâinũ :

EPITAF.

„Călătorule a vieței, care d'ntre vâi 'nflorite,
Aici 'ntre-a morței colniçi întâmplarea te-a condussũ,
Al tãu passũ unũ pic 'frâneasâ, veđi ființe 'nmiite,
Çe cu steaũa dimineței rãssãrit'aũ ș'aũ apussũ.

Sub ațeastâ peatrâ ȃațe omũ dorit de 'mvățaturâ,
Çe noroculuĩ și vânteĩ a fost purure strâin.
Din familie-umelitâ, nobil Musele'l fãcurâ,
'nșâ firea'ĩ hultui-sâ melacolie 'n sinũ.

Curat cuget cu simțire, bunãtatea'ĩ era mare,
'ncãt pentru mângãere, çeriul çel 'ndurãtor,
'Iaũ trimissũ prin un alt suflet o duioassâ vindecare,
Dãnuindu'ĩ 'n grea cale un soțũ bun și simțitor.
Nu 'ntreba se afli mãi multe de-a virtuteĩ sale faptâ,
Dar niçi çerca mãi departe care-a fost și rãul seũ ?
Cu speranța acum ambe tremurând de faț' așteaptâ
Lângã C e l a çe ni este : P ă r i n t e și D u m n e ț e u !

* IMNUL DE SARĂ.

CĂTRĂ FIA MEA ERMIOANA.

Sând Pionul îmi ascunde a lușeafărului rață,
Ș'umbra nopței se răspunde pest' a ceriului tărie.
Chiar ca stele nemurinde l'al meu cuget scânteiasă
A le epochei trecute de miî fapte-icoana vie,
Și'n memorie'mi învitâ melancholic dulce cânt,
Despre-a Patriei mari oameni ce ȃcâc' astâđi în mormânt.

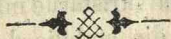
Toate'n giurul meu sunt mute, preste muriî, ce 'n vechime
Ressun-aũ de îinne sânte, mușchiul verde se întinde,
La serbare și la triumfũ numai cheamâ pe giunime
Cel cuvânt ce 'n inimî nobilî patriot-amor aprinde,
Ș'a eroilor nepotul, moștenirei lor strâinũ,
Ađi la fiiî sêi nu lassâ de cât unũ amar susspin!

Dar din fere ovelite, und'a lui memorie ȃce,
Sunetul a lirei mele în trecutul sê'l repoarte,
Pe strâmoși sê'i presentese ce 'n resbelũ, precum în paçe
Prin credință și unire aparâũ a Patriei soartâ,
Încât prin a lor virtute, ce fu arma lor și scut,
În unũ curssũ de anî o mie astâ țearâ s'a ținut.

În lucrare măiestroasă. de timpū repede mânăată,
P'Alexadru bunū sē vadă țe ni-a dat legi ș o coronă,
Pe țe'l fulgerū a lui Aris, Ștefan. țe cu mică țeată,
A învinsū țe Regi, pe Eroī ș'al Asiei legiună.
Pe a Lupului trei fiice, țe'n frumūsseță s'a mărīt,
Și'n Suțeava, (*) pe anticul Ilion a înoit.

Între norū de ambrosie purtate de turturele,
Țe de gemete duiouasse sună 'n giur o armonie,
Repede chiar ca o clipă, tinere trecū vergurele,
Între care cunoscū Un a [**] țe 'ncă 'n inima meī vie,
Ele 'n lume nū simțiră, niți durere niți Amor,
Și trecând de aiți sporit-aū a le îngerilor horū.

Acordeasă a ta arfă, fiio a giunieī mele!
Pe țe'a stânc'a Petrodavei s'așesemu-ne'mpreună,
Cătū Țernegura pinoassă va luți di-a nopței stele,
Pe când freamătul pădurei ș'unda murmur dulce sună,
Să cântăm d'ațele tapte, călătorul țe-asculta,
De a noastre țisse poate unū ressunet va pastra!

[*] Alușie la resbelul ce a provocat fiile cele frumoase a Părintelui Vasile-Lupu.
[**] A mea fiu Ecrosina moartă în etate de 16 ani.

* **CONVORBIRE NOPTURNĂ.**

1848.

Când natura dormiteasă în tinerică cufundată,
Când tacū toate, numai grija privegheasă 'n a me minte,
Desse-orî vorbescū cu Tine, a le lumilorū pârinte,
Çe în çeriū și'n al meu cuget ești de față tot o dată.

Înpetritul, çe în sinu'mî vèdu barbara sêgeată,
A fugitū, ear omul çel bun, de m'a plânssū, pași 'nainte,
Numai Tu, duioasse foarte, auđi lângede'mî cuvinte,
Înțalegi secret susspinul, ș' întinđi mâna îndurată.

Desse-orî credū fiî lumei că 'nristârile'mî profunde,
Numai de l'a mele patimi, din ambiție dereasa,
Precum valuri întârtate se înformū din line unde.

Amarū! Mult mai grea fortună împregiurul meu domneasă,
Ce amenință a Patriei viitorul s'acufunde,
Deacă Tu, o îndurate, neputinței nu'î fi pază!

*

M O L D O V A .

ÎN MOLDOVA.

Imitație

1831.

Întru lacrimi și susspinuri naltê te o cugetare,
Întărește cu credință a mea inimă învinsă,
Ce'i de temerea peirei, ear nu de blestemă cuprinsă,
Că mâna țe ađi ne țeartă mâna'i a lui D-đeu !
Ca credința sê ni-çerte cu o probă mult mai foarte,
Se îndemne simțitul nostru spre o nobilă virtute,
Prea-Puternicul rostit'ău câtră îngerul de moarte :
— „Mii sâgeți a le peirei se desscarçe brațul têu.“

Nevêđuta țea estime dă-a ei darde înarmată.
P'între desse neguri treçe, și pre țermuri, unde passă
Plănsuri, gemete și urletă cu cadavere mii lassă,
Urmărind fără asstămpără mortiferul a ei sboră.
Surprinse în a lor cale, cu nesspusă repeciune,
Întăiă țețele spăriete cadă ursitei prosforate.—
Dar cu țel rêu împreună țel drept desse ori repune,
Și s'acopere d'un giulgiură a Moldovei poporă.

Precum unŭ pericol mare, e amenina peire.
Pe unŭ nobil agerŭ cugetŭ la 'ntreprinderi nalte cheamă,
Aa cruda catastrofă. a le publicului teamă,
Pe poporul de surprare multe ori a mântuit.
Dar, Moldova mântui-sa. deacŭ-a er ului voina
Întru toatŭ-a ei lucrare i în dorul sŕu v'alege.
'a pŕși pre aea cale. e prescriș'aŭ sânta lege,
Dupre care 'n soietate oamenii s'a întrunit.

Datoriŕ-avemŭ cu toii pentru Patrie a ni lupta,
Cu pericolul vieței a firi'o de urgie.
În minutul crisei sale a vŕdi marinimie,
i pe fraii suferinei de peire a scapa!
Adi e timpul care ere, filantropul ca sŕ s'bore
De durere i de boet, unde aerul rŕsună,
La uitalul miserŭ orfanŭ la bătrânul în langoare
Lacrima de mângăere i pâne ai prosfora.

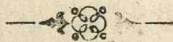
Numai mórtea este vie în ea i 'nfiorătoare,
Dar o inimă creștină e d'otele ferecată.
i în luptă chiarŭ cu Demon nu se 'nvinge nii o dată,
Sufere sâgeata aspră cu curagiŭ nemuritorŭ
Cine nu s'a 'nrede 'n Deul în scutul puterei sale?
Deși conștiința'i spune că plântatu'i în pacate,
Dar câina el renaște i'l conduce 'ndreaptă cale
Demnŭ ilŭ face se a iugă câtr'un scopŭ mântuitorŭ :

Când pre toi vom ajuta-noi fâr' a cumpeni măsura,
Ca aproapelui amorul între toi sŕ se împartă,
Când la inimă 'npetritul pe nemicul sŕu îl cartă,
i discordia etătană între noi când va 'neta,
Deacă câtră ruga sântă adaogi-vom fapte bune,

Fortunaticului june când d' evlavie nu'i rușine,
Când se leapădă d'a sale și de smintele străine,
Care datinile Patriei ș'a ei lege defăima!

Întru lacrimi și suspinuri nață-te o cugetare,
Întărește cu credință a mea inimă învinsă,
Ce'i de temerea peirei, ear nu de blestemă cuprinsă,
Că mâna ce ađi-ni cęartă mâna'i a lui D-đeu!
Ferițiți de noi atunci, când s'alină ațea fortună,
Din letargie criminală când deșteptul va sê vie,
Ferițiți de noi atunci, când lucra-vom împreună,
Dupre Tině-o Doamne sânte, sprě-adevărú triumfal tău!

După noi o dinioară, mult mai deamnă va sê vie
În pământul a Moldovei de puternici fi o cęată,
Care spre mărețe dregeri fi-va eară îndemnată
De eroice esemple ce străbunii 'iaú lăssatú.
Și atunci pe cęi fi nobili, c'or mări Românul nume,
Prin virtute, arte, arme și al Musei armonie,
Mulțemirea Patriei-așteaptă ș'admirarea 'n toată lume
Ce de glorie eternă pe străbuni a cunumatú!

...the ...
 ...the ...
 ...the ...
 ...the ...
 ...the ...
 ...the ...
 ...the ...
 ...the ...
 ...the ...
 ...the ...

...the ...
 ...the ...
 ...the ...
 ...the ...
 ...the ...
 ...the ...
 ...the ...
 ...the ...
 ...the ...
 ...the ...

SONETTE.

*

CĂTRĂ TIBRU.

1810.

tu riule mărețe, ce întinzi a tale unde
Între șapte colniți, făima al Aūsoniei vechite,
De la tine rechemū astiđi în durerile profunde,
Adēpostū și linū repaossū lângă ripele 'nverđite.

Maī plăcut și seninū aerū nu'l aflaiū încā ori unde,
Văi preluçi, stānci, riurele, ce atât se mă invite,
Ca cea patimā 'neruđitā, care inima'mi pătrunde,
S'o ređicū în dulcea limbā al Italiei mărite.

Niçi sunāndū pe fluerū doine încā 'n Dađia umbroassā
N'auđita'm în junie dulce verssurī așa line
Precum sun' a lui Petrarca lira cea armonioassā.

Niçi aiure maī duioasse, nu vāđuiū, niçi maī senine
Douē stele 'ncântătoare între građi maī frumoasse,
De cātū care lușeșū astiđi preste țerile Latine. — 8

CĂTRĂ
PLANETA MEA.

Gătă și s'ă datoră, o stea mult grațioasă!
Că 'n primăvara a vieții mele,
Tu m'ăi ferit de strîmbe căi și rele,
Și măi condussă pe calea virtuoasă.

Tu 'n sină m'ă aprinzi făcliea luminoasă,
M'ăi adăpat l'Ascrée fântânele,
Și când vieța'mă îndulcesc prin ele
Desprețuesc chear soarta fioroasă.

Ca sê doresc a vieții nemurire
Mê 'ndeamnă rađa'ți care 'n çeriū se vede,
Cum statornică urmeasă-a ei rotire.

De la țermulū fatalū vassulū purçede,
S'amu plutind prin marea de peire,
A ta rađa la portū mê va încrede.

L A U R A

IMITAȚIE DUPRE PETRARCA

(*Stiamo Amor . . .*)

Șă stēmū Amorū! sē ni-mirāmū d'odată
De minunī nouē a le naltē nature.
Veđi pre pāmânt ce mândrā dīnā-arată,
Veđi câtū harū ploaă dīn a eī fâpturē.

De câte perle ș' aurū é vargatā
Aleassa mantea, neveđutā aiūre,
Cum passul eī ș' ochirea amorată
Poartā prin, astā a muntelūi pădure.

Mii și nii florī cu earba din câmpie,
Unde stejarul cel umbrossū domneasă,
Se le-atingā urma eī o 'nbie.

Çeriul de a eī frumusșeți se 'nvieasă,
Și 'npregiurū sunā dulce armonie,
Inseninînd de a ochilor eī radă.

LAURA.

IMITATIE DUPRE PETRARCA

(*Lieti fior*).

Feriçe florî și erburî tinerele,
Ce primblând vè-atinge multe oare
Passul cel linû frumoassei Doamne mele,
În voi tipârind urmele ușoare;

Câmpie ç' asculți dulce'i cuvînțele,
O vioară de Amoru mirossitoare,
Pâduri anũoasse, ce cu verđi umbrele
Façeși plăcute ascunssuri și rêcoare.

Limpede apă, d'între munți născută,
Çe ochii uđi și blânde a sale fețe,
Care cu a lor grație te 'nprumută.

De voi ferice despră-a ei frunșese!
Nuî stâncă ce duiouassâ amn făcută,
De-a arde l'al meu focu sê nu s' invețe.

— DAFNE.

Invingând riulū cursului oprele,
Nu simte altū dorū țe-a se grâbi la mare,
Nu'î sânt câmpii niçi redūri de 'nfrânare,
Macarū câ's mândre ațește și ațe.

La toți copaçii și nuouê floriçe
În limba sa dē-a diçe: „Adio, se pare,
Și tânguidū cu dulce murmurare,
Sossind la unde tot se perde 'n ele.

Eū care 'n douê a stelelorū lumine,
Vêdū chiar minunā, țe's mai presus de fire,
Numai trecând privescū la alte Ține.

Spre Dafne sboară aprinssū 'a me gândire,
Și ajungândū l'a ei lumini senine,
Pere 'n a lor noianū de feriçire!

ÎN OCASIEA SBORULUI AEROSTATICÛ

a

MADAMEI BLANCHARD

Întreprinssă la Roma la 1811, când în çeriũ se vedea
cometa çea mare.

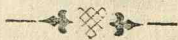

Nu țintiți de-acuma ochii câtră steaũa înfocată,
Çe întinde preste çeruri cõma sa de rê menire,
E deprinssă de mult Roma cu asemenea privire,
Ađi minune mult mai mare o femée ni-arată.

Spră-a supune voiei sale calea vînturilor dată,
Nestatornicũ ușorũ aerũ îlũ închide 'n velũ subțire,
Preste noũri sboarâ luntrea, prin asemenea urđire,
Cu odorul çelũ mai dulce a naturei încarcată.

Înmândrit' atunci natura d'o ființã-așa dorită,
I deschidă-a ei secrete, çe'i a lumei armonie,
Și cu ea domniea 'mparte preste sfera çea stelitã.

La pãmânt, de unde sboarâ, de-amu numai vra sê vie,
Cã puternicul ei cugetũ mai înaltũ o tot invitã,
Și în çeriũ, de nu ajunge, este deamnã ca sê fie!

LA ÎNTRUDUCEREA
LIMBEI NAȚIONALE ÎN PUBLICA ÎNVĂȚĂTURĂ

În Moldavia.

la 1828.

Cele neguri ce'sū în ripa Aherónului născute,
Alor aripī întinsāsse prest' a Dației câmpie,
Ear fantomī a nopței oarbe, prin unū somnū de trândăvie
Ține-aū mult timpū îngânată a Românilorū virtute.

Musele 'n nemerniție spăimântate umblău și mute,
Neputând a Patriei limbă din uitare sê învie,
Și păstorul uumaī singurū cu 'ntristată armonie,
Românescū cântecū sunat-aū pre Țimpoi și alăute.

Însă Pronia înduratā a sfârmatū fatale fere,
Ș'a doritulū Luțeafărū ni rëssare-acum scântea,
Ce pre soarele minește de la depârtate sfere.

Așteptând Româniū Țioa, când vëdurā rađa 'ntēia,
Înălțând spre Țeriu l'ochiū, c'un suspinū de mângăere,
„A 'nvierei mele, Țis'aū, Țioa 'ntēi va fi aȚea!

PALLADIUL MOLDOVENILOR.

Pentru ziua aniversală a inaugurărei

ACADEMIEI DIN IASSI

Serbată în 3 Iulie 1838.

Dacă Troia 'n a ei ziduri Palladiul ar fi pastrat,
Care Gioe chear din Olimpū a trimessū spre a ei ferire,
A lui Priamossū domnie în putere și 'nflorire
Teafâră 'ntre pericoli pe temeiuri ar fi statū.

Nu a Deilor urgie, nu Achilevs înflorat,
Niçi a Greșilor miū vasse, ce vârsaū focū și peire,
Nu Ulissū înțeleptulū. cu gibașea uneltire.
Ilionū ș'a sale temple în țerin' ar fi surpat.

Cu asemenea scopū mare nației mântuitorū,
Reglementul ca Palladiū pē-Academie a urditū,
Ca sê fie de virtute și științe viū isvorū.

Că Moldovei, sânta Promie fericiire a meritū.
Pe câtū delul și credința vor pastra așest odorū,
Care după anī o mie p'Orisonū eaū rēssēritū.

P E N T R U

* **COMPUNERILE POETICE.**

în

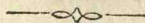
LIMBA NAȚIONALĂ
IMITAȚIE.

Inerelū și verde Dafinū înlântat'am dinioare.
Și 'nălțat'am câtră țeriuri cu rugī poște umelite :
Ca sâ vadâ și Româniū țele ramuri înflorite,
Çe urdescū cununī de laudâ și daū numelū lucoare.

Am rugat pe blândul Zefirū ca din nori sê se coboare,
Și pre el sê 'ntidâ vara a lui aripī aurite,
Și ca barbara fortunâ, strânsâ în obeđi cumplite,
Sâ nu aibê vr'o putere ca în urmă sê'l oboare.

Știū câ timpuri multe încă tupilatâ viețui-va
Astâ arbore în codruri, çe pre Daçiea umbreasâ,
Dar mâcar târđie foarte spre țeriū mândrâ răsseri-va.

Când prin Pronie, de unde soarta gintelor derasâ,
Românū vrednicū de cununâ doarâ între noi veni-va,
Precum dupâ oarbâ noapte rêsarū line-a țilei rađâ !

MOARTEA LUI ISUSŪ.

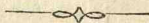
IMITAȚIE.

Când Isusŭ cu cel din urmă durerosŭ a lui susspinŭ
A deschisŭ, murindŭ, mopminte, tremurat-aŭ sîntul munte,
Se tređi Adam în Tartarŭ, și'n pãrerî c'unŭ Serafinŭ
La judeđŭ cu-ai sêi ilŭ chiamã, înãlțã annoassa frunte.

Cutundat în cugetare de mirare, spaimã plinŭ,
Din a umbrelor tunicŭ rîdecãnd gene cãrunte,
Vedẽ-unŭ îngerŭ și'l întrîabã: Çine'î cununatŭ de spinŭ,
Çe pe Cruçẽ-aratã lumei coasta ș'a lui tâmple crunte?

Când aflã cã Urđitoriul de luçeferi, de putere,
Învãșînd, dãnd mângãere, feare bãnd, capŭ'aŭ plecatŭ,
Revêrssã amar' oftare, din ochi lacrimi de durere.

Șînturnãnduse spre Eva, ðise'î: „Eat'a triumfatŭ
Preste 'ntunecata boltã din a çeriurilor sfere,
Çel çe pentru noi muritaŭ, înviere ađi ni-a datŭ!

L E S T Ū.

La conțertul datŭ în Iași pe Teatrul nouŭ,

În 11 Ianuarie 1847.

Din ȝea ȝi de cãnd Orfeos, mãritŭ ȝeu de armonie,
Pe-alãuta 'ncãntãtoare țermul 'Traȝicŭ rãssuna,
Și în ẽstassul simțirei fieare, codrii și pãrie,
P rin virtutea melodiei înblãnsindu'i fermeca.

Nu sunase pãnã astãȝi în a Istrului cãmpie,
Mai puternicŭ versŭ de-aȝela ȝe produce lira ta.
Dẽ-unde nevẽȝutul Demon unŭ riŭ varsã de magie
Preste inimile noastre ȝe's ripite 'n unda sa.

De ai treȝe 'n altã lume ca sã 'nvii pe Eũridiȝe,
De-ai p'uti, nouŭ Argonaũta cãtrã Colhos fabulossŭ,
Pe furtuna 'ai înfrãna-o și pre Tartar ai supune.

Dar menirea ta'i mai naltã, a ta soartãi mai ferice,
Proniea prin al tãũ-organũ, imnul ȝel armoniossŭ
Care îngerũ 'n ȝeriũ cãntã, pre pãmãnt va se ressune !

Pentru zion Aniversală

a deschiderii

TEATRULUI NATIONALŪ.

în Iași la 1817

CĂTRĂ PRINȚULŪ GRIGORI GHICA ȘI D-NEI ELENA SCHUBINŪ.

Carii a conlucrat la ațea întâea Representatie Română.

1850.

In unŭ timp de ovelire, pe când limba țea Română,
Din palaturii interită se vorbea numai la stână,
Nobili. Voi, de neam și cugetŭ, sfârâmând a sale fere
Ați vorbit întâi c'aiția țe ni-daŭ pânê și miere.

Și'n Idilŭ ațest vâdit'ați c'alor inimii nu sânt mute
La respect, la cunoștință, la amorŭ și la virtute.
Pârğa șcenei naționale cu drept Voi se cuvine;
Amintire sâ vê fie a juneților senine.
Picătura, de și mică, țe pe-o stâncă picureasă,
Fațe riului o cale care dupâ ea urmeasă.

* **PRINCEI MELE EUFROSINA.**

VIȚIUNE.

1848.

IMITAȚIE.

Alu meu eugetu mē 'nălțassă în a țerului tărîe,
Unde s'afă-ațea ființă țe îndarnu chemu prin morminte,
Acolo în țeat' aleassă, în lumină ș'armonie,
Mai frumoass' amū revêdut'o cu duioasse simțiri sfinte.

Mē luă de mână și'mi dîssă: „În această sferă fie

„Ca sē vîi, de se ascultă umelita 'mî rugăminte;

„Eū sum fiea țe'n vieată îți eramū de bucurie,

„Ș'a me dî amū încetat'o de-a ei sară mai nainte.

„Dispoerea muritoare giossū țerina o culege,

„Ear ațea, țe voi plângeți, mântuită de furtună,

„Aici gustă fericiire care omul n'o 'nțelege.“

Ah! dițea îmi lassă mâna, ș'a ei vorbe nu mai sună,

C'auđind a lor dulțeață, chear atunci voeam alege,

Sē rēmânū în locū țe veçnicū sufetele împreună.

ÎN OCASIEA MORȚII
LOGOF. ALECSANDRU GHICA.

Cătră Junimea Moldovană.

1850.

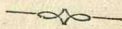
ghica

În o epocă mărită, pe când Patriea înçinsă
De junie și de glorie, în putere a stătutū,
A strămoșilor naltū cugetū ș'alor armă neînvinșă,
În unū cursū de anī o mie mîntuire a fost și scutū.

În prefaçeri tot-d'auna soarta gintelor deprinsă,
Când al armelor triumfuri chear ca vissul a trecut,
În mârtețe inimī Çeriul însufflă virtute-aprinsă,
Prin a căreia putere Moldova nu a cădūtū.

Çestū Barbatū, pe care Patriea plînge în durere vie,
Prin virtute și dreptate fu a ei apârătoriū,
Ș'adī vè lassă 'n moștenire o prea sântă avuție !

Junilor ! Eaccă-vă arma, scutul çel mântuitoriū,
Clironomū virtuței sale Moldovanul tot sê fie,
Că 'n virtute stă presentul și al vostra viitoriū !

CĂTRĂ SIGNIORA
L. GIORDANO.

Prima Donna al Teatrului Italianii

În Iași, reprezentând Vestala.

1854.

Cândü nâscânde-Aurorei rađă,
Ce pâmântul învieasă,
În tîrie-a rësseritü,
A Carpatului naltü munte
Sênineasă mândra frunte
Noaptea ce a fostü umbritü.

Chear așa tu o Giordanâ!
Când pe sçena 'talianâ
Ca o Ținâ ai calcatü,
Al têu jocü și armonie
Ce simpatie învie
Pre noi toți a încântatü.

Melpomena a ei arte
Și afectul ți'lü înparte
Când vîi de-a o presenta,

Inima fără simțire
S'a pătrunsu de duiosire
Și o față a lacrima!

„Adî în Roma fiî Vestalâ”
Dis'aũ Musa cea fatalâ,
Și pãsește'mî focul Sântũ“
Ah! Amorului făclie
Focũ-a stãnsũ, Vestala vie
S'acufundã în mormãnt!

Însã, Geniul nu trece
A lui Sticsũ unda cea rãce,
Pentru cãî nemuritoriũ
Din mi guri numele'ți sunã,
Și Vestala se 'ncununã
Cu aplausũ triũmfãtoriu!

COMPANIEI FILARMONICE

a

*Operei Italiene, întâea oară infintiată
pe Teatrul din Iassi la 1852*

La ocașia încheerii Representatiilor de eamnă.

SONETTO.

In anticul timpū Italia prin al armelor putere,
Prin eroica virtute a poporului măritū,
Numeroasse ginte 'nvins'ăū, lumnat'ăū a lor sfere,
Pân' la marginile lumei, de l' Apussū la Râșseritū.

Niși a timpului fortune, niși a barbarilor fere,
A putut stirpi vr'o dată, laurul țel înverditū,
În ruini mărețe încă ațea floare niși cum pere,
Țe pe balsamul vieței între noi s'a rêsânditū.

Legioană-a lui Apollo! țe cu farmițele sale
Sâgetându-ni în inimī cu versū dulțe încântatū,
Ai venitū doritā noă de la țermul apussanū.

Nuou triunfū te va conduce câtră țermul Patriei tale,
Că la stoluri tributare, țe de multū ai subgiugatū,
Ai adaossū încă-acuma pe poporul Moldovanū!

ANACREONTICÆ.

AMORUL PLAGATŪ.

DUPRE ANACREONŪ.

Culegând Amorū o-datâ
Flori de rose în grădinâ,
N'au vădută că tupălatâ
Era 'n frunđe o Albinâ;
Çe cu gimpul ei ascunsū
La unū degetū l'a împunsū

Întru cruda sa durere,
Începu cu plânsū se țipe,
Cătând balsam, mângâere,
Se grâbea cu ambe-aripe,
Dreptū la Vinerea se sboare;
Plinū de frică cumcâ moare.

„Amarū mie! ñiss'aū mamâ,
Aleū mamâ! Eaccâ morū,
Cu o dardâ 'mă face samâ
Açel șerpe sburătorii,
De corpū iūte de și micū,
Teranii Albinâ 'i ñicū

Însâ, Vinerea 'i respunde :

„Deacă-Albinei micul spinū,
De atât rêu te pătrunde,

O Amorele! çe chinū

Simte-o inimâ 'ncruntată

Çe o 'mpunge-a ta sâgeată!?

* LA PICTORŪ,

Scriemū Pictore ghibaçe,
Pe-a mea Doamnă departatâ,
Dupâ cumū pe ea voiū façe
Prin al meū versū vederatâ.

Negre coame cu luçie
Sê se 'ncrețe de-a lor voe,
Și de poți prin mâestrie
Fâ miresme ca sê ploae.

Albâ frunte sê se vadâ
Și umbroasse desse-gene,
Preste care 'n çercū sê cadâ;
Negriçioassele springene.

Te rogū însâ scrie-açe
Gemeni arcuri înmândrite,
Ca vederea sê înșele
De sunt duoê seaū unite.

Cântătura 'i fă sênină
Ca vâpaea scâteïoassâ,
Ochi albastri fă'i de-Atină
Seaü de Vinerea frumoassâ.

Serie 'n tinerică fațâ
Lângâ rosâ unitü crinul,
Când în Mai de dimineață
Dupâ rouă 'și deschidü sinul. ;

A ei huse de corale,
Câtrâ sârutări sê 'nbie,
Înmierită fă o cale
De-îngerească armonie.

Fă ca 'n aerü fär' de nori,
Înregiurul ei sê sboare
Înpreună cu Amori,
Și pe Grațü surioare.

Dar al ei sê nu ascundâ
Haruri o mantelâ deassâ,
Ca fantasia sê pătrundâ
La frumüsetâ mai aleassâ.

AMORUL NEMERNIC.

DUPRE ANACREONŪ.

Dinioare noapte-ameađă,
Cându' paosŭ preste totŭ,
Și când Ursa 'n țeriŭ roteasă
Lângă carul lui Bootŭ,

Și 'ntăcere toată firea
Gusta somnŭ mângăitorŭ,
De-o-dată cu grăbire
L'a mea ușă bate-Amorŭ.

Măniosŭ amŭ țieșŭ : „Ori ține
Cu unŭ sunetŭ pre cumplitŭ,
Ca s'e'mi strice somnul, vine
Când abiea amŭ adormitŭ ?

Dar elŭ începu s'e'mi spus :

„Nu te teme, și fii linŭ,
„Vino 'n pripă ș'imi descue,
„Că eŭ sum unŭ pruncŭ străinŭ.

„Rătăcitŭ în grea nevoie,
„Staŭ sub țeriŭ înouăratŭ,
„Pân' la pelē-udatŭ de ploae
„Și de brumă'sŭ înghețatŭ ! “

Tânguirea sa cea vie
De 'ntristare m'a cuprinsu,
M'am sculatü, și o făclie
Din tâçiune amü aprinsü.

Deschisindü ușa în pripâ
Unü trumossü pruncü amü vâdutü,
Având cucurâ ș' aripâ.
Iar în mâni unü arcü cumplitü.

În a mele case 'nguste
Dâmânatu- iamü unü locü;
Și rêpaossü ca sê guste
L' aședâiü pe lângâ focü.

A lui mâne delicate
În a mele le întorcü,
Și din coamele' i udate
Cu rêçalâ, apa storcü,

Dar abîea frigoassâ oruma
De la elü s'a departatü,
„En sê vëdû, a ñissü, acuma
„Deaccâ arcul nu' i udatü ?“

Ilü încoardâ, ș'o segeatâ
Vëdû câ sboară 'n ațel timpü,
Și în inimâ îndatâ
Mii de vespe mê îngimpü.

Elü cu rîssü eșindü, imi ñice :
„Alü meü oaspe fiï voiossü,
„De ai fi așa ferice
„Cumü' i arcul sântatossü !“

ALVIRŪ.

CĂTRĂ A SA MINIATURĂ.

O ! tu pictură netedă

A mânei lui Apele,

Çe figuresi avidoma:

Icoana feței mele.

O ! mângâere singură

De amorata Țină,

De când o lege barbară

De dânsa mē desbiră.

Mergi-unde cu Haritele

Dulçē-Amorū domneasă,

Und' al meu cugetū ș' inima

Dē-apurure vicasă.

Ascunsă supt aripele

Lui Cupidon, mergi iūte,

Elū tē-a scuti cu armele

Çe 'n Olimpū sunt temute.

Atinsă'i fi de mânele

Doritei Doamne mele.

Și tē-orū privi luminele

Ațelor vie stele.

Pre tine vor sê mângâe
Mii fericiři dorite,
De sârutâri adâpête
Çe mie'mi sunt oprite.

Încungîuratâ 'n negură
De unû suspinû ferbinte,
Martorâ 'i fi de gemcte,
De tristele cuvinte.

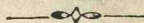
În ațel sinû a crinului,
Când te'i afla ferice,
Di'i : „çe nu poatê-assemene
Sê fie-Alvirû aiçe ?

Câ elû cu dulce ățere
Ș'a inimei vâpae,
Arû usca çele gemene
A plânsului pârae.

Arû alina Ursitelor
Neomenita lege,
Cu amorate busele
Suspînul arû culege.

Și mie linû luțeafârul
Din çeriû va sê'mi strâlucе,
Când dulçе-a fi d'o patimâ
Aminte a'și aduce.

Dar, vor veni doritele
Dile d'o linâ soartâ,
Că, cu Amorû și Musele
De grijâ mie'mi poartâ !

CĂLĂTORIA DAFNEI.

Repede la luntre amu departe duce
Pe alū meū odorū,
Și 'n calea sa cheara din țeriū străluce
Steaoa d'Amorū.

Line săltați voi undelor azure
Pre lângă ea,
Borea și Aūstrul îndreptați aiūre
Suflarea grea.

Horul de passerī de la malū rēssune
Cântecū voiossū,
Și câtră elū Sirena sē împreune
Versul duiossū.

Că Oțeanul, assemene frumūsețe
N'a mai purtatū,
De când pe globul cu apoasse brațe
Aū cungiuratū.

Mândră ca Venusū, când întâi în lume
S'a fostū ivitū,
Și când pre scoică, din albite spunne
A rēssăritū!

AMORUL FUGAR.

DUPRE ANACREONŪ.

Cercând Vinerea o-datâ pe Amorul fugător,
Dîcea : „Deacă oare çine întâlni-va pe Amorū,
Vagabond'açel é fiū'mî, care umblâ 'n rătăçire,
Alū meū este micū fugarul, çine'mî dâ de dânsul ştire,
Va lua o sêrutare de la Afrodita'n darū,
Ear açel çe mi'l aduçe sê aştepte ş' unū altū harū.
Sprê-a cunoaşte pe rebelul, urmâtoare semne fie
Çe descopêrū a lui formâ între alçi copii o mie :
A lui faşâ nu'i pre albâ, çe camū roşâ, ochii sêi
Sunt sumeçi, strâbat departe, varsâ raðâ cu scântei.
Mintea'î este şugubeaşâ, vorba'î plinâ de plăcere,
Alte'n gând şi alte dîçe, rostu'î curge chear ca miere.
Dar îndatâ çe sê mânîe şi sê'nvitâ-a lui venin,
De o barbarâ urgie ş' artifiçi este plinū.
Niçi o datâ adevêrul a lui gurâ nu rêssunâ,
De'î şi pruncū, înşalâ foarte, câte spune é minçiunâ,
Şi în meðul jucâriei se aratâ încruðit.
E bâlan la pârū, la aerū é mâreşū şi înmândrit,
Miçi sunt degetele sale şi mânuşa'î delicatâ,
Însâ 'n departarê-aruncâ şi împunge-a lui sâgeatâ !

O aruncă 'n departare, un'orî peste Aheron,
Unde 'n sinul se înfinge a 'ncrușitului Pluton.
Nișî unû straiû Amorul portâ, dar secretâ și ascunsâ
A lui inimâ trufașâ la toșî ochî é nepâtrunsâ.
Nesfiitû de junî și fete, ca porumbû înaripat.
De la unul câtrâ altul sboarâ Amorul ne 'nșetat.
Venet;cû-așela oaspe, foișorul cu vâpae
Îlû aprinde și'lû așadă în străine mânuntae.
Unû micû arcû în mânâ dușe, și din micû-așela arcû,
Nevêdute la vedere miî sâgeșî tot se descarcû.
De pe umâr 'i s' aninâ pe cordele aurite
Cucura ște este plinâ de sâgeșî foart' ascușite.
De respect lipsit Amorul. de muștrârî netemâtorû,
Chear pe mine, a lui mamâ, mê încrunțâ multe orî.
C'unû cuvânt, el é selbaticû, purure'î plinû de trufie,
Mai alesû spr'altor ossindâ poartâ 'n mânâ o făclie,
Carê-aprinde, arde toate în bordeiû și în palatû.
De puteșî pe elû a prinde, rogû, adușeșî'l legatû.
Nu cumva în a lui spaîmâ ca sâ'î dașî vrê-o mângâere,
Deșî vedea cu miî suspinurî vârsînd lacrimî de durere,
Ferișî cursa lui când rîde, trageșî'îu fâr' al scapa,
Apârașî-vê de dînsul de-a voi a seruta,
Serutare'î este farmecû, plâns'-altor é bucurie,
Venin este a lui gurâ ște nu are doctorie.
De va dișe: „Eaccâ arma, vi'o dașî cu jurâmînt“
N'o atingeșî, aveșî teamâ de 'ndulșitul seû cuvânt.
Vê ferișî ca d'-unû balaurû despr' a lui ademenire,
Focû ascundû a sale darurî ș' aducû inimei peire!

PRIMĂVARA

Anacreontică.

Neoă 'n pământ ascunsu-s'ău,
Și ȕeriu 'i fôr' de nori,
Se 'nvâscă din nou eaz arbori
De frunȕe și de flori.

De-acum nu cade turbure
Apa din stânci în văi,
Riulă cu line murmure
Curge pră-a sale căi

Că'ssă toată-aiȕe traîniȕe
Anul nă-arată cheaz,
Stelile apuindusse
Din nou în ȕeriu ressară.

Și în căȕuta epochă
Se 'noescă toate eaz,
Dar ȕi ȕe 'nghite Tartarul,
Mai mult nu mai ressară.

Orî cine d'între oameni
Ursita a întorsû :
Ca se nu taie Lahesissû
Çe Atropo a torsû ?

O nebunii fantastice !
Dorirea a'și ținti
În cugete nessigure,
Având toți a muri.

Deșerte 'ssû mângulirile,
Çe trecû preste pâmênt,
Ca o segeatâ repede
Pe aripe de vântû !

Deçi, la çerescû repaossul
Ținteasc' al nostru dorû,
Precum la dulçea Patrie
Gândeștê-unû călătorû !

~~*~~ D O R U L Ū .

are veni-vei idolū vieței mele
În ațest rediū eū tē-aștept de mult ?
Mută'i de-atunçi duiioassa Filomele,
Ș'al meū suspinū singurū eū l'ascultū.

A florei timp m'aū fost vêdūt aițe,
Când al meū traiū ca el era senin,
Venit'aū timpul auritei spițe,
Dar al meū sufletū nu'i c'atunçi de linū.

Precum pe feóre roūa în vanū o udă
Când sâgeteasâ arsura pe pâmênt,
Așa cu plânsū nu'mi stângū vâpaea crudă
Çe-a mele țile mânâ spre mormênt.

Aiçi, o ți sub ța boltire verde,
Feriç'amū fost cu tine dulçe-odorū !
Ear amu simtū c'unū aspru chinū mâ pierde,
Câ singurel râmase amū fôrâ de Amoru !

*- amicele in the
inhibire in sentiment
mormintele*

* DORULŪ ÎNTĂLNIREI.

Fac' aproape ațea ți,
Întru care soarta crudă
Ruga mea va sê audă
Ș'a ei legi va înblândi !

S'a plini duiossul dorū,
Ca sê vîdū a Dinei mele
Seninoasse cheare stele
Çe m' aprindū d' atât amorū.

Ațea fațâ voiū vedea,
Çe s'assamână c'o floare,
Unde sunt vețuitoare
Gândul ș'inimioara mea.

Noi în frunte vom privi
Sufletelor noastre stare,
Și çe dulçe lacrimare
Împreună vomū uni !

Ea 'mî va spune al'ei chinū,
Eū a mea durere 'oi diçe,
Amorū ! în țea ți ferice
Vino 'nvațâ-unū nuou suspinū !

PĂSSERUICA STINGHERE.

Păsérelul care perde
Pe duiioassa lui soție,
Sboar' o catâ prin câmpie
Și tot cântâ al seû dorû.

Se întoarnâ în pâdure,
Obossitû amu s' o cheme,
Noapte ȃi d' asprimea geme
Unû agerû vânâtorû.

Riurî și câmpii florite
Nu măi ȃearcâ, ȃe s' ascunde
Singurelû în cuiubulû unde
A trâitû cû-al seû odorû.

PRIMAVARA.

Eaccă primăvara lină
Dorul nostru a plinitū,
Și din sfera cea senină
Ne-a adussū timpū feriçitū.

Dă-a lui Febussū calde raçe
Râçe-omătul sâgetatū,
Între ripi spumând șerpeasê
Câtră riulū desghețatū.

Măgurile fortuneasse,
A Carpatului minuni.
A lor coame râmuroasse
De 'nverçite 'nçingū cununi.

Mii și miș de floriçe,le,
Cară-a ploaei fiçe sunt,
Amoratelor junele
Sêmâneasă pre pâmêntū.

De la țerile strêine
Pâssârele vinū ca nori,

Ear Zefirul cu albine-
—Le se gioacă între florî.

A lui Pandionŭ tristă fiica
De la Nilul arinos,
Sé întoarnă rândunica
Câtră cuîbul ei duiosŭ.
Sbierătoare oi din stâne
Dimineața la câmpŭ eșŭ,
Earŭ păstorŭ pentru Dine
Cumunele mândre șesŭ.

Ș'a lor doine umelitate
Călăusi sunt pentru oi,
Când în timpuri învechite
Pe Români ducea 'n resboi.

Moartea înse ni vineasă,
Ea 'n bordeiul umelitŭ,
D'o potrivă săcreasă
Ca 'n p: latul auritŭ!

COPILULŪ VĂNATORŪ.
DUPRE BIONŪ.

Unŭ junelŭ, care pussâse toatĕ-a sale ostenele
Sĕ vĭnese dĕ plăcere, și sĕ prindâ păsșerele,
Dineoare în pădure pe înaltŭ tufossŭ stejarŭ,
Tupilatŭ vĕdu 'ntre frunđe pe Amorul ęel fugarŭ.
O ființâ-atât de mândrâ între păsșerele—o mie,
Ilŭ umplussĕ de-o-datâ de nespusâ bucurie.
Câ pârutus'aŭ Amorul, vĭnâtoriułui ęel micŭ,
Din o țarâ depârtatâ unŭ frumossŭ puŭ veneticŭ.
Dĕ aęeea-a luŭ unelte și gibaęiuł lașŭ întinde,
Stâ la pândâ, ilŭ ocheasâ, pe Amorul doar va prinde.
Îns'aęesta nestatornicŭ, de pe unŭ pe alt tufar
Mereŭ saltâ și copilul chearŭ se sbuęiumâ 'nsadar.
Încât, obossit în urmâ de atâta ostenealâ,
De la sine lașŭ aruncâ, mâniossŭ câ'i dâ smintealâ,
La unŭ vechiŭ țeran aleargâ, ęe pre elŭ l'a învâțatŭ,
În ęe chipŭ s'ademenese și se prindĕ unŭ vĭnatŭ.
Pe Amorul 'i aratâ și 'ntâmplarea sa 'io spune,
Dar, râđind bâtrânu'i đięe, unŭ cuvânt dĕ'nțelepciune :

“Fătul meu! en încrețeasă astâ fiară a vîna,
Lassâ passerea în paçe, câ 'n vanû o veî alunga
Astâ fiară 'i șugubeață, cu e'ai greû a se deprinde,
Și mai teafâr rêmânevei deac'acuma n'o veî prinde.
De poți fugi, pentru câ 'n vîrstâ, când în sinû ț'a naștë-un focû,
Passerea care te fuge și nu stâ niçi cum pe loc,
Çe din ram în ram sâlteasâ și de tine se ascunde,
În gibaçiul lațu nu 'ncepe, și dorinței nu respunde,
Urmând legei nesmintite, çe natura sa, 'ia datû,
Mai târđiû unû cuiübû ș'a face în al têu sinû înfocat.

AMORUL ARĂTORŪ

Astă toamnă-Amorul-Deū,
Cercetând Imperiul seū.
Trecu a Moldovei țeară,
Unde oamenii mult ară.
Dar nu seceră d'agiunsū.
Acel sprintenū călătoriū,
Çe ne ardă-adesse ori,
De brună-atunçi pătrunsū,
Câta casă prîinçioassă
În vr'o inimă duiioassă,
Îns'aleū! elū nicăire
N'a găssitū adăpostire.

Căçi. precum pe la Vasluiū,
Ca 'ntiū, astădi miere nu'ī,
Și credința 'n astă țară
S'a făcutū o marfă rară.
Ca Albina și Amorul
Umblă und'o trage dorul.

Vedînd grassă-acea țerină,
Arcul, cucura depune.
Tauri doi la giugū supune,
Strămurariul iea în mână,
Pare 'n port și la cuvânt
Lucrătoriū chearū de pâmânt.

Că 'n această nouă mască,
Cântând Doîna Românească,
A lui tauri assudaă,
Și tot brasde resturnaă.

Abie câmpul a aratū,
Ce n'a fost sterpū din natură,
Din cucurâ a luatū
De semință o mâsură,
Într'alesșū fărâ neghină,
Din acăreia tulpină
Ressarū inimī credințioasse
Simțitoare și duioasse.

După ce a semănat
La Deū rugī a înalțat ;
„Se reverse-a lui favorū
„Pre tomnaticul ogorū,

„Ca productul delicat
„De gerū, sečet 'apărat,
„Sê se facă bunū, frumossū,

„Și međū s'aibă sânatossū “
Deacă deçi din țel ogorū,

Çe a semănat Amorū,
Viitoarea Primăvară

Inimī nu vor se ressară,

Credințioasse

Și duioasse,

Virtuossū nobilū amorū,

Care é nemuritorū,

N'având unde locui

Din Moldova va fugi !

ASUPRA LIÇEI

COCHETĂ BĂTRÂNĂ.

DUPRE ORAȚIUSŪ.

Auđit'aũ a mea rugã
Çeriul dar a auđit'o !
Liçe, anii te subgiugã
Ș'a ta vieaț' a 'mbãtrãnit'o !
Dar tu hãdã și țifnoassã,
Vrei se parĩ ancã frumoassã ?

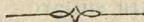
Çele coame tot cãrunte,
Le înçingĩ de cununele,
Ca s'acopere pe frunte
Bãtrãnețilorũ sbãrçeale,
Și cu harurĩ cumparate
Îĩ dregĩ fețile vargate.

Tremuroassã a ta gurã
Suspiniĩrĩ suflãnd frigoasse,
Cu unũ sunetũ plinũ de urã,
Diçe cãntiçe duioasse,
Cãnd ca fieara care muge,
Chemĩ pẽ Amorul çe te fuge.

Elu în cursul seü cel iute,
Se fereşte se s' aşede
Între frunzile trecute,
Când încep s' îngălbinesc,
Precum plăce la Albine
Mai mult rosa de câtu spine.

A făpturilor frumuseţe,
Ce ţineaü întru şerbie,
A le mele tinereţe
De-acum aleü n'or se vie!
Deçi tu numai prin virtute
Sê dregi graziile perdute.

După ce sermano Liçe
Ai trecut prin miü fortune,
La femei, ce venetiçe
După tine urmeasâ, spune,
De monstruri şi stânçi fatale
Çe-ai găssitü în a ta cale!

TARNA.

Pictori plini de sumeție,
Çe-aratați pē-a ernei Dină
Sub figura d'o bâtrână,
Tremurați de a ei mânie!

De 'nsuși Ercules mai tare,
Prin ea riul zaçe 'n fieră,
Ș'a ei singură suflare
Schimbâ toate 'n atmosferă.

Ea învitâ pre pâmânt
Pre turbatul ager vânt.
Lui Devs tunetu 'nfrâneasâ
Și a fulgerilor rađă.

Înse deac' a ei putere
Ne aduğē-atâta frică.
Ea prin liniștea çe'i fîcă
Ne revarsâ mângâere.

Ea d' ospête ȳ dătătoare,
Ș'alineasă-a vieței haosșă,
Timpurī alte's de sudoare,
Earna ȳ timpul de repaossă.

Ea din Olimpū ni-adună:
Pe-Amorū, Bahusă. și pre giocū,
Și când viforile sună
Ii ni aprind în inimī focū.

Că în vanū a verei Doamna,
De spiçi și de flori sē 'nține,
Ni suride în vanū toamna,
C'a lor poame earna strânge !

* E U F R O S I N A .

V I S I U N E

PE RIPELE OSANEL.

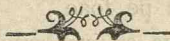
7 Iulie 1843.

Baccâ noaptea 'i dulce, sânină,
De luçferi târia é plină,
Vântul é mutû,
Norî a trecut,
Numai unda limpedită
De unû Zefirû încrețită.
Și unû freamât d'între pinî
Talbura repaossû linû.

Singurică, oare çine
D'între umbre înçet vine ?
Mai ușoarâ ca sê treacâ,
Floriçele
Tinerele
A lor mândrâ frunte pleacă,
Velu'i albû ca de nins oare,
Și cununî de lâcréméoare,

Çe-abureasă ambrosie
Înçingû coma'i castanie.
Vergurâ çe dineoare
În a verei primâ-floare,
Ah! ai trecut!
Stâ unû minutû,
Se mai vèdû eû a ta fațâ
De grații de frumûsèațâ . . .
Dar ea passâ înainte
Și mê lassâ 'ntre morminte!

Ca unû îngerû scutitorû
Cungiurat de viû lucorû,
Din Osanei tristâ vale,
Care çere
Rugî, durere,
Preste aeroassa cale.
Și 'ntr'a nopței dulçe luminâ
O conduce 'n sfera sêninâ,
D'und'auđitam, cu unû suspinû:
„Parintè adio, n'o sè mai vinû!“

ALBINA ȘI TRĂNTORULŪ.

ÎN OCASIEA PUBLICĂREI CEI ÎNTĂI GASETE
ÎN LIMBA PATRIEI

INTITULATĂ ALBINA ROMĂNEASCĂ.

LA 1829.

Spune, spune mică-Albină
Încotro mergi acum treasă?
Când a soarelui lumină
Pe uest câmpu nu scânteiasă;

Încă tremurâ pe foae
În munți roua și prin ripe,
Nu te temi se țî se moae
Delicatele aripe?

Încă florile 'nmiite,
Stând în umbrâ tupilate,
Ținū închise și 'nvălite,
Boboșelile plecate.

De ce sbori ca o segeată
Care aerul despică,
D'unde vii tu mânecată
Și 'ncotro, Albino mică ?

Lină 'i vieața mea și bună
Fără multă osteneală,
Çele care alți adună
Prânți amă dau chivernissală.

Așa trântorii urmară,
Amă trăitū așa tot bine,
Nu căra la alții țeară
Suge mierea ca și mine.

. A l b i n a .

Diçe-Albina 'n repegăune:
„Lucru toate 'nvinge 'n lume,
„De voești, sburând țoi'ū spune,
„A mea sistemă și nume.

„Eū's Albina Românească.
„Al meū doru'i și a mea lege
„Pre câmpiea pământescă,
„Din flori miere a culege.

A le mele surioare,
Când abiea se luminassă
Dulçe părgă de pe floare
O căraū de mult a casă.

Eû de farmâcû amorțitâ,
Dêcuiû timpurî multě-aiçe,
Și abiea mē simtû tresitâ
În ațest minut ferice.

Aleû, lucru mult m'așteaptâ !
Multe câmpurî voiû petreçe,
Unde soarta te îndreaptâ
Mergî și tu, câ timpul treçe.

Și mē lassâ'n a me cale
S'adunî țearâ, dulce miere,
Câ dă-a mele și de-a tale
Dile, s a m â n i v o r ț e r e !

ALBINA ȘI TRĂNTORULŪ

LA 1850.

Când Gasetă a înțetat a se intitula:

Albina Românească.

Spune, spuně-Albino mică,
D'unde vii așa târđie,
Vêdû câ ađi n'aduți nimicâ
Çě-ai făcut prin țea câmpie ?

Primavara țea frumoassâ,
Cu florî vara și cu poame
Nu a fost d' agiunsû mânoassâ.
Ambî sê n'avem eară foame ?

A l b i n a.

Petrecuți măncasă-ogoare,
Și în cursul multor veră,
Tot aburând din floare 'n floare,
Çeară adunați și miere.

Ați Saturnă când a lui brume
Preste mine le întinde,
La știubeiă mă tragă din lume,
Până gerul nu mă prinde.

Alte timpuri, — altă-Albino,
De soartă mai favorite,
Cu mană vor face pline
Fagurilă-acum urzite!

VIOREAŌA.

Celū înteiū cântecū de primăvară,
Când ciocârliă a ressunatū,
Din tunecoassa a ei camară
Și vioreaŋa s'a arătat.

„Prea timpurie o mândră floare
Ah! timpurie, ai rēsseritū,
Încă a ernēi frigoassa boare
De a sufla niçe a contenit.

Că de ninsoarea țeă înghețată
Muntele încă é înalbitū,
Niçe preluca nu é uscată,
Timpuriū floarēo, ai rēsseritū.

Deçi ochișorii tēi ear 'i închide,
T'ascunde eară în maîței sinū,
Aleū! mé temū, că te va ucide
A brumei aspre crudul veninū.

F L O A R E A.

Ca a lui fluturū ș'a mea vieață
Tot la o lege firea a supussū,
Ea se începe de dimineață
Ș'abie agiunge pân' la apussū.

Dar soarta mea é mult mai plăcută
În timp senin, de și trecătorū,
De primâvară chiar o minută
De cât o toamnă plină de norū,

De cați unū dar cu menire bună,
Pentru o Dîină seaū pentru-Altarū,
Din a mea floare țessă-o cunună,
Cununa a fi cel mai plăcut dar,

E Ū.

Tu ressârind subt a erbei filă,
Crescut'ai floareo mică la stat,
La întuneric și tot tupilă,
Atâta vântă de undă-ai luat?

A lă-Aurorei nu ai vâpsele,
Mirossul n'ai de mândr-albul crinū,
Niți a garofei n'ai sugrâvele,
N'ai profiriul a rosei sinū,

Te voiū culege din cea țerină,
Dar potū prin tine a mê 'nbuna?
Nu știū amiții, seaū a mea Dîină
Oare cu dulce te vor ura?

F L O A R E A.

Ai tîi amici aîbe plăcere,
C'o primâvarâ lă-aduc în darŭ,
Câ amiçiția lucrŭ nu cere,
Și'î plăce umbra ca mie chear.

Despră-a ta Dîinâ d'oiŭ fi doritâ,
T'a spune ea, câ pârga din florî,
Când o culege 'n ȃi fericitâ,
O lâcrâmioarâ-urmeasâ dessă-orî!

PĂREREA DE RĂU.

Gustaiū, gustaiū puțină miere
și eacca mor!

are este ca sê sufêrū unū decret a voei tale

Içi pre pâmêntū ?

Doamne ! când vei rânduī sê încheiū a vieței cale,

Ostenitū sunt !

La passerea, cât de micâ, 'i dai mușchiū ș'asilū recoare,

Unū zefirū linū,

Florī dai fluturilor mândre, albâstrie dai lucoare

La țeriū seninū.

Anului dai primâvarâ, nourilor care tunâ

Fulgerū le dai.

O stea a noștei tunecoassâ, și la marea cu furtună

Echo din plaiū.

Înse pentru mine, Doamne, țeriul balsame nu are,

Nu sunt Zefiri.

Vre o rađâ de speranțe, vre o dulțe cugetare

De feriçiri.

din siml a fortunei, a luçefârului raçã,
Mi' a fost luçitũ.
Ursita 'nbârbâritã, çe vieaça'mi tot vâneasã
L'a tuneçitũ.
d s'ascunsã-a lui luçoare stânsussaũ a me vedere
S' al meũ amorũ,
te omul în vieaçã ca sê simtã vr'o plãcere
De douê orĩ?
agiunsũ este o toamnã pentr'o frunçã vestejitã
Spre-a-o omori.
sul anului lungũ foarte pentr'o vieaçã amãritã
Dẽ-a'nbãtrãni.
naĩ tu cunoștĩ prea bine cât amorũ, câte miroasse
S'ar fi aflatũ
açeastã inimioarã cu simțirile duioasse
Çe s'a sfarmatũ.
a ta asfeliũ urmãt'aũ, plângũ și sufãrũ în tãcere
Tot suspinãndũ,
lã lacrimile çeste mi'or repune cu durere
Sinu'mi arçindũ.
çeriũ Doamne imi trimete scutitoriuũ îngerũ aiçe
În drumul meũ,
e ochii sê'mi închidã din pãmẽnt sê mẽ rãdiçe
În brațul teũ.
va bea din cumpa vieçeĩ a mea busã însetatã,
De ș'arçind pierũ.
i, o Doamne! fericiirea, pentr'o inimã uitatã
Se aflã în çeriũ.

M U S A

CĂTRĂ POETULŢ PANORAMEI MOLDOVEI.

LA 1850.

ÎnturnatŃ din străinătate.

Când sufla o grea furtună
Preste Patriea dorită
D'unde fost'ai departat,
Tu erai de voie bună
Ca s'o veđi mai fericiată
Ađi Ńi mână-ne-ai aşteptat.

Sunetele lirei tale,
D'aurită viitorime
Aveău dulce argument,
Eaccă se deschissă-o cale
Pentru-a Patriei giunime
S'o agiute prin talentŃ.

Revădut'ai al tēu munte,
Turma cu păstorî și fete,
Çe te'ndeamnâ la cântat;
Diçea porți o tristâ frunte,
Dě-a avé de lacrimî sete
Diçea tot n'ai încetat ?

Unde'i ecatombeî sfară,
Cânteçe de bucurie
Çe triumfului convinū ?
Înturnatu-te-ai în țară
S'o nutrești melancolie ?
Ea'i sâtulâ de suspinū.

Oare Dina amoroassâ
Çe-ai găssit'o 'n vâduvie,
Açi credința ț'a călcatū ?
Orî odoarâ prețuoassâ,
Furul çel cu gibâçie
Din comoarâ ț'a prâdatū ?

Deacă Dina çea frumoassâ,
Çe prin ochi și dulce busâ,
N'a'nçetat a te'ncânta,
D'altū odorū deacă nu'ți passâ
Decâtū de ea și de Musâ,
Înçeteasâ-a suspina.

Despre Patrie nu geme,
Este Çine grijăi poartâ,
Çe-a peri n'o va lâssa,
De puterniçi Elū nu teme,

Că a messerilor soartă
Lui 'i plăcē-a apara

Tronu'i este'n sferi senine,
Elū pe Domni în mână ține,
Și le'nsufflă voea sa;
Elū, precum de anī o mie
A păstrat pe Românie
Și dē-acum o va păstra.

Cântătoriule deçi giune,
Din al tău sinū depârteasă
Açel cugetū întristatū.
Rêssârinde çile bune
Ș'a speranței lină raçă
Cântă ear, cum ai cântatū.

*Cora Comuna Cu
"Nude ne sunt vizitoni"*

Quaeritur quomodo
sunt in se invicem

Etiam in se invicem
sunt in se invicem
Et in se invicem
sunt in se invicem
Et in se invicem
sunt in se invicem

Quaeritur quomodo
sunt in se invicem
Et in se invicem
sunt in se invicem
Et in se invicem
sunt in se invicem

CĂNTECE.

NESTATORNICIA LUCRĂRILOR LUMEI.

Cântecul de societate, compus în

EMIGRAȚIE.

1821.

Schimbă toate ce s'affă sub soare,
Peră toate ce s'a născută,
Că timpul pe aripă ușoare
Nu stă pe locu unu minută. [bis]

Legea Ursitei în lume:
Toate supune la giugă,
C'a omului plânsuri și glume,
Ca vissuri vină și ear fugă.

Pe-anului tânăra frunte
Abie cunună o închingă,
Și eaccă pe coame cărunte
Dă-albă fulgă norii amu ningă.

Așele ce'n Olimpù domneasă
Mii scânteioasse luminî,
Ascundû luçitoarele rașă
Și ear ressarû mai seninî.

A traiului ðilele însê,
Çe-atât de repedî s'alungû,
Pe tot de-a-una sunt stânse
Deacă apussul l'agiungû.

Açe: fantasie ușoarâ
Învâpâetâ de doriû,
Ca fluturul schimbâ și sboarâ
Se pască p'âçerî din florî.

Dar çela ce floareî se'ncrede,
În locû de dulce nectarû,
Ah! prea târðiû simte și vede
Bușele pline d'amarû.

Noi toți dineoarâ în pace
În dulce Patrie am trâitû
Dar astâđi fortuna destăçe
Çele ce ieri a urđitû.

Voioassa plăçere ni ține
În a ei çereû astâ ði,
Aleû! çime știe de mâine
Unde și cum noi vom fi?

Dar tot așa n'a sê rămâe,
Veni-va timpul mai bunû,
Nu's turbure toate pârae.
Niçi norii nu tot s'adunû!

L O M E A.

Lumea'î o făurârie,
În ea soarta'î fabricantū,
A prefațe ea ni știe
În lutū fragedū și'n brilantū.

Unulū suge numai miere,
Altul roade numai ossū,
Rabdâ de'î fôrâ putere,
Bate, de'î çiocanū vârtossū.

CANTECULŪ

UNUI GIUNE ROMÂNŪ

din ANOVLAHIA.

Nu'n politie, și la satŭ,
Care'i dicŭ la noi Vlahorŭ,
De Români împoporatŭ
M'a cuprinsŭ duiossŭ Amorŭ,
Fiica unei văduvi bune
Între fete chear minune!

Disa'm: mamâ! o dulce stea
Lumneasâ'n a ta casâ,
A ta fatâ'mi é mireassâ,
Ș'o voiŭ duce'n casa mea,
În vieață ca sê fie
A Românului soție

Ah! nu știți în ochi, în față
Câtă grație și frumuseață!

A ei buđe eraũ scrisse
Chear cu roșu de trandafirũ,
Sãrutarea ei vãpsise
Ș'a mea buđã de profirũ.

În trei riuri limpegioare
Spalaiũ roșul buđei mele,
Înse. unde roșioare,
A vãpsitũ riuri trustrele.
Roșu vãpsiss'a mãrei prundũ,
Ș'a ei ape pãnã'n fundũ !

CÂNTECUL

* UNEI PĂSTORITSE

ROMĂNE

DE LA MUNTE.

Venită întâea dată în Iasi.

[Versul „între Peatra detunată.]

Pe la munte'i sârâcie,
Brad și pină avemă la plaiă,
Noi bemă apă din pârle,
Turma cașă ni dă și traiă.
Acolo giunea Româncă,
Când é timpul neguroasă,
Sapă-ogorul pe o stâncă
Sunând versul ei duiosă :
Multă-odoare vâdă aișe.
Sê mên'tornă la munte voi,
Cel țe vra a fi ferice
Vie'n munte pe la noi.

Pe la munte'i avuție,
Că umbrosul verde plaiū,
E lăcașū de bucurie
De plăcut și dulce traiū.
Acolo ressunâ stēnca
De unū cântecū armoniossū.
Gioacă 'n horâ cu Româncea
Păstorelul țel voiossū,
Eū mē'ntornū, — dar lasū aițe !
Cugetul mulțămitoriū,
Gândiți — când veți fi ferițe,
La Româncea une-orī !

FILOSOFIE NATURALĂ.

Nu am grijă, niçi îmă passâ,
Ca de caldă seaă de râcele
Se mē apere o casă
Orī de marmoră-aă nuele,
Cuget chear, bună femee,
Çe prisossurī se nu çee,
Estē-odorū çe niçi o mare,
Peru niçi Gelconda n'are.

Din unū riū é mult mai bine
A bea apă cristalină,
Și a çice: „Vivatū ! çine
Nimānuea nu s'nchină,
Decât băuturī străine
A le bea din cupă fină,
Că, saracă-aă luminoassă
Çiocoia'i ticăloassă.

E frumosă avea îndrăsneală,
Ș'a lupta-se cu furtună,
A străbat'ori țe opreală
Care'n calea ni-s'adună,
Țel: țe poate s'o supue
Cătră Olimpū drept se sue.

Întăritū de-a mea virtute,
De-a soartei rēdū momenele,
Când săgețile ascute
Care nu'mi pătrundū niçi pele,
Dar în paçe se viēse
Se nu creadă țel țe-o'nvinge,
Deacă în cumplite obese,
Pe ambiția nu va strânge.

**REPEGIUNEA
TIMPULUI**

Cântu de societate.

impul fuge cu iuțală,
Ear peirea noastră vine,
Sê nu perdemũ vr'o clipakã,
Dile se trãim sãnine!

Am vêdut câ'n primãvarã
Dimineața naștê-o floare,
Dã miroasse pãnã'n searã,
Și cu dïoa apoï moare.

Timpul fuge —

Auđita'mũ mari cuvinte,
Din filosofilor gurã,
Însã nu ținũ alt 'aminte
Decãt astã 'nvãțeturã:

Timpul fuge —

Ună neamă merge altul vine,
Cu ȝel mare ȝel mică pere,
Norocă trainică nu mai ține,
Dar niți veȝnică durere,

Timpul fuge. —

De ȝe-avem înțelepțune
În o vieată atât de mică!
Când ea alta nu ni spune
Fără că nu știmă nimică.

Timpul fuge — —

De vreă ochii ca să vaȝă
Pe ȝeas-ornică timpu, 'ndată
Acul, ȝe în giură roteasă,
Cu minutele-arată:
Timpul fuge cu iușală,
Ear peirea noastră vine.
Se nu perdemă vr'o clipală
ȝile se trăimă senine.

LA A MEA PUNGĂ.

 tu! Țe o dinioară d'aurū fost'ai îngrecată,
Mângâindū a mea ureche cu unū sunetū armoniossū,
Eū te vĕdū pe ȓi ȇ merge mai subțire ș'officată,
Încătū nu târđiū te'ī face fôrâ suffletū, fâr'de-osū.
Pungo! Idolū fericeirei, ȇ cu tine aȓi se curmā
A domnului tĕū ascultā ȓiȇrea ȇea de pe urmā.

Vine clipa despârțirei, timpul tĕū nu'l perdĕ-aice,
În darn tu țintești în mine oliul ȇel înlaacramat.
Du-te'n lume, alt domnū catā decăt mine mai ferice,
Eū rĕmân sarac c'atunȇe cānd di'ntāiū mai fost uratū,
Neputānd a te ținete, cu a mea sārutăturā
Și adio ȇe'ī daū, eatā la drum înc'o învâșeturā!

Colindānd din casā 'n casā poatĕ-aȇela te-a culege,
ȇe prin intrigī, nedreptate l'alți averea a rāpitū.
Veī intra la aȇel-giude care tot prin aȇea lege,

Despoetaŭ pe orfanul pe cel tare a înavuțitŭ,
La avarul poate `ntravei seaŭ la casâ camâtară.
La produsul cel fațarnicŭ care vinde a sa țearâ.

La așestica de galbeni façe-te-vei închisoare,
Pe înçetŭ te'i îngreșete pân' din pungâ sacŭ vei fi.
Çine știe deacâ-atunçe, pungo, nu vei fi datoare,
Di și noaptă-a fi deschisâ, numai se poți îngiți.
De a'i putea s'aduni atunçea numai drepte-agonisele,
De-a'i putea sê dai simbrie la meritŭ și ostenele.

De-a'i simți a ta menire, și ertatŭ de ar fi ție
Adâpostŭ plăcutŭ în lume de-a avea ca sê'ți alegi,
Acolo doritâ pungâ sâ petreçi cu bucurie,
Unde se poți tot de-a-una vre unŭ bine ca se dregi,
Unde dârniçiș-ascunsâ, făptuind tot çele bune,
Ș'agiutând pe ațel miserŭ sfarâ Deului depune.

Acolo mergi, câ eŭ da-voiu ție știrea çea deplinâ.
Cum se poçiŭ a recunoaște pe al têu domnŭ viitoriu,
Veți pe cel çe cu modestie mare inimie `nbinâ,
Çela çe de laude fuge, de veninŭ lingușitoriu,
Çe virtutea prețuește mai presus de toate'n lume,
Pe çest semnŭ tu'l vei cunoaște de și nu'ți spunŭ al seŭ nume.

Ele samânâ și sunt chear a le buçiumului urmâ,
Reunind cu armonie a păstorilor cântare.
Ea ressare, nainteasâ, ș'atunçi vede lâng'o turmâ
Unû cârunt omû care șede sub a umbrei apârare.
Țesindû paneriû din vergele și cu mânghâere multâ,
De trei junî, çe'î staû aproape, dulce cântecul ascultâ.

Ne-așteptată strâin'armâ acolo când nainteasâ,
Paçniciî păstorî atunçea sê'nspâimântâ de o datâ,
Îns'Erminia frumoassâ cu rostû dulce 'i saluteasâ,
A ei fațâ blondioară ș'aurite coamě-arată.
O voi! care Deû aiçe deplinû bine-cuvinteasâ,
Paçnica lucrare, ðise, nu vâ fie precurmatâ;
C'a me armâ nu aduçe, niçi resbel niçi turburare,
Niçi la mesteriea voastrâ, niçi la dulçea-vâ cântare.

Maî adaosse l'açeste: „Tatâ! oare când înçinge
Țeara toată crunt resbelul cu focû și cu-a lui stirpire,
Cum în paçe poți petreçe, nu creði că te va împinge
Crudû ostașul câtrâ moarte ș'al averilor repire,
Dar elû: fiule, responsâ, „çea urgie nu atinge
Pe familie pe turmâ, niçi cu daunâ, niçi peire,
Câ a noastrâ serâçie și dossita astâ parte,
N'a turbat'o niçi o datâ, arma cruntâ a lui Marte. &

P. A.

VAPORUL PE DUNĂREA.

CÂNDŪ ÎNTĂEA DATĂ A SOSITŪ LA GALAȚI.

fieară maninâ
Cu aripî rotunde,
Despică spumele
Luptând cu unde

Pe luçiuł apelor
Repede fuge,
Ochiî 'i scapârâ
Și gura'î muge.

Pe creștetŭ fluturâ
Cu înfoere,
Moldo-Românilor
Mândre bandiere.

Pe una Vulturul
Se'naripeasâ,
Pre ăta Bo-Urul
Cornul'narcasâ.

Intre munți și codrul verde,
De furtuni surpată,
Plăeșu Română nu s'a perde,
Câtă va fi Carpată,
Câtă pre mielă iubi-va oae,
Riul câtă n'a sta,
Câtă pe flueră și çimpoae
Doi'n'a ressuna .

IMNE.

ANUL NOÛ

a lă

MOLDO-ROMANILOR

1830.

În care s'a lucratu Regulamentul Organicu.

Açelū întei codū Administrativū și legislativū a Moldovei.

Cununatū de line rațe,
Timpul cursu'nainteade
Într'a stelelor noeanū ;
Ș'astădi prestē-a lumēi fafă,
Cătră a omului vieafă,
Mai adaoage ânc'unū anū.

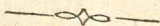
Açestū anū meritū sē fie
Mai alessū de câtū o mie,
Çe Româniū a trecutū;
În a Tartarului unde,
Toate rēlile cufunde,
Çe 'ntre noi s'a fost nâscut.

Dulçë-armonie de paçe,
Care farmêcâ și paçe,
Ni rêssună împregiurũ;
Și din sferile senine,
Se apropie trei Dine,
Cu mânosũ fericë-ogurũ.

Sânte legi întăea duçe,
Și în dreapta spata' i luçe
Spre osînda celor rêi;
În a doua vëdũ figurã:
Cu simbolũ de 'nvățaturã,
Çe' a luminei é temeiu.

Ear a treia a lor soață
Este Dina cea negoață,
Și spre scopul çel doritũ;
Acu'n vasse încârcate,
Sub al nostru steagũ resbate,
La limanul fericitũ.

N'aũ Golcondei mânuntae
Niçi a Mecsicului plaie,
De açeșt odorũ mai sânt;
Prin negoțũ, științe, lege,
Noi în Patrie vom culege
Avuții de pre pâmêntũ.
Çestor Dine, çe putere
Në-aducũ laudã, mângâere,
Se dãmũ trainicũ adâpostũ.
Çelui çe ni-le trimete
Mulimțirea se nu'nçete
Prin v.ĩ fapte și prin rostũ!

* IMNUL MOLDOVENILOR.

La anul nou 1829, când s'a introdusă
NOULŪ AȘEDEMĒNTŪ POLITICŪ

[Melodia după „*Horulii din Moisi*”].

Din tronul ȝel de stele,
O Doamne ȝea aminte !
A filor pârinte
Ascultă ruga'n ȝeriũ.

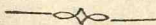
Pe anul, ȝe acuma
Din sinul tēũ dereađã,
Îlũ bine-cuvinteasã
Cu ȝii ȝe'l vor urma.

Niȝi casa, niȝi cãmpiea,
Cu grindeni, cu furtunã,
Cu fulgeri ȝe detunã
Nu ne mai ȝertã.

Pre Vassul nou, ce duce
A Patriei noastre soarte,
Linu Zefiru ca se'l poarte
Spre termul cel doritu.

Moldovei fericiire
O Doamne 'ntemeia'd'o,
Urmasii nostrii vad'o
Din di in di sporindu.

Pre-Augustii Protectori,
Tot harul, sa'cel bine,
Ce de la ii ni vine,
Reverse'l inmiitu!

 I M N U L
M O L D O V E N I L O R

LA ANUL NOÛ

1836.

Melodia: *Good Save the King.*

in sinul timpului,
Ce zboară rîpede
Preste noeană,
Dereață-atomul
Și cătră miile
Adaogă ună ană.
Acuma Îngerii
Lină menitu-ni-aă
Ferițe trecere
Cătră limană.
Îa sfera Patriei
Petrecă Luceferii
Cursă strălucită.

Cu focul rađelorū
Pre toate stelele
A tuncitū.

Din plaiūri nordice
Unu'i, ear sořul sēū
Din poarta soareluī
A rēssāritū.

* *

Manna a Proniei
Preste cāmpiile
A rouratū.

Temis și Musele
Fruntea Moldaviei
A cununatū.

Fie dar cursul lor
În ęeriulū Patriei
Cāt și a timpuluī
Îndelungat!

MEDITATION.

* MEDITAȚIE

PENTRU ȚIOA ANULUI NOŪ.

Cu iuțala unui fulgerū care scapârâ în ceriū,
Ca unū visū, seaū ca unū sunetū; Doamne! anif fugū și perū,
Cu'ntristârī, cu bucurie,
Trecū minute'n veçiniçie,
Numai çele n'a peritū
Çe virtutei s'a sfințitū.
De aceea agiutâ Doamne, sê lucesū ațelū ogorū
Unde'n locū de spinī se creascâ productul mântuitorū,
Ca în țioa de pe urmâ, care mi' s'a însemnatū,
Se potū ñice: câ'n vieață unū grâuntē-am semânatū!

* ANUL NOU

1842.

Când alții cadu eü încă staü de față,
Moartea pre frații mei a sêceratü,
Luminî s'a stânsü, eü încă în viață
Pre anul noou astăzi ear l'am uratü.

Orî çine sumü, oare de çe'imî pâstreasâ
Domnul vieța încă pre pâmëntü ?
Și din tunicü grația'mî scânteeasâ,
Orî çine's de nu sumü ađi în mormëntü ?

Nimică sumü, de n'oiü lassa în lume
Unü firü mânosü din ațest traiü al meu,
Patriei folosü, familiei unü bunü nume,
Și alü meu sufletü dreptü lui Dumnezeu.

C. sâ nu treacă; Doamnë-a mele țile,
Rogü dâ uitărei çele çe'am perdutü,
Indreaptă'mî çele care voiü trâi-le,
Ca sê fiü ție și la frați plăcutü !

ANUL NOŪ
1843.

Niçi avuțiea, 'naltulū rangū seaū nume,
Nu a feritū pe oameni de mormēntū,
Pentru țe Pronica m'a păstratū în lume,
Ca se fiū încă pre ațest pâmēntū?

Fiē-care omū ar' unū ogorū aițe,
De nu'l lucreađă 'i s'adaoge unū anū,
Sē poată trețe încārcatū cu spițe,
Ca s'arāte c'a fost bunū pâmānteanū.

Fii cumū vei vra-misteriosū strāine !
Țe multū minești și treți ca unū minutū.
Speranța aū spaim'îmī vor pāre senine
Deacă virtutea'n cale'mī va fi scutū!

УЧИ ЛУНА
* ANUL NOÛ
1847

*Se vede clar că este
influențat de Albatross*

Béposat'ău anul ȝelū vechiū, din ȝenușa sa învie
Un' nouă Fenicsū, ș'a lui aripī lē-aū întinsū acum în ȝeriū,
Toatâ lumea êl salutâ cu urârī ca bucurie.
Oare ȝe în anū aȝesta pentru mine se mai ȝerū?

Poate traiū voiosū și dulce? știū luoarea trecâtoare,
Care fulgerândū se pare c'a deschide ȝeriul sânt.
Dar când credū câ'i vĕdū lumina în locū de doritul soare,
Mai adâncū tunicū încâ se revarsă pre pâmĕntū.

Poate Musele, Amorul? — a juneȝilorū langoare
Am ȝercatū, îi mĕ'nâlȝase pân' la sfera lui Platonū,
Dar la Tartarū mĕ împinsă o putere 'nfiorâtoare
Când eram acum aproape de munȝelul Eliconū.

Îngânatū în somnū, în visurī nu putiū lumina n'lelege,
Și dorite floriȝele vrând s'adunū adese ori.
Tredit din visul ȝel dulce, numai spini putiū culege,
Nu, nu ȝercū eū Elicona, nu, nu vreū d'acum Amoriū.

— Caracteristic

în poezia lui...

Amiçiția ? oare çine n'ar dori cu duioșie !
De câtü Dina çe-ideea pre pământü a fostü urditü,
Mai frumoassâ mai plâcutâ, çeriul n'are altâ fie,
Dar mai crudâ nu'i tiranâ când o vieatâ-a amâgitü.

Oarë-çe lucru dar-voiü astâđi anul nuoü când se începe ? —
Adâpostul singuraticü, dupâ fortunü în limanü,
Unde n'agiunge durerea ca de lacrimi sê m'adâpe
Niçi surisul çelü cu fiere al ascunsuluï dușmanü.

Acolo pe tot-de-a-una. de se poate ca sê fie,
Așü dori în somnü a treçe uîtândü și sê fiü uîtatü,
Sê viseđü precum visat'am în vieața'mi de junie,
Sê iübescü pre omü și Patrie, de ne-oamenü depârtat.

ROSA ȘI MORMĂNTULŪ

Imitatzie dupre Victorū Ugo.

La o rosă înflorită unū mormântū tristū cuvinteasă:
„Ce faci cu lacrimi, de care Aurora te'ncununeasă,
Spune'mi floaro-a lui Amoru'?”

Pe mormântulū, fără sațiū, întreat'aū ațea floare:
„Cu ații țe nu aū numerū, o morminte! țe faci oare
Care'n toată țioa morū?”

Mai adaoge Ros'a țice: „Eū din lacrimile mele
Balsamū tragū și daū tāmăe la 'nmiite florițele,
Țe se sue pân' la norū.”

Earū mormântu'i țice; „urmeasă soartei sale fie ține,
Din dreptū sufletū, țe din lume trecând pasă pe la mine,
Îngerū nascū nemuritorū!”

*Influența lui
Gray*

X **MORMĂNTULU.**

Mormântul se încungiuă
De noaptea multă temută,
Și cu velu negru acopere
O țeară neștiută.

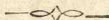
A lumei dulce-armonica
În sinul lui nu sună,
Elu curmă toată patima,
Pre soarta rea și bună.

A duioșiei boțetulu
Mormânturi nu strebate,
Și în darnă de plângere
Sunt șerinile-i udate.

Omulu orî unde caută
Altă locu ș'o altă soartă,
Dă-a trece câtră liniște
Nu află altă poartă.

Câ o sermanâ inimă
De valurî sbuçiumată,
Atunçi repaosû capâtă
Când curmă se măi bată.

Însâ din çeriû Religiea
Nă-aduce mângâhere,
Câ după moarte, sufletul
A çelui bunû nu pere!

*Încuviințit pentru
sentimentul și posesia
religioasă*

EVLAVIEA CASNICĂ.

*- Amintele Rugăciunii
lui Alexandru*

Doamne-Deule ! fântână de viață și lumină,
Căruia toată ființa, milioane lumii se'nchină.
De pe tronul fôră margini ce'n lușferi scânteasă,
D'între legioane d'îngerî ce'n armonie t'adoreasă,
Te deștindă-o îndurate ! la bordeiul umelît,
Unde, în a mea evlavie templu ție amă sînșit.

De ființa ta o Doamne, strălucească a mea casă,
De altar sacrificărei fie inima'mi aleasă,
În ea-amorul semănat'ăi pentru Patrie, omenire,
Dăi putere sê lucrese prin cuvânt și făptuire,
Ca urmând a tale ordinî în cuget mântuitor ;
Pre pământ sê pună temeiul traiului nemuritor.

*- Cînd e publicată
întîi ?*

AMOR DE PATRIE.

Într'-arinelă-arđitoare creștă-umbrosă și naltă fenică,
Vermelă-și urdește-o lume numa'n sinulă unui spică,
Vulturulă plăce sborul pă a fortunilor aripe,
Bucure-se fiara crudă în adâncul unei ripe.

Așa firea înțeleaptă prin ună farmecă minunată,
Pre făptură cu simpatie cătr'-ună lucru a legată,
Pentru omul este Patriea a Elisiei câmpie,
Unde toate is' arată și'i ressună'n armonie ;

Unde freamătulă pădurei, murmuriul unui riă,
Ni recheamă în memorie datoriea unui fiă;
Cum natura înoește toată-odoarile'i plăcute,
Așa omul a sa Patrie s'o'nflorească prin virtute.

*- din fașă
J. Longo*

* ÎNOIREA ANULUI
1851.

nul cel vechiș și a lui lumine,
În noapt'-amu s'a cufundatū,
Pēriră'n elū vissurī senine
Çe anū întregū ni-a 'ngânatū,
Însă din anulū furtunâ,
Rêmasu-ni-a credința bună.

Timpul, viața, orī çe se fie?
Unū vissū fantasticū, unū minutū,
Çe passă se nu mai revie,
Deacă spre a nu fi perdutū
A folosi-se omul știe.
Pân' a nu treçe'n veçiniçie.

Néua, çe'ngroapă verđi ogoare,
Vêntul çe surupă pre pinū,
Icoana p̄atimeī nu's oare

Çe'un sufletu turburâ seninû ?

Dupâ furtună paos vine,

În veçi tunicul nu ține.

La lucru deçi tu mâna'ntinde,

La care soarta te-a menitû,

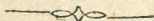
De și furtuna te cuprinde

Pe drumul têu passû nesmintitû,

Câ cel ce lucrâ în durere,

Va seçera cu mângâere !

M

SATRE.

?

SOȚIEA

DE MODĂ.

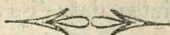
Ună boeriū țe întâlneșă dup'o lungă nevedere
Pe unū june, ilū ureađe, și apoi i țece: Vere
Când în casă-ai ađi odorul țe atăta ai vānatū,
Te uređū, al meū dorite eac'amu te-ai însuratū!
— Mulțemimū, — Țe vra se țeicā, astā rēce mulțemire,
Nu'nțālegi pānā-acum încă a ta naltā feriđire?
Nu cumva jugul lui Imenū nu'ți se pare prea plăcutū?
— Nu de tot, căđi cum se țece, māritișul la 'nceputū
În noean de miere'noată, — Poatē-amarū acum îți pare?
— Parc'āșa! — Deđi vere ține țe-ai doritū cu înfocare,
Sufere pe tiranū casnicū, țe-ai cătatū, acuma ai,
Și precum proverba țece: sub pantofla ei sē stai.
Mulțemește-te o vere, ca ađel barbatū țe'l cheamā:
Cavalerū de ordinī multe și soțū d'o frumoassā damā
La alegirea Eforiei și la visite boeriū,

Dar tupilu în casă șede ca paingănu în ungeriū,
Așa poate și la tine?— Talentu ară-a me soție,
Amu luatū cu dănsa'n destre sate trei ș'o rădășie,
Delicatā, frumușică, învâțată,— Minunatū !
—Ba niçi cum țoiū spune vere c'asta chear m'a desperatū !
Spre rēu toate le aplică, și mē temū că m'orū repune
A ei grații și talente ce s'admirā cu minune:
Eaccā deți alegi femée, ce'n Eūropa a învêțatū,
Sê trăeascē ațea fatā ce'i crescutā în unū satū.
La'nțeputū când am vêdut'o, inima țea fermecatā,
Prin a ei ochi fu străpunsā de Amorulū sâgeatā.
I dīțeamū că mē luțeaferū, ș'a vieței melē odorū.
Atunçi juramū că păstra-voiū sentimentū nemuritorū:
Între grații, dulce vorbā, suspinări și fāntasie,
Prin romantițe avanture amū agiunsū la — cununie,
La ațea dī și ațea oară, ce în veçi voiū blastama,
De când viața mea seninā sē'nțepu a turbura !
Prea târđiū vêdindu'mi cursa eramū se lasū toate țele,
Dar parola și — trei sate, ce's veține cu a mele,
M'a fācut a'nchide ochiū, limba me a ferecatū,
Amū subscrisū cu māna actul și țerbițea'n jugū mi'am datū.
Punctu 'ntēiū: a mea mireasā a ședeā nu vra la țearā,
Ear n'a'n Iași, la bāi străine se petreacā toatā vara,
Punctū-al doilea țerut'au, s'aibe a ei faetonū.
O caretā cu livrele, unū costiumū de amasonū,
Casā comodā nu'ngustā, cabinete și saloane,
Șeminele, galerie, statuete și colōāne,
Pentru dāns'apartmentulū chear în fațā luminosū,
Ear stepānulū casei aibe o camarā camū în dōsū.
Unū puctū încā preveđut'au, nu de placū pentru un mire:
S'antornū țestreā cu dobāndā la unū casū de-despărțire,
Încātū prin țea legăturā, ce'mi minca unū Paradisū,
În țestū timpū de libertate, între selavī mē vêdū înscrisū.

Vine ȃioa se purgedemŭ, Doamna mea 'i de rea umoare,
Mă întrebă cu ęe mergemŭ ?—C'o caretă,—pe ressoare ?
—Pe ressoare ! Nu pe arcuři ęe acum s'a fabricatŭ ?
—Norocŭ cā așa trăssură în cărți unul a jucatŭ,
Cumparat'o-amŭ și eaccă: sê purgedemŭ,—dumisale
De o-dată nu'i prea bine, o apucŭ istericale,
Amŭ remasŭ pe ȃiu'a doua. În trăssură s'a suitŭ,
Lângă dânsă se așeădă cățelușul favoritŭ,
Punŭ cutii, o tualetă, unŭ vasonŭ cu florięele,
Secultețe, gavanoase, cutii două cu căpele,
Gaița, o stancă și unŭ cãntăreșŭ canarŭ.
Unŭ albŭ șoarecŭ p'alisidă, ș'unŭ bucalŭ plinŭ de nectarŭ.
Voiŭ se întru în caretă, dar tot locul este plinŭ,
Luăiŭ cușca sub-suoară și cățelul punŭ în sinŭ.
Amŭ puręesŭ, dar a mea Doamnă, șede'n colțŭ posomorită,
Eŭ tacŭ, numai gaița ține conversați' amorțite,
Dar în urmă Doamna 'ntrebă; Oarê-avemŭ bunŭ bucatarŭ ?
Amŭ drăguță !— ęe drăguță ?— s'emi dai titlu ordinarŭ,
Te rogŭ se n'audŭ dē-acuma niștē-asemena cuvinte,
ęē-a rãęșilor de țeară complementē-aduc' aminte,
Amŭ tãcut, e grea tãçerea dar mai rēu'i murmura,
Înse, ea de bucatarul ear începe a'ntreba.
—Țiganŭ este bucatariul,—crescut în casă la noi,
—Va'i de mine und' agiuns'amŭ sê mânincŭ de la ȃioroiŭ !
Se nu vėdŭ la mine'n Curte ligoaele spurcate.
Unŭ Franęesŭ imi adu'ndată se'mi lucreęe la bucate,
Cotelete, blan-manjele, dupre a lui Nodé planŭ,
Peștele se'noate'n lapte, friptŭ cu pene vreŭ fasanŭ.
—Dar servițul mesei este de Sachsonia, Sevr' aŭ China.
Ai cristale de Boemie pentru prãndŭ și pentru ęinã,
Figurele, florięele de dragant și de saharŭ,
Și unŭ templu und'Amorul arde inimă pe altarŭ ?

—De aște n'ama niçi una; — înțelegū ce bucurie;
Eticheta provințială mē așteaptă la moșie,
Massa plină de pastramuri, iapte-acru, cașcavalū,
Cu strafide, turtă dulce vre'i se'mi dai poate unū balū?
Însă eartâmē, Sinioare, că o nobilă soție
Nu è vrednică d'onorul și d'așa galanterie!
—Dup' asemine sáreasme, care foarte m'a pătrunsū;
Eaccă'n urmă câtră sară la moșie am agiunsū.
Casniçiū ne'ntimpinară cu timpani și alăute,
Pe vâtavul ea respins'aū, când vru mâna sē'i sârute.
Stămū la scară, Doamna esă cu gaița și cu câțelū,
Recomândū p'al nostru parohū, niçi nu caută la elū,
—Unde'i sala? — ce camară! Nu'i de prânđū, niçi nu'i de cită
Nu încapū aișea oaspeți de pârechī niçi o dusină,
Ear salonul de conțerte, și așel de convorbitū?
Eu se mergemū mai departe, unde'i așel de dormitū?
Cabinetū de toaletă, altul pentru camarieră.
Biblioteca mea, unde'i sē aședū unū globū ș'o sferă?
—După cântecū, convorbire, în camară nē'omū culca,
—De dormitū, mē rogū, se aibe fie-carē-odaea sa.
—Ear gră lina? — E livadă, cē-a plântatū a mea străbună.
—Scoate pomii răđleşii și tufari din Agli' adună,
Unū riū limpede prin earbă s'aibe curs a murmura,
Ca în chioscū, sub unū vechiū platan, se potū dulce eū vissa.
Eacca-a-doua đī începe cu reforma radicală,
Treī stafete 'n đīua'șeaa a trimisū în Capitală.
Neputându-mă opune de a casă amū fugitū,
Ear cucoana se apucă de sfarmatū și de siditū.
Toate șele le restoarnă, din locū toate le strâmută,
Pestē-o lună a mea casă, în palatū fu prefăcută,
Pe pâreți tapete'ntinde, și covoare pe parchetū,
Draperiea la fereastă pentru planul șel cochetū,

Noaptea'n ȃiuă o prefațe, toată ȃiuă parcă'i sară,
Încătu ȃiuă prin tunicu, eū plăgū soarta ȃea amară!
Nu i dē-agiunsū: că eată cărdul de la Iași s'a adunatu,
Cavaleri frumoși și dame, dregători înalți de statū,
Balū cu masce, și supele, cu o musică streină,
Doamnei casei presidentul trei toaste le închină,
Adiutantul tot deșcartă vinul meū de la Cotnarū,
A șampaniei rebele dopurile'n aerū sarū.
Ear soȃiea mea pe tronu i și contessele streine,
Vēđindu-mă cum mē sbuȃiumū își facū semnū și rīdū de mine.
Sara daū focū d'artifiȃie, oaspeȃi s'a îndesitū
La ferești și la balcoane, o rachetă a sārītū,
Și aprins'aū a mea arie, undē avemū ȃireȃi de grāne,
Arvomite de Pandia cu o mie de țechine,
Alergū, focul sēl potū stēnge, m'am arsū, nasu'mi s'a umflatū,
Ear soȃiea mea, vēđindumă, de rīsū mai c'a leșinatū.
Când trompetele și doba unū vivatū din noou resunā!
Oaspeȃi ca niște grauri pe moșiea mea s'adună.
Trecānd larma, ȃicū soȃiei:— Cheltueala a sporitū.
Ear ea plinā de mānie, de trei sate mi'a vorbitū.—
—Dar niȃi nouă n'ar agiunge! De i așa pe voeaȃi fie,
Sā ne'ntoarȃemū la Iași eară, se m'aședū p'economie.
Aședatu-ni'amū aiȃe, inse dupre bunul tonū,
Anul noou nu poate naște de nu i faȃi revelionū,
Enigū, Miculi, descarcū de presentē-a lor dugeanā,
Și în casa mea s'adună d'oaspeȃi vechi o caravanā.
Beū șampaniea, s'ureasā: bunū sā fie'n noul anū,
Ear eū ȃicū: c'o Moldovanȃ, sā rēmān tot Moldovanū!

SATIRĂ
ASUPRA OMULUI,
IMITAȚIE DUPRE BOALO.

Intre câte dobitoațe sunt urdite'n lumea toată,
Ce se târâe, umblâ, sboară, și'ntre cele care'noată,
De la Iași până la China, de la Nordu pân' la Marocu,
Omul este, pare-mi'-se, cel mai mare dobitocă ?

Audă cum câ mi-se ȃice : cum ? ună verme, o furnică,
Târâtoriu-limbrică, gândacul, ce nu sînte mai nimică,
Capra sprintenă, și uliul, taurul rumigătoră,
Oră mai multă minte s'aibă decum omul gânditoră ?
Ne'ndoit é adevărul, și mult vrednică de mirare,
Dumneȃeă a pus pre omul în natură cel mai mare:
Câmpii, codrii, pomă și plânte pentru dânsul sunt,
Și lui numai, spună, câ mintea datu-'i-s'au pre pâmânt.
Așa'ă omul din arȃire dânută a fost cu minte:
Chear de-aȃea ȃicū câ omul este tont și fâr' de minte.

Asta'i, diçi, çimiliturâ care Satir'aũ scornitũ;
Pentru lectorul a vostru çe a ridě-ar fi dorit:
Dar eũ gerũ dovedĩ în formâ, ear nu vorbe de'ndoele,
— Bine, eatâ-mě's ascultâ. Sě'mi respunđi la toate çe:
Đimĩ çe este întelepçiunea? — Cuget chear neschimbâtor
Çe nu'l turburâ nimicâ nu'ĩ aprinde vre unũ dorũ,
Carele'n a sa lucrare mai încet se înainteasâ,
De câtũ giudele la sesie çe s' așteaptâ pân' l'ameadâ
Dar ațestě-alesse darurĩ çe pre omũ ilũ facũ mintios,
Decâtũ omul oare çine le întoarçe tot pe dosũ?
Câçi furnica 'n toată vara regulat la ariĩ vine,
Umplě-a sale magasale pentrũ-a ei nutrețũ cu grěne,
Și îndatâ çe Borea atmosfera a cuprins,
Și pre vestede ogoare a dat bruma și a ninsũ,
Gândâçelũ ațesta agerũ în turerica lui casâ,
Earna gustâ proviantul care vara adunasě,
Niçi ilũ veđi vr'o dinioarě în umorul schimbâtorũ,
Primâvara'n nelucrare, ear'napoi sirguitorũ
Căutând pe gerũ nutrețul prin ogoare și grědine,
Seaũ zecând în lenevire când Berbecu'n Dochie vine.
Însě omul nestatornicũ, çe mintios l'ai giudecat,
A lui planurĩ ș'apetiturĩ le preschimbâ ne'nçetat,
A lui inimâ plutindâ între dumerirĩ o mie,
Niçi ațeĩa çe dorește, niçe, çe nu vra elũ se știe,
Çeĩa çe'ntr'o đĩ iubește, o respingě-a doua-đĩ.
Sě mě'nsorũ cu o femée, çe pre altul ar iubi!
De agiuns alți tonți sunt temâ de vorbire scandaloassě,
A fost đisũ însurețelul în fantasia duioassě,
Carile numai de o lunâ prins în lanțul căsâtorũ,
Crede câ chĩar pentru dânsul a lui Adam Urđitorũ,
Plesmui din altâ coastâ o femée cu credință,
Çe cu soțul ei se aibe tot o voe ș'o dorință.

Eacã omul precum este, ađi negru, nãin'-albũ de tot,
Streinũ este cãtu'i đioa, ear noaptea ẽ patriot.
Prin confusii p'alți incurcã și pre sine n. desnoadã.
Din minut în minut schimbã de ideie și de modã.
Dupre vânt și el s'ntoarnã, eacã'l veđi cã poartã fracũ,
Astãđi coifũ, mãine fesũ roșu ear poimãnẽ-un comanac.
Dar cu toatẽ-açeste deacã l'ai vedea cu țe plãgere
El pre sine se îngãnã în miĩ fumuri și'n chimere,
Parcã lui descoperit'aũ Natura al ei secretũ,
Ca cum numai pentru dãnsul s'a urđit açest planet.
Điçe, cã el este domnul de'nmiitẽ-a lunei gloate,
Çine este la'ndoealã ? mãi adaogi ?-Ea, - eũ poate,
Çerçetare nu încape, oarẽ-un ursũ în groapa sa
De un cãlãtorũ seaũ çesta d'açel urs va tremura ?
Oare duprẽ-o capriție și a Beilor fermeane,
Leiĩ, tigriĩ deșerta-vor țermurile Africane ?
Împãrat numai de nume, care dã altora lege,
Aist domnũ de animale are mãi mulți de un rege !
Cã ambiția, amorul, avariția, ne'nçetat
A lui cugetũ ca pe sclavul ținũ'n fere înnodatũ,
Abiea somnul, obosala a lui gene le apasã,
Avariția 'i ðiçe: eacã timpul estẽ-a deșteptassã. —
En mẽ lassã. — ba te scoalã ! — Nu'mĩ strica unũ dulce vissũ,
Neguțitorii încã'n pieașã niçi taraba n'a deschis.
Sẽ nu'ți passã, iũte scoalã, țe se facũ cã încã'i rẽçe ?
— Din o margine la alta tu oçeanul petreçe,
Se aduçi de la China, porțelanã din Iapon,
Cafe de la Martinicã, de la Goa chinamon —
— Așũ putea se mẽ astemperũ, c'avuție amũ eũ mare. —
— De agiuns nu'i niçi o datã; s'o aduni fõrã nçetare,
Se nu cruși minçiunii niçi crime, calcã orĩ țe giurãmẽnt,
Cãtea sufere și foamea, salt te culeã pe pãmẽnt,

Fără mobili, fără casnici, se mânânci numai legume,
Se nu perți un bănu, mai bine lasă ca se-te sugrumie.
L'acea astă-economie? Ce în capu nu ți'a intrat,
Că moșteanul tēu în urmă îngreșet și spulberat,
Folosindu-se de banii ruginiți sub a ta cheie.
Din Masil baron s'a face și contessă-a lui femée?
Însă eaccă oara vine. Marinarii chem mereu,
Deacă dorul avuției nu s'aprinde'n peptul tēu,
Vine repede ambiția, ea cu ceata ei te cere,
Și din lînă a lui repaos te rădică în putere,
Te trimete'n bătălie, undă-un glonte de unū funtu,
Ca se iei o cruciuliță din teafăr te face ciunt.
Ș'afând moartea timpurie pe a forteței parapete,
Cu bravura nemintioasă s'umple fața-unei Gazete.
Mai înțet audū că'mi diței, cu șegalnic ațel rost,
Astă smintă tot-de-a-una a Eroilor a fost.
Deși tu creși că Alecsandru cuprins fu de nebunie?
Spulberaticul, cē-Asia prefăcusē în pustie,
Însetat de streinū sânge, triumfător împărat,
Căruia întregū pământul nu'i se părea d'agiuns latū?
Alecsandru născut rege a unei provinții bune,
Pe care ar fi putut'o governa cu'nțelepçiune,
Pretendând ca turuțecū a fi într'a Greșii Ţei,
Alerga chear ca banditul ce nu are căpătâi;
Tărăind în a lui sfită a resbelilor urgie,
A umplut mai lumea toată de mareața'i nebunie:
Ferițit, deacă pe atuncea, spre ferire de scandal,
Ar fi fost în Maçedonia de nebuni un ospital,
Și ca'n casă întărită Epitropul seū cu minte,
După un consult de Doctori s'el fi închis de mai nainte.
Însē, făr'a ne abate în labirint tunecos,
Se privim amu pre omul din punctul seū cel frumos.

Numai elū spunū că petrețe tot statornicū în Țetate.
Câ se poartă tot dă-a-una cu maniere delicate,
Își alege gubernatori, magistrați și Împărat.
Observeasă rânduieala și legi bune țe ș'a dat.
Adevăru'i, en ascultă : fôră legi și rânduie.
Fôr'Aprođi, Regulamente ș'a Iustiției corcodele,
Orî vêđut'ai vre-o dată un lupū hoțū la drum pândind,
Ca la noi precum se tâmplă, pe unū altū lupū despoind,
Mai puternicū sê se facă, orî pe altul învenină
Ambițiosul leū, și țara'i în partiđi oare-o desbină?
Oare ursul în pădure cu altū ursū s'aiū încruntat,
Uliul oare pi'ntre nourî pe un altū uliū a vânat?
Și în Africa barbară, niçi o sâlbatică fiară
Ca sâ prăde și se'mparte n'a stirpit chear a ei țeară,
Leul contra unū altū leū a lui fratē-aū pâmêntean,
Niçi o dată nu se luptă sprē-ași alegē-un altū tiranū.
Animalul ȇel mai aprigū, ȇe se află în natură,
În aȇel ȇe'i semâneasă respecteas'a sa figură,
Impetul turbărei sale îlū astâmpârē în elū,
Vr'o șicană, afront nu'i face, nu'l procheamă la duelū.
Vulturul de pe ogoare ȇeȇiueală nu pretinde
Ca din osteneal'altuia de ernat s'aibă merinde.
Niçi văđutu-s'a vr'o dată pē-a lui damă un papagalū.
Pentr'un actū de necredință s'o cheme la tribunal.
Ș'unū assesor patrupedicū giudecând cu ușa 'nchisă,
Nu încheie o sentență ȇe rămâne numai scrisă.
ȇi, fie-care 'n repaos cu veȇinul animalū,
Cariera sa petrețe fôră ȇerte și scandalū.
Numai omul, singur omul, patimașū fôră rușine,
Inventeasă miî sistemurî se sugrume pe alt sine,
Nu'i de agiuns că prin Satana a lui mână a frământat
Puȇioasă, cărbuni, silitră și arme a fabricat,

Maî lipsea ca'n a lui furie se încurçe lumea toată,
D'advocați, consulți de Jura s'adună flâmândâ gloată,
Çe urđi prin paragrafe de paingini unŭ tipicŭ.
Unde'noată çelŭ puternicŭ și se'neacă çelŭ mai micŭ.
Îmi diçi ear: înçetŭ o frate, o calomnie çe'ți agiutâ?
A lui sminte are omul de nu miî macarŭ o sutâ.
Chear ca Marea valurî are de caprițiî înâscutŭ,
Dar virtutea'î çea mai micâ vișiile a'ntrecutŭ.
Orî nu omul çe tu critiçi, agerŭ, plinŭ de ghibâçie,
Cu a lui spiritŭ resbate, prin pâmântŭ și prin târie,
Oçeanul îlu petreçe dussŭ de aburî și magnetŭ
Nevêdutele cunoaște și'nțelegê-orî çe secretŭ,
Ș'acum omul în o clipâ prin electricâ scântée
Pân' la marginile lumei transporteasâ-a sa idee,
Înçâtŭ: fulgerul, lumina, și orî care elementŭ
S'a fâcut șerbŭ și ascultâ de a omului talentŭ.
Dobitoaçeale aŭ oare Academii de-armonie
Înflorește pe la dânsiî vr'o știinșâ-aŭ maestrie?
Vâduț'aî la ei unŭ Doctorŭ, filosofŭ seaŭ publicistŭ,
Vr'unŭ spișerŭ, chirurgŭ aŭ moașâ, veterinarŭ seaŭ dintistŭ?
Șarlatani de toată classa çe'ntr'o limbâ'ntunecoassâ
Alte vite'nveninoasâ cu rețete prețuoasse?
Dar apoi fâr'a desbate deacâ omul priçeputŭ
Çeva știe, de vr'o datâ cu temeiu çev'aŭ știutŭ.
Fâr' ai pârțini nimicâ, en respunde'mî: buneoarâ
Omul în timpul de astâđi dupâ meritŭ se mâssoarâ?
— Vrei magnași Capitaliei l'a ta usâ ca sâ vie,
Diçê-unŭ tatâ câtrâ fiiul çe'ncâ pârŭ n'are'n bârbie,
Lassâ cartea la çelŭ miserŭ, tu adună banŭ la banŭ,
Çinçi la sutâ pe o lunâ, oare câțŭ face pe anŭ?
Șease-çeci, — Bravo! bâete, toate știi çe se cuvine,

Câtă onorū și cât' avere vor se ploae preste tine.
Fătul meu te practicease în metodă dă-a numera.
Condica de Dar-avere fie Evanghelia ta
Cerçeteasă ce venituri Eforia ară-a vinde.
Cum tîrîțe și neghină se amestiçi la merinde.
Și moșica dănuită la unū Schitū evlaviosū
Să'i producă fumū de Smirnă, ție Olandesū folosū
Fii evreū, cursarū, și aspru, aibi o inimă 'ncălată
Fôră cugetū și rușine adevărū nu ți vr'o dată
Nu cumva ca tontū la pungă, galantonū din sentimentū
Să te puî chișeșū seaū martorū făr'avea unū bunū presentū
Preste legile a țerei tot plutindū cu ghibație,
Prin assemine metoduri aduna-vei avuție,
Și atuncea vechiul nobilū ce te denumea çiocoi,
Cu respectū va să te'nșire între nobilii çii nooi.
Se veți cum va să te chieame la partiçi, la soarele,
Să'i fi ginere te 'noadă în amorului rețele.
De ai fi cam brun la față, șciopū de-ai fi çiuntū seaū gebossū,
Aurul respundă-unū aburū ce te face Fătū-frumossū.
Meritū, ranguri, cu virtute și resbelică bravură,
Făr'a fi urmatū la scoale minte ai și'nvățetură,
Favoritū çelorū frumoasse, fericițū vei fi'n Amoru.
Pe când sârâçiea'n omul îngroapă orī ce odorū
Pervenitul camaratū, pe al seū fiiū așa 'ndeamnă,
Si s'adune milioane astă cale îi înseamnă.
Și asta tu vei agiunge de și altele nu știi,
Decâtū: doi și doi facū patru, scoate unul, rămânū trei!
Și cu metodul istū magicū în orī care carieră,
Unī agiangū în Capitală, alțiī staū la bariēră.
Poștimū deacă după-açeste mai ai gustū dă-a învăța,
Pestē-unū tomū latin aū elinū noaptea, ți a assuda
Se descurçi din vechi hârçoage uricul d'antice ginte,

Seaŭ fiindu'ți mintea plină de evlaviosul delu.
Între dogmele religiei se așterni unŭ paralelu.
Să descoperi prin analiză, prin Algebră și •Chemie
Picături în aeru câte, stele câte's în tările ?
Ca orbitu de-atâta calcul, unŭ Meçenasu înghâmfat,
După atâtea ostenele, priimindu'ți tomul legatŭ
Într'unŭ marochin cu aurŭ. ce de tine 'i se dedică,
Pentru toată mulțemită: „Mersi Domnule,„ să'ți dăcă.
Și copii d'un filosof, ce țara a luminatŭ,
Moștenindu'i numai nume se nu aibe de mâncatŭ !
Apoi spune'mi frățioare deac'un omŭ prin a lui faptă,
Prevădindu'și greutatea că nu merge'n calea dreaptă.
Dear avea elŭ giudecată și n'ar fi la minte orbŭ,
Hulubŭ n'ar cere să fie, când nu'i alta decâtŭ corbŭ.
Ce agiută lui Vintilă, ce visseasă numai stele,
De și critica ai strigă; nu mai scrie versurile,
Elŭ cu Musa'i favorită de un șchiopŭ Pegasŭ purtat,
Cântă, scrie fôră stâmpărŭ a lui versuri ne'ncetatŭ.
Prin a cârora țetire, vrând s'aducă în mirare
Pe părinți, oaspeți și casniği 'i adoarme dioa mare.
Când unŭ asinŭ fôr'ambitiie de natură învățatŭ,
La instinctul cel conduce pururea s'a conformat.
Ș' urmând datini ce natura 'iaŭ datŭ spre clironomie.
Le urmeasă cu răbdare nu mai mult de cât-cât știe,
Și cu voașea sa bisară în caprițul cel deșertŭ
Nu pretinde ea să facă cu canarii un concertŭ.
Fôr' se aibă giudecată, Asinul scutitŭ de frică.
Pe încet dar sigur passă pre îngusta sa potică.
Pe când uneoarea omul, ce a minței are darŭ,
Dioa mare dă în groapă de și poartă ochelari,
Măině-urește ca veninul, ceea carě-ađi ai plăce,
Cele ce urđise singurŭ le preschimbă, le desfaçe

Oare oile seaŭ caii se'ngrijescŭ d'un nenorocŭ,
Când s'adună la pâşune trei-spre-şeege la unŭ locŭ ?
Turburâ-se a lor poftă când un cucŭ la stânga cântă.
Vede omul vre o dată capră veche ce descântă.
Oare din cochetărie pliscu'şi dă cu suliman,
O bufnă ce'î cam trecută, ca să placă-unui motan ?
Omului ca unui idolŭ, niçi o vită se închină,
Niçi s'o apere se roagă, de o fiară, ră, streină.
Însă omul în vechime, ipohondrŭ, fôră moral,
Închinatu-s'aŭ la Idoli ce'î sculptisă în metalŭ.
Că'n Egiptŭ se vâdŭ ş'astădi temple mari şi piramide.
Unde s'adoraŭ cucoare, crocodili, boi şi aspide,
Tă-audŭ câ'mi diçi: En frate ce'mi înşiri timpul anticŭ
Să'mi desdiçi prin miŭ sofisme adevărul care'l diçu.
Că omul, chiar aţel nobil, doctor de filosofie,
Mai gios l'a sa gudecată de câtŭ asinul să fie ?
Decât asinŭ, dar ce are elŭ să fie defăimat,
Şi'ntre toate animale ca să'l ridem ne'neţatŭ ?
Deacă smintele a noastre ar voi çeriul să schimbe,
Şi spre a noastră îndreptare iar da darul unei limbe,
De ar diçe în ausul ce le cugetă înçet;
Frăţioare ! câtă-ar diçe ! ar fi chiar de spărietŭ !
Çă-ar diçe în Tribunale, unde vede toată vara
Giudecându-se Redeşul în loc hlisa ca să are.
Çe ar diçe de părinţi care-a Patriei viitorŭ,
Cu strein' ideŭ şi lapte da se crească fiii lorŭ,
D'epidemia morală ce a dat preste giunime,
Çe în fie care lună schimbă modă, traiŭ şi cliene,
D'unde prefăcut la formă se întoarnă poliglot,
Bunŭ Françesŭ, German şi Elinŭ, dar, nu Românŭ patriot !
Çe ar diçe că veşinii se sfădescŭ pentru o peatră,
Că sătenii ce ni nutră n'aŭ decât çenuşă'n vatră !

Orî ce-ar ȃice a lui cuget de-omul nemulȃmatoriũ,
Țe defaĩmã ș'apoĩ mușcã p'al seũ bine-fãcãtoriũ !
De ȃĩ din Iași carĩ parcã pẽ-a Oĩtusului grea cale,
Ca cum strechiea 'i sãgeteađã fuga 'npungũ la deal la vale ?
Nesmintit atunci magarul, ȃe-acum este misantropũ,
Dẽ-ar avea el aȃea limbã ȃe-avea'n timpul lui Esopũ,
Tãnguind pe bieȃĩ oameni, niȃĩ voinde se fie 'n locũ,
Deũ c' ar ȃice : Omul este chear ca noi un' dobitoȃũ !

~~X~~ EPIGRAMA

Cătră unuț țe promitea mult și nu'nplinea nimicū,

dupre

M A R Ţ I A L .

Atunçi când rogū țe va sâ'mi dai,
Îndatâ'mi dâ, seaū ȃi câ n'ai
Aȃia'mi placū când țe rû, și'mi dâ,
Nu urâscū pē-aȃii țe'mi ȃicū: câ n'aū,
Dar tu niȃi dai, niȃi ȃicū câ n'ai,
Spre-a'mi fi datoriū, minȃiuni îmi dai!

BALADE.

STEFAN ȚEL MARE

ÎNAINTEA ȚETĂȚEI NEAMȚU.

In țetatea pârâsită, care de pe munte

Câtră noui încâ'nalță o cărunță frunte,

Unde trecătoriul ș'astâđi, cu respectu se'nchină,

A domnit o dinioară vechea Eroină,

Pe atuncea se lupta păstoriul Moldovan

Și țara'și apăra chiar ca unu aprodū oștean!

[bis]

Ea avea unu fiu puternic, Stefan 'ia fost nume.

Prin ațest domn streluțit'au Patriea noastră'n lume,

Patru-đeçi de biruințe lauda 'i adunasă,

Dar o ți schimbândă soarta, el învinsu remasă:

De și lupta-se atunçi păstorul Moldovan

Și țara'și apara chear ca unu aprodū oșteanū:

[bis]

De miț țețe firooasse Patria a fost calcată,

Și de sânge a ei țerină era adăpată,

Monastiri, țetăți și sate fumeгаū aprinse.

Cu bătrâni, gemeaū și fete în obese strânse.

Dar ne'nvinsu era păstorul Moldovan

Că țara'și apara chear ca unu aprodū oșteanū!

[bis]

Încrunțat ca leul Stefan voind se resbune,

Înc'o dată pre oșteni merge s'adune,

Maî înteiû înse pre muma va se'embrătoşese,
Şi pre fiul seû de bine vra se cuvintese.
Că pe atunci a fost orî care Moldovan,
Duiossû pârinte, fiû, barbat şi aprodû oştean

Când de di se luminase cu a lui putere
La çetate Stefan vine şi intrare çere,
Dar Elena inimoasă. de pe muri 'i diçe :

„Fôrâ triumfû se nu între fiul meû aiçe !“
În timpul çelû cumplitû, unû sufletû Moldovan
A fostû şi la femeî ca la aprodi, oşteni !

„Fiiule ! înteiã oară te vâdû fôrâ vântâ,
„Tot-de-a-una tu învinsaî cu dreptate sfântâ !
„Eû nu potû astâdi deschide a çetâtei poarte.
„Pe Eroî în câmpû aşteaptâ glorie seaû moarte.
În timpul çelû cumplitû unû sufletû Moldovan,
A fostû şi la femeî ca la aprodi oşteni !

„Mergi, adunâ a ta oaste, sboară spre peire,
„În a ta virtute Patriea afle mântuire,
„Asta'î singura dorinşâ voea maiçeî tale,
„De'î câdea şi eû urma-voiû pe a morçeî cale :“
În timpul çelû cumplitû unû sufletû Moldovan
A fostû şi la femeî ca la aprodi oşteni !

Stefanû resbâtut la sufletû pre ai seî adunâ,
Se repede ca fortuna, ca un fulger tunâ,
Duşmanii uimişi de spaîmâ, luptâ, dar nu scapâ,
Şi pe țara mântuitâ cu-a lorû sânge-adapâ !
C'atunçe se lupta pâstorul Moldovan,
Şi țaraşi mântuea ca unû Eroû oşteanû !

DOCHIA ȘI TRAIAN.

SUB ȚI MUNTELE PION ȚI

În Moldova.

I

Intre peatra demuietă
Și al sahastrului pițioru,
Veți o stâncă țe-a-î fost fată
De unu mare Domnitoru.
Acolo de rea furtună
E lacașul țel cumplitu,
Unde Vulturul ressună
Al seũ cântecũ amorțitu.
Ațea Doamnă e Dochie,
Đețe oi, a ei poporũ !
Ea Domneasă'n visunie
Preste turme și păștori,

II

La frumusețe și la minte
Niți o giunâ'i samana,
Vrednică de-a ei părinte
De Dețevalũ ea era.

Dar când Dație' aũ împilat'o
Fiul Romei el mritũ,
Pre el car-ar fi scapat'o
Dă-a iubi a giuruitũ.

Traian vede ast Dină,
De Ńi  vinghtorũ
Frumuseei ei se'nchin
Se sub-giug de amorũ!

III

mpratu 'nvan cat
Pe Dochia 'nblni;
Vdind Patriea ferecat
Ea se'ndeamn a fugi.
Prin a codrului potică
Ea ascunde al ei traiũ,
Aea Doamn tinerică
Turma pate peste plaiũ.
A ei hn aurit
O prefae în Ńiagũ,
Tronu'i earba nverit,
Schiptru'i este unũ toiagũ.

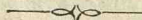
IV

Traian vine 'n ast ar,
Ńi d-a birui deprins,
Spre Dochia ea fugar
Acum mna a ntinsũ.
Atuni ea, cu graũ ferbinte,
„Damolcsisũ o D-eũ! striga,
„Te giurũ pe al meũ printe,

Astăzi rogū nu mă lassa !,
Când întinde a sa mânâ
Ca s'o stringă 'n brațū Traian,
Dă-al ei D-deū scutită Dina
Se prefațe 'n bolovanū.

V

Elū petroasa ei Icoană
Nu'nçeteasă a iubi,
Pre ea punē-a sa coroană,
Niçi se poate despărți.
Acea peatră chīar vioae
Dē-aburī coperē a ei sinū.
Din a ei plānsū naște ploae,
Tunetū din al ei suspinū !
O ursită o privigheasă,
Și Dochlea desse-orī,
Preste înouri lumineasă
Ca o stea pentru păstorī.

TURNULUI BUT.

Pe muntele Pionu.

IMITAȚIE.

Intre toată Românie
Mai frumossă și milianu,
Mai puternicū n'a fost nime
Decâtū Butul Moldovan,
Că oșteanū și vânătorū
Feričitū fu și'n Amor.

Eaccâ buçiumul d'aramâ,
Çe'n Suceav 'a ressunatū,
La resbelū pe junii cheamâ
Câtrâ țermul departat,
C'Alecsadru Domnitorū
Dâ Poloniei agiutorū.

Dar cu Butu'i logoditâ
Fiia a lui Domnitorū,
De elū Anna despârțitâ
Suspina va de Amorū,

Butu'i dă parola sa

C'a veni ș'o va lua

Doamna plină d'umilință,

Giuruirea iaū păstrat.

Dar amantul o credință

Pentru alta aū uitat.

Çine calcă-al seū cuvânt,

N'are paçe în mormânt.

Oastea de la țări streine,

De un an s'aū înturnătū,

Însă Butu nu mai vine,

Aleū! poată-aū reposatū!

Doamno 'i timpū de mâritatū,

De gunia ta 'i pacatū

Vai de har, de sănătate,

Ca stele ochiī sâninī,

Dă-a lorū lacrimi neuscate,

Turbure's amu fântâni,

Că unū altū pețitorū,

Mâna'i çere și amorū.

Toi boeriī vinū din țarâ,

Și un prințū cu svita sa,

Anna plânge în camarâ

Că pe Butū nu poată-uīta,

Popa mâine va serba

Și pe doamn' a cununa.

Diçe doamna credinçoasă :

„Nu meigū la altarulū sfântū,

Și voiū fi multū mai voioassâ
De m'orū duce la mormântū.
Deacă Butu nu è viū,
Patulū nunțe'î un secriū,

Însâ'n diua de urgie,
Are multe doctoriî
O bătrână, care știe
Și descânteçi face miî.
Hârca veche pe ascunsū
Duce Doamnei țeștū respunsū :

„S'alungî popa și pe mire,
Va veni ađi Butul tēū,
În ursita'î mântuire,
Ea va drege precum vreū,
De la crivețū, de l'apusū.
Bune farmeçi ț'am adusū.

„De la codrū buruene,
Earba Dinei de la Prut,
De la Vulturū doâ pene,
Ear tu Doamno dē-a lui Butū,
Te rogū, pârul ca sâ'mî dai,
Çe de suvenirul ai.

„Din pârū șerpe vom forma,
Doâ inel'oiū împreuna,
Din micū degetū sânge'î da,
Și pre șerpe voiū giura,
Cu inelū oiū descânta,
Va veni și tē-a lua.”

Doamna'n hârcâ se încrede,
Și se'nplântă în pacatū,
Butū-ascultă, elū purcede
De la țerinossū palatū,
Nu cum mersă la resboiū,
Doamno, oare nu'î strigoii!

În somnū toată curtea țațe,
Doamna'i treadă, — aū sositū
Meadă-noapte, pađa tațe,
Passū de calū s'aū aūditū,
Earū dulăulū priçeputū,
Çe urla, se făcu mutū.

Poarta curței se deschide,
P'între pāditoriī miī,
Nu'sū çe umblă, o deschide,
Și închide uşe triī,
Eatā'l în albū înbrăcatū
Pě-așternutū s'aū aședatū.

Treçe clipa çea duioassă,
Calulū rencheadă mereū,
— „Râmăi Anno sânătoassă,
Că m'așteaptă roibulū meū,
Aū cu mine vei veni.
Ș'a mea purure vei fi.“

Luna luçe — Butulū fuge,
Preste munte, prin hârtopū,
Vântulū șueră și muge,
Roibulū sare în galopū,

S'amu'i duce p'amândoi,
„Doamno, oare nu'i strigoii ?“

P'între plaiuri, căi secrete
Trecu la codru, și s'audu
Gemându bufnele spăriete,
Mereu urlă lupul crudu,
Din tunerecū ochii sei
Lumineadā ca scāntei.

„Din çeriū lun' amuși s'a treçe,
Roibulū meu ! hai în galopū,
Nouā mǎguri și stānçi deçe
Avemū încā ș'unū hârtopū,
Nouā riuri a sālta
Pān' cucușulū va cānta.“

„Unde mergemū ? — undē-a cassē,
Chiarū pe culmea lui Pionū,
Rarē-orī omulū pē-aiçi passā,
Lāngā a Dochiei tromū,
Unde turnulū meu va sta
Çe'n veçi nume'mī va purta.

— „Dulçē-odorū, ah ! calulū ține,
Cā de spaimā abiea ședū, —
„—Pe șea pune ambe māne,
Darū în dreapta ta çe vādū ?
— Testamentul çel sfințitū,
Care popa-aū dāruitū.

„—Calul nu'mī stā așa'n pripā,
Cā în fugā estē-acum

Testamentul dâ'l în ripă,
Ținete c'avemū reū drunū!
Roibul, parcă ușuratū,
Prăjini dege a saltatū.

Preste lacuri și parae,
Trecū mânați d'unū rege vânt,
Içi, colo, câtă-o vapae
Saltă d'unū, pe altū mormânt,
Și pe drumul, sburători
Petrecă mirii călători.

— „Stă, ascultă'mi a mea rugă,
De omū cale nu'i aiçi?—

— Calea'i bună pentru fugă,
Urmă nu'i p'între potici,
Pedestri oaspeți aiçi nu's,
Că'i ducū alții tot pe sus.

„Ressăritul se înfoacă,
Roibule hai în galopū!
Pân'va bate Popa'n toacă
Avem încă unū hârtopū,
Peatra Teiul a ura
Pân' cucoșul va cânta.

— Ah iubite frâulū strânge,
Sărindū calul așel riū,
De o stâncă mē va frânge!
— Ce'ți atârnă de la brău?
— Sânt metanii de la Schitū,
Ç'unū Sahastr' aū dârunitū!

„Çe metaniî fioroasse,
Câ a roîbului ochi scotû.
Veđi cum tremuru'l resbate!
Deçi aruncâ-le de tot.“
Roîb'atunçi pe munte 'nalt,
Iea o milâ într'unû saltû.

— „Çele petre çe sâ fie,
Çele cruçi și sâpături?
— Nu sânt cruçi, çe é târie,
Curței mele din pregiur
Pre đidû deacâ vom sui
Calea'n veçi vom mântui.

— „Çe-ai stâtat o dulçë-odoare?
Roûa m'a muet de tot,
Râçe'i vântul chiar la đoare,
Sâ'ți urmedû dë-amu nu potû.
Tremurâ soșiea ta,
Coperemâ c'o manta.

— Dulçe Doamno, eacâ ndatâ,
Eû voiû pune pë-al tâû sinû,
A me frunte înfocatâ,
Çe mê arde ca venin.
De ea peatra sa'ncâlđi,
Doar çe va m'oiû recori.

— „Çe coloanâ î ferecatâ!
— Crușea care mam 'aû datû.
— Crușea 'mpunge ca sâgeata,
Fruntea me a încruntat,

Sê nu pați de ea și tu,
Crucea leapăd'o dă-amu.“

Căđind, peri ațea cruce,
Butul, Doamna'n brațu a strânsu,
Çel țe mânâ, çel țe duțe,
D'unu focu vânât s'a aprinsu.
Roibu hohot d'omu a datu, -
Ș' încâ-o stâncâ a saltat. -

A Dochieî peatra tunâ,
Și cuçoșul a cântat,
Din Hangu clopotul resunâ
Când sehastrul a tocatu,
Ear cu discul străluçitû
Soarele aũ ressâritû.

Dimineața când sê vie
Sântul popa la Palatû,
Sê serbețe cununie,
A peritû Doamna din patû !
Pre Pion turnul lui Butû
De atunțea s'a vâđutû !

LEGENDE.

Prote J. B. Rousseau

INVAȚETORUL

ȘI URMAȘII SEI.

Alegorie.

Cătră-Apostolii sei ȃis'aũ dinioarâ Domnul lorũ :
„Cel ȃe vra a fi cu mine dẽ-astâđi fie'mi urmãtorĩũ.

Calea noastrâ va sê fie

Spre ȃereascâ 'mpârãție.“

Unũ stolũ mare, strigãnd, vine:

„Unde'i merge, noi cu tine!“

Cu unũ zimbetũ Domnul passã—

Înainte prin pustiũ,

Cãlãtorĩi se îndeassã

Se s'adãpe la vrẽ-unũ riũ.

Vẽntul caldũ, focossul soare,

A lor frunte a umplut,

De arine de sudoare,

De și nu prea lẽ-aũ plãcut,

Pãnã'n searã a suferitũ.

Umbra cãnd 'i a recoritũ,

„Doar 'aiȃea vom mãnea:“

Între dãnșĩi tođi șoptea.

Înse, Domnul urma'n cale

Preste ripĩ și preste vale,

Pe locū unde rarē-orī
A pâșitū unū călătoriū.
Următorii suspinaū,
De spinī uniī s' aninaū,
Țicând: „Passâ Țel Țe-a vre
Pe aȚeastâ cale gre.“
Altul șede peștē-o peatrâ,
Cugetând la a sa vatrâ,
Unul pe earbâ s' întinde,
Altul gustâ a luī merinde.
Din drum alȚii se abatū;
Înse Domnu'ī neschimbatū
În tunicul pēmânt,
NiȚi le ȚiȚe vr'unū cuvânt,
Apoi când s'a luminatū
FaȚa sa a înturnatū.
Din căȚi vrurâ a se'ntreȚe,
Vêdu numai doi-spre-ȚeȚe.
„Adevârul vouâ Țicū;“
Țis'atunȚi cu duioșie,
În astâ călătorie
Numerul nostru é micū.
MulȚi chemaȚi, aleșī puȚini!
Țel Țe'n cale se'ngreueasâ,
P'între stânci și p'între spinī,
Și cuvântu'mī nu urmeasâ,
NiȚi o datâ va sâ vie
În Țereasca 'mpârâȚie!“

SPICUITORII.

La ocașia publicării

FOAIE PERIODICE

SPICUITORUL ROMÂNNO-FRANȚESŪ.

1841.

Intro holdă secerată, tineri trei Spicuitori,
Tupilați pre earbă verde legaū jerbioara lor,
Ochii plini de întristare dup'a țilei ostenele,
Susspinaū cā a lor sarçini nu erau țeva mai grele;
Și cu lacrimi de durere, țe din ochi lē-aū rouratū,
Țițeau: „într'o ți de varā num'atāt'am adunatū ?
Ars'aū fost de soare fruntea și plecata lor țerbițe,
Încruntatā avea talpa de miū ghimpuri țelor spițe ? . . .
Unor juni așa de tineri ! — rîsul s'ar fi cuvenitū :
Îns'aleū ! plângeaū ațestia, ah țe chin nesuferitū !

De odatā unū nouū martorū a tâmplārei ței duioasse,
Eacā vine propriefarul a le țerinei mānoasse.

„De p'ogorū sarmani voi strēngeți de cānd țiu'a luminatū“
Țise lor, dar amarū vouā încā multū n'ați adunatū,

Vedū că spicuind aiġea aġi cruġatū amele grāne,
Deġi de seġerišul verei fiind ariile'mi pline,
Sficiōasa sārāġie mulġemi-o voiū curānd ?
Luaġi cāte douā jerbiū ši'nturnaġivā cāntānd.“

Cātū de iute tinereii ġnsuflaġi de duiōšie,
Alungat'aū ġnristarea ši simġit'aū bucurie !
Cātū de māndri, senini la faġā, pentru capatatul harū,
A sburatū ca o segeatā cātrā auritul darū !
ši cu cātā bucurie ġncārcānd pestē-a lor spate
Jerbiile agonisite ši aġele'n dar luate !
Sāltānd preste earba verde cu unū gānd mulġemitoriū
Se'nturnase spicuitoriū la seracul foišorū.

SIRENA LACULUI.

Imitație duple o tradiție Poporană.

De la curtea unui satū,
Prin preluca țe umbroasă,
Întristat'ău alergatū
Fata-Irina țe frumoasă,
De plânsū ochiū'i roura,
În vânt pârū'i flutura.

Când din luncă a trecut,
Und'unū riū în lacū s'afundă,
Fata Irina a stătutū,
Și uitânduse la undă,
A ei d'albe mână a frânt,
Și a ȃisū ațestū cuvētū :

„Voī țe'n istū palatū undosū
Locuiți o sorioare,
Boțetul meū țe'l duiosū
Ascultați ș'a me plânsoare,
ȃelū țe-Amorul mi'a giuratū,
Aleū ! aȃi m'a îngânatū.

Pe al nostru Domnișorū
Ăm iubitū cu dușoșie,
Trainicū mi'a giuratū amorū
Că m'a lua de soție,
Dar credința a calcatū
De soțū alta ș'a luatū.

Fie deçi elū feriçitū
C'o maî nobilâ soție,
Çe ambițiē-a sortitū,
Dar la mine se nu vie,
Sâ deridâ-acum și ea
Plânsul și durerea mea !

Pentr'o fatâ çe-a perdut
Feriçirea'n astâ lume,
Nu am decât se mē mutū
În al apei voastre spume,
Sâ m'ascund,— însâ aleū l
Çi'o se facâ fiul meū ?“

Când plângând așestē a spusū,
Cu adâncâ suspinare,
Mâna preste ochi ș'a pusū,
De pe mal în apă sare,
Și apoi s'a cufundat
În a Ținilorū palatū.

Dar în curtea çelū satū,
Mii de oaspeți s' adună,
Luminī mii a fulgeratū,
Și armoniea ressunâ,
Cupa umblâ împregiurū,
Toți ureasâ bunū ogurū.

Când prin vuetul voios,
Din preluçâ parcâ cheamâ:
Plânsul çelū mult durerosū
Unū pruncū çe'i fâr de mumâ,
Câ unū casnicū înduratū
În brațū pruncul a luatū.

Lângă lacū elū a stătutū
Cu țea sarčină duiosă,
Unde ramura-a țesutū
O camară 'ntunecoasă,
Și format'au unū ascunsū
De rațile nepătrunsū.

În tăcutū ațelū tufariū
Plânge cheamă : „ Amar mie !
Ah l'ațestū serman sugariū,
Çine mumâ va se fie ?
Fatâ Irino dâ'mi respunsū
Unde, unde te-ai ascunsū“

„Eacâmâ'sū chiar în țeștū fundū,
Unū șoptū din lacū 'i respunde,
„Eū petrecū aici pe prundū
Tremurând în rețe unde,
Și cu ochiul lâcrâmosū,
Nu'mi vādū fiil cel frumos.“

Valul repeditū de vântū,
Tot mē poartâ'n a sa cale,
Ș'atunçi când flâmândâ sunt,
Eū gust mursa de corale,
Roua dimineața beū,
Papura é stratul meū !“

Dar bâtrânul casnicū ear
Repeteasâ : „ amar mie !
La ațestū sermanū sugariū
Çine mumâ va sâ fie ?
En Irino dâ'mi respunsū,
Vino d'unde tē-ai ascunsū !“

Câ sub apă s'a mișcatū,
Pe încetū, nu's țe se pare,
Apele s'a turburatū,
Eată cā acum res sare
Frumușelū, din a lor sinū
Unū pește de tot streinū.

Precum juniī când pe lacū
În a lor jocū de la țarâ,
Bourū cu o peatrâ facū
Care luçil apeī arâ,
Așa peștelē-a sâltatū,
Și pe apă-a lunecatū.

Dě-aurū pete strâluceaū,
Pe spinarea'ī delicatâ,
Ș'aripioarele aveaū
O colanâ 'nbrilantatâ,
Din capū, ca aluna micū,
Luçeaū ochiī lui piticū.

Dar țe pește minunatū,
D'îndatâ a sa făpturâ
În femee a chimbatū
Cu angelicâ figurâ,
De pe capul țe lū frumos
Se deștîndē-unū pērū undosū.

Prē-a eī fețe și pre sinū
Resseritaū la videre,
Douâ rōse preste-unū crinū
Și mânoasse doâ mere,
De la brâū remasâ'n josū,
Forma peștelū soldosū.

De malū al ațestui riū,
Sirena s'apropieadā,
Lūă'n brațū pe-al ei fiū,
Și la sinū ilū tupileadā,
„Nani, nani dorulū meū!
Nani, a ta mamă's eū.“

După țe aū înțetatū
Copilașū-a lui plânsoare,
În leagân l'a aninatū,
Preste ramurilē-ușoare,
Și schimbā figura sa
În un pește, cumū era.

Ea se'nveste'n soldī de totū,
Aripioarele 'i resarū,
Unda o despică 'n notū,
Prefăcutā 'n pește earū,
Apa'n giurū s'aū înspumatū,
Ea la prundū s'a cufundatū.

Dar de cătē-orī a purtatū
Casniculū în a lui brațe,
Pē-a ei fiū, a înlâptatū,
De sarā și dimineață,
Preschimbândū a ei corpū micū,
În fēmee din peticū.

În minutul țel tăcut,
Când în țeriū resare luna,
Acum oara a trecut,
Dar la lacū, ca tot d'una
Casnicul țelū duioșitū
Cu copilul n'a venitū.

Prevenitū de un prepusū,
Nu trecu pe Țea carare,
Cânsurâței s'a dusū
Pě-acolo la preumblare,
Pentru câ'n rediul tufos
Paserea cânta frumosū.

De departe 'ia urmat,
Și ascuns în Țea camarâ,
Elū aci 'ia așteptatū
Dupâ prânz, pânâ în sarâ,
Ca se vadâ pe-amândoi
Sâ se'ntoarne înapoi.

Îse'n urmă îngrijitū,
El din palmâ'si face ocheanâ,
P'între degete a privit,
Dar acum a Țilei geanâ
De pe munte a trecut
Și pe nime n'a vȚdut.

Maî așteaptâ, după-apus,
Pânâ'n Țeriū vȚdut'au stele,
ȚerȚeteasân josū în sus,
Și plin de prepusuri rele,
Tremurând cu pasū încȚetū
De lacū s'a apropietū.

Dar la ochi nainte sa,
'I s'aratâ o minune,
Unde apâ'ntâi era,
De arinâ amu'i genune,
Pânâ'n fund lacul é secū,
Pě-unde lupi și șerpui trecū.

În fundul ațelui lacu
Vede cu nedumerire,
Vestimente două ȕacũ.
Dar nu poate nicãire
Vre o urmã a afla
De boerũ și soața sa.

Din ațel adãncũ troeanũ
Între umbra tunecoasã,
Esșea unũ gros bolovanũ,
Cu o formã fioroasã,
Çe vederea 'nspãimãnta
Ș'o figurã semãna.

De spãimã atunci cuprinsũ
Pentru țele țe n'ar crede,
Parcã vieața 'n el s'a stãnsũ,
Nimicũ n'aude, niçi vede,
Și mult timp a mãi trecut
Pãn'a vorbi a putut.

Irino ! ear a strigatũ.
Dar echo respunsẽ :-Irino !
De țe lumea aĩ lassatũ ?
L'al tẽu fiũ o mumã vino !
Teme-te de Domnul-Deũ
Nu lãssa pre fẽtul tẽu !

Dar bolovanul țel mutũ,
'I varsã sudorĩ pe frunte,
Cãçi, pre soțũ a cunoscutũ
În ațele forme mute,
Çe cu capul clãtinaũ
Și ambĩ parcã suspinaũ.

Casnicul de spaimă plin
Copilașul ie în brațe,
Și cu ună adâncă suspină
Ca țeara galbănă la față
Sânte rugă a repetat,
Ș'a casă s'a înturnat.

Bolovanul fioros
Stă și ađi de mărturie,
C'ună amantă necredinșos
N'a se între ană o mie
În a morțiloră limană,
Çe s'a face bolovană !

M O Ş I I

SĂMBĂTA MORTILORŪ.

Primăvara cea dorită de la sterile senine
Pe a Sefirului aripă între noi voioasse vine,
Sub uşoare a ei pasuri miî de flori a resseritū.
Câmpul, muntele şi codrul de noi ear a înverditū.
Aerul seninū s'adapă dĕa suflărei ei miroase,
Şi din sinu'i roureasă pe țerine ploî mînoase.
Riul, care dinioare zecea'n gheață ferecatū,
Curge repede sub malul de verđi tufe 'ncununatū.
Chiar ca flori însuflețite, schimbând forma lor streinā,
Pestriți miî de fluturi sboarā în a soareluî luminā.
Din a plântelorū sinū nalță aburul mirositorū,
Prosforaūa dimineței câtrā a lumei Urđitorū.
Când a passerilor cântecū prin țeriū, codru și câmpie,
Ferițirea lumei sunā în duioasse armonie !

Dar luçeafărul a đilei la Apusū s'a cufundatū,
Şi minunile naturei cu unū velū s'a cungiuratū,

De unŭ murmurŭ melancolicŭ aerul tâcut ressună! . . .

Fulgerul în depârtare semneleasâ o furtună.

P'între freamâtul pādurei cu unŭ boçetŭ întristatŭ

Gemete, suspinuri grele împregiurŭ acum resbatŭ.

Câ din datina țeă veche, ađi în toată Românie

Ūgetul țeal cu pietate, inima cu duioșie

Între lacrimi și suspinuri pē-a lor morți vor aminti

Și în Sēmbâta țeă tristă, țe-are mâinē-a reseri,

Câte amintiri duioasse, câte așteptări perdute,

De deșteaptă și'ntristeađă 'naripatele minute! . . .

În o casă pârăsită, depârtată de cotunŭ,

Despre care poporenii miî minuni pē-amurgulŭ spunŭ,

De multŭ șede unŭ Sēhastru, țe de tot veçinŭ se crede

Câ prin farmeçi multe lucruri nevâđutē-altora vede.

Açelŭ omŭ, pre care aniî ș'a lui grijă l'aŭ albitŭ.

Astă nòpte va s'arete un misterŭ tristŭ și cumplitŭ.

Pe unŭ colnicŭ elŭ se sue, și'n pādurea 'ntunecată,

De trei ori în giurŭ resună tòca de paltinŭ durată.

La chemarea țeă fatală chiarŭ ca umbre'nçetŭ resarŭ

Unŭ, bătrâni, femeî și fete, câte unulŭ din tufarŭ

Și hardala țeă deșartă, fără pregetŭ eac'o plînă,

Und'unŭ pinŭ aprinsŭ respânde îngânata sa lumină.

Ear setenii 'n așteptare, tremurând đicŭ: „Amar mie!

Çe'ntunericŭ, țe tăçere, çē-a sâ fie, çē-a se fie?

„Nu estasŭ atunci Sēhastrulŭ, țentindŭ ochii pre pēmântŭ,
Điçe vorbe misterioșe țe strâbatŭ până'n mormântŭ:

Voi çē-ați treitŭ dupre lege, çē-ați urmatŭ pe calea bună,
Pentru care'n çerŭ v'așteaptă-a fericirilorŭ cunună,

Alăine tot Românulŭ lacrimi și rugî vo'a consacra,
Și pre mormintele vòstre Preotulŭ se va ruga.

Dar tu çeată afurisită, çē-aî pășitŭ întru pacate,

Çe târziu scâpare cauți de pedepse 'nfricoșate ;
Din obeđe țe te leagă, pe o clipă te desnodu,
Ca spre pildă să se vadă patimile țe te rodū,
Ear sâteniî 'n așteptare de așele țe'orū să vie,
Redișeau cuprinși de spaimă: Çe-a să fie țe-a se fie ? ..

De-o-dată sună-unū boțetū, s'aud tropote cu fior,
Si chemații petrecū iute ca fantasme'n foișor.

Înteu vine Ateistulū, țe în Dunneđeū nu crede,
Pariçidulū, sin-uçidulū, scrășnindū după elū purçede,
Vendătorulū patiței sale, urătorulū de lumină,

Çel țe pe orfan despoae, țe prin vorbe învenină,
De o chlisă-a ređășiei, nesățiosulū proprietarū,
Poartă 'n brațe strămutate petrele unū hotarū,
Çe-apărau îngust ogorul de'unde se nutrea țe glotă
A câria străbuniculū apărat'au țeara toată !

Sê târîea sub grea povoară unū sacū de aurū plinū,
Camatarul țe se'ndoapă cu dinarulū çel streinū.
Çel țe din danie sântă, din almosinū banî fură,
Ipocritulū, egoistulū, țe de meserū nu se'ndură,

De mueri perdate țeata urmărea cu plânsū amarū,
Care calcă jurământulū țe depus'au la Altarū.

Purtând fie-care'n sinu'i veninulū de fapte rële.

Çe nu poatē-usca suspinul niçi unū riū de plânsū să'l spele,

Çel țe drepturi sante calcă, și tot stolul defăimat,

Câte unul, ca o umbră, treçe repede mânatū.

Când de corbî și bufne cârduri, cu flâmând pliscū și cu gheară
Din ficațul lor se'nbuibă, le bea lacrimilē-amară.

Ear Sahastru atunci adaoge : „Ființe de reū ogurū,

„Urmăriți fără'nçetare tot pământul împregiurū,

„Până trimbița vē cheamă pentru cruda voastră faptă

„La pedeapsa fără margini țe în Tartarū vē așteaptă.“

Atunçi vuetul și urgicia din miî gurî a ressunatū,

Încâtă codrul și hârdala cumplită s'a cutremurată !
Ear sâtenii în muștrare ređișeau : „Ah ! amar mie ;
Çe pedepse pentru crime. çe pedepse vor se fie ?“
Pe când bușnele și corbiu, cârâindă tot împungeau
În ficate dișerate și cu sânge se nutreau,
Ună demon din ochi și gură înfocate vârsând bale,
Cu o strâmurare aprinsă 'i mâna în a lor cale.

Dar a paserei crestate cântul celă priveghetoră,
Semnelat'ău noapței meadă și venire a đilei đoră,
Eacă soarele revarsă scânteioasse a sale rađă,
Care a çeriuului târie și pâmântul lumineasă,
De pe turnul sâhâstriei sântul bronză a ressunată,
Și sâtenii toți spre rugă la Altară s'a adunată.
Duiosia și pietatea pe mormântă lumini aprinde,
Se depună în discă, în vase : lapte, grâne și merinde,
Ș 'în giură fi și pâriniți pe moși amintindă cu doră,
Îngenunchi plângândă ascultă ruga preotului loră,
Care cântândă aminteadă pre çii reposită anume,
Și se roagă să le fie mântuire'n altă lume.
Cu amină, ruga și plânsulă atunçe aș încetată,
După lacrimi și suspinuri, mângâerea a urmată.

Atunçi eacă stolă de fete, având tâmple 'ngirlandate,
Poartă'n discuri și'n ulçoare pârğa d'ospitalitate,
La sermanulă și la orbulă, la orfană neputençiosă,
Cu merinde se împarte și cuvântulă cel duiosă.
Și çea đă çe'i consfințită l'amintire și durere,
Çelor reși é de muștrare, çelor bună de mângâere !
Cât Românulă pe strâmoșii cu respectă va amita,
În lumă ambe Dumne-Đeul soarta'i bină-a cuvânta !

CUCOARELE LUI IBICUS

DUPRE ȘCHILER.

La Corint'i, unde pe Istmul era lege se s' adune
A le Greției popoare, ca pre geniulū se'n cunune.
Și Ibcusū, Poetū june, mergea 'n repeditul passū,
Se espuie unū cântū, țe Musa i dictase din Parnasū.
Preste colnicū eaca vede Acropolidei țetate,
Și'n preluca țea sînțitā între plinū de pietate.
Nimicū mișcā împregiuruī, numai de Cucoare unū stolū,
Pe Ibicū accompanease sburānd cātrā caldul polū.
„Salutare țeato amicā, țe 'n a mea cālătorie
„Preste luțiuī a Mārei mi ați fostū de companie,
„De bunā vē ieū menire în soartā egalī se finū,
„Precum astāđi împreună departe cālătorimū.
„Ca straini între pericoli cātānū ospitalitate,
„Ații țe ni'arū refusa'o poartā inimī defăimate.“
Dup' ațea, voiosū Ibcusū repedit'au pașii sei.
Ș'a trecutū acum preluca consfințitā la lui Deī.
Îns' atunțī cānd fārā teamā între munți între din vale,
Barbari hoți cu arme crunte, eachā 'nșins'au a lui cale.
Aspra luptā se înșinge, Ibcusū rēmāne 'nvinsū,
C' a lui brațū la coarda Lirei nu la arcū era deprinsū,
În vanū agiutorū reclamā, la oameni, la Deī, dar nime
La a sa voațe nu respunde. nițī é martorū la țea crimā:
„Așa dar se morū aițe pe pāmēntū necunoscutū.
„De a hoților cruție c' al meū sānge este mutū!
Greū plagatū Ibcusū cade înse aproape acum se moară,
Nimicū vede dar aude sburāndū stolul de Cucoare,

Care respîndescû în aerû freamêntul înfioratû,
Atunçi cu voaçe amorțită çeste dișe a cuvêntatû :
„În lipsâ de oameni martori de la voi Cucoare amiçe
„Alû omorului meû pâra dreptatea se rêdiçe“
Așa esclama, ș'a lui vedere în eternulû s'a închisû.
Dispoietû cadavru 'n urmă s'a gâsitû pe earbâ întinsû;
De și cruntû îlû recunoaște amicul seû din çetate,
„Orî cuvine-se câ astâdi se te vèdû așa, o frate ?
„Când speramû a tale têmple se'ncununî cu laurû și flori,
„Recompensâ cuvenită prin a gloriei lucrû.“
Atunçe elû ațel vaitû îlû repeta cu durere
Tot poporul în urgie la Pritan [*] aleargâ, çere
Prin sânge ca se resbune pe Ibicusû omorâtû.
Înse unde va fi urma în poporul îndessitû ?
Se discopêrû cum putea-se ațea faptâ ovelită,
Fi-va unû hoțû, fi-va rivalul ? numai rađa strâluçită
A soarelui care vede toate çele pre pâmêntû,
Arû putea se luminese ațea crimâ din mormântû.
Cu sumeți pași poate acuma, fârâ cugetû și pudoare,
Se preumble în amestecû, pîntr' a Greçiei popoare,
Çe pe bançe la spetacolû din Greçia se adunâ,
Și de sgomotul mulțimei tot Teatrul resună.
Çine numerâ pe oameni, çine spune-va a lorû nume,
Care se adunâ aiçe la Festinû faimosû din lume,
De la Atena, din Fochida, de la țermul depârtat,
A le Insulilorû Asiei, de la Statul Sparțiatû,
Toți ascultû d'între loje a lui Chorosû melodie
Care dupre legea veche cu pasuri plini de mârie,
Cu statui și a lor bandiere preumblându-se 'n paradâ,
Face giruri solenele ca poporul tot s'elû vadâ,

*) Pritana, Mare piatî din Atena, congiurată de edificil, unde se făceau sărbări și festine publice.

Nu pâșescū femeī mortale cu asemine fiorū.
Miliane preste alte nalte's corpurile lorū,
De o mantie tunecoase a lor coapse sunt închinse,
Și în mânâ discarnată poartă o făchie apriusă,
In a lor față nu curge sângele d'estime vie,
Și în locū de mândre coame încreșite și luție,
Care la femeī giunele, fruntea 'nfrumusease,
Se vèdū șerpī, se vèdū vipere, ce 'ntre sine se înodasă,
Învartindu-se în choara, într'unū modū înfricoșatū
Suna versuri duple Imnusū care inima resbatū,
Ist'ai Furiilorū cântecū ce auđul segeteaze:
„Feričitū de ȇlū ȇ'n lume cu paņnicū cugetū viease,
„Pentru aȇla spre vendetă nu purtămū crudul veninū,
„Dar amarū și vai d'aȇla ȇ'n ascunsū omorurī faȇ.
„Îlū urmāmū ea a lui umbră, un minut nu i dāmū noi paȇ,
„Deacă crede ch'a se fugă unū lațū îlū ține în locū,
„Sufletū cuprinsū de spaīmă corpul cu veninū și focū
Așa cântă ele 'n hora, dar pre teatru se 'ntinde
Spaīma și unū fiorū amarnicū pe spectatorū i cuprinde.
Ca cum Țeimea deștinsa din Olimpū înaltū și sânt,
Solonel cu pași mărite se preumblă pe pământ.
Ș'apoi din mieđul Arenei ș'a ȇtelorū spăimântate
Pe înȇtū pâșescū tacute chear ca stahii fermecate,
În părere ș'adeverul, ȇ astă șcenă a făcut
Fie ȇine din spectatorī dă misteriosū tribut,
Care în ascunsū veghease și'n nopturne oare-desse
Geniul soartei fioroase îlū toarȇ și tot îlū țesse.
Inimeī se anonsease prin menire multe orī.
Dar sfiita se ferește de a soarelui lucrū
Când de odată în spetacol se audū vorbe sonore:
„En veđi, en veđi Timotee a Ibicului Cucoare!
ȇriul se'ntunecă atunȇ și preste teatru 'n sus
Unū stolū negru de Cucoare fremătândū, eaca s'a dusū,

Numele a lui Ibicusu, ce la toți fu de plăcere,
Umple inimile aprinse de 'ntristare și durere,
Și precum în mare valul mișcatu d' altul s' alunga
Din gură așea în gură ațel nume se purta,
De prețiosul june a cărua toți plângeau mult trista soartă
Pe carile timpurie a răpit o crudă moarte,
„Pe Ibicu, pe care plângemū ce de barbari s'a uțisū.
„Cine poate fi străinul ce ațelū cuvēntū a ȃisū ?
„Între Ibicu și ațele passeri ce 'nțelesū se fie oare ?
„Ațel sunet și resunetū ceī provocatū de Cucoare
Mai puternicū tot sporește și ca fulgerū din seninū
A fācut ca a lor inimī se cutremure în sinū.
„Luați seama cā Eumenida [*] astāȃi țere resbunare,
„Pentru moartea a lui Poetā țere cuvenita sfarā,
„Uțigașul însuși eaca a fi prinsū s'a oferitū,
„Împreună cu ațela cātrā carile a vorbitū !
Înse ațela ce cuvēntul ilū scapase acum afarā
Arū fi doritū se'lū recheme se'l pāstreȃe în sinul earā,
Dar în vanū, cā a lui gurā tremurānd a înghețatū
Și culpabilū prin tāțere însuși elū s'a declarat.
Guardia acum ilū tārīe la publice Tribunale,
Unde elū nu poate ascunde a lui fapte criminale,
Și acolo l'Amfiteatru cu poporul adunatū
Prin pedeapsa meritată Justiția l'a segetatū.

*) Eumenide se numeau Furiile.

NOTA. Ibicusu, poeta loricu Grecu, contimpuranu a lui Anacreonu din Regio, [Italia de ameadu,] a viețuit pe la evul al VI-le înainte a erei Cristiane. În călătoria sa la Corintu, unde se serbeau festine Naționale, fu asaltat și omoritū de hoți, la care ocașie se timplă episodul descrisū în astā compunere. Ibicusu a scrisū 7 volumuri în Idionul Ionicu și a inventat instrumentulū Sambucū. Din a lui versuri puține s'a conservat Plutarcu a descrisū ațelu factū în disertatia: Mancarimea de a vorbi.

CELEBRANȚA SECULARĂ A LUI SCHILLER

1859

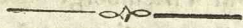
UNU GOVERNULUI

SECBAREA

SECULARA

A LUI

SCHILLER.

CELEBRAREA SECULARĂ A LUI SCHILLER.

1 8 5 9.

UNŪ CUVĂNTŪ.

Geniul, de ori care ramă a științei seau al artei, și în ori care gintă strălucind, este proprietatea comună a națiilor civilizate. Omeru, Virgilu, Dante, Chakespir, Racine, Michel-Angelo, Rafaele, Galileo, Newton, Alexandru-Maçedon, Anibal, Çesar, Napoleon, toți fii geniului, sunt compatrioți a fie-căruși aprețuitorū de merite înalte. Lumea civilizată, care admiră lucrările nemuritoare, cu respectū conserve numele făptuitorilor din generație în generație.

Germania, serbeasă astăzi în un modū solemn, întâea aniversală seculară a marelui seu poeta *Schiller*, născut în 10 Noemvrie 1759 la Marbach în Virtemberg. Istū autorū a luminatū, a anoblat și a entusiasmat pe contimpuranī și pe urmașū dincolo de marginile Patrii sale; între multe classice compunerī, elu cu condei de focū a sugrăvitū în tragedia *Vilhelm Tell* eliberarca Svițerei și în Jean d'Arc eliberarea Franției de sub domnia străină. După ce națiile civilizate, spre celebrare, trimet reprezentanși și produse literare pentru aça solemnitate, ertatū fie nației Române a semnala și a ei simpatie la astă manifestație. Spre asemenea scopu, din operele lui Schiller, s'a ales Ballada, intitulată: *Credința*, care o produçem în o liberă traducere Română, ca unu micu tribut de recuoștință câtră Manele lui Schiller :

CREDINȚA.

La Dionisū tiranū aprigū pe ascunsū a fost intratū

Merosū congiuratul giune c'uu pumnalū între vestminte.

Dar surprinsū fôră de pregetū vigele l'a ferecat,

Și la rege Domnitorul l'a condusū mai înainte.

Cu urgie ista'ntreabă :—đimū, pumnarul pentru ține ?—

„—De tiranī se scape patria, menitū era pentru tine.“

—„Deacă așa, sumețe giune, tu pe cruce vei peri“

Nū țe rē ca se'mī ierși vieața, din doi unu avea se moară;

Țe de vrei a mele patimi mai mult încā-a prelungi,

Lasse-mē, te rogū trei đile, se mārītū p'orfana sorā;

Spre credință daū p'amicul, până-atuncea pre elū închide,

La termin de nu veni-voi, pre elū vei putea ucide.“

Atunçi regele'n vendetā, suriđindū, cu aerū linū,

Dupā scurtā meditare aū rēspuns :— ei bine, fie,

Țele care'mī țeī trei đile libere iți las deplinū ;

Dar trecānd semnatul terminū, depe-acuma sē se știe

Cā'n cea đī fārā cruțare cu amicul d'inchisoare

Înpārși-sa a voastră sōrtā, tu'ī fi liber, ear el moare.

La amicul Merosu vine — „tiranul a triumfa ,
 Noua victimă pre mine cu moarte pe cruce , cară ,
 Pentru chă spre-a patrii paosu alu uide am cercatū ,
 Înse în a lui trufie încă țile trei imi eartă ,
 Pân pe sora mărita-voi , rogū te pune chișeși mie ,
 Giurū că vinū se'mi tragū ossinda , se te scapū de a lui urgie . ,

Tăcândū ilū îmbrășiașe amicul celū credinșiosū ,
 Tiranulū se supune și'ntrā'n a lui închisoare ,
 Cēla alt atunci purcede , și în timpul prețiosū
 Repede asigureasā soarta giunei surioare ,
 Prin plinirea îndatorirei a lui cugetū se împacă ,
 Iute înderetū se'ntoarnă ca terminul se nu treacă .

Deodatā varsā ploaie țerul încarcatū de norū ,
 De pe munți , din ripi , din lacuri , se repedū miī de povoe ,
 Riurile se facū riuri , valea s'umple d'unda lorū ,
 Și la punte când agiunge călătorul în nevoie ;
 Volbura înfurietā temelia ei o sapā ,
 Surpā bolta ța hiatā , țe tunândā cade'n apă .

Cufundatū în rea durere pe malū curā'n gios în sus ;
 Înș' ver unde ochi'ntoarnā , a lui voșe ori unde sunā ,
 Agiutorū chematū n'adașe de pe malul celū opus ,
 Cā la vadū nuī niși o luntre ca se'l treacă împreună ,
 Niși munteanul nu conduce de la codru a sa plutā ,
 Cā salbaticā ța apă é în mare prefecutā .

În genunchi miserul căde , lângā valul întartatū ,
 Plānge , roagā , și suspinā , mânele la țeriū întinde ;
 Te rogū Deule'nfrāneasā cursul riului turbatū !
 Orele sunt fugătoare și trecut'au de merinde ,
 Soarele va se apunā , de n'agiungū pânā în sarā ,
 Pentru mine fôrā culpā bunū amicul va se piarā .

Înfiorarea a naturei elementele-a sporitū.
Fôrâ paosū tot mai tare valū pe valū mânâ nainte,
Dar mai iute se strecoară clipele necontentitū.
Atunçi elū s'embarbatease, pe amicū având aminte,
Se aruncâ'n sinul apeī, și luptând peste mâssurâ.
Cu brațū foarte o dispicâ, și unū Deū de elū se'ndurâ.

Agiungându la malū se'nchinâ geniului scutitorū.
A lui pasū înaripeasâ, când de oameni rei o țeată,
Trecând pe la o pădure esse din ascunsul lorū.
Îlū încungiurâ, l'atacâ, și cu furie'nveninatâ
În potica țeă îngustâ calea'ī țearcâ a închide,
Ca se'l prindâ cu odoare spre al preda și al uçide.

— „De la mine țe se cere, a strigatū de fiorū cuprinsū,
N'am nimica'n astâ lume de câtū viața ticâloassâ,
Și asta încâ până'n sarâ a da regelai m'am prinsū.“
Smulge arma de la hoțul, și cu voçe furioasâ
„De amicū nu te îndura, strig', apoi cu țeă mâçiugâ
La pâmētū pe trei 'i culcâ, țeă-lalți se daū la fugâ.

Soarele eșindū din nourī sâgeteasâ al seū focū,
De căldurâ, d'ostenealâ, a pâși elū nu mai poate,
Câ genunchi 'i se'ndoe, încatū cade chear pe locū.
„Tu țe di'ntre hoți, din ape, îndurat'ai a mē scoate,
Orī voi-vei ca aiçe se fiū prada de vr'o fiarâ,
Se lassū pe dulce amicul pentru mine ca se pearâ ?“

De odatâ'n propiere unū plâcutū linū murmuriū
În tâçerea țeă adâncâ la urechea sa pătrunde,
Stâ, ascultâ, ș' apoi vede, d'între stânçi unū isvorū viū
Çe varsa în vasū de peatrâ argintoase a lui unde.
Acolo cu însatare, sôrbe, s'udâ, se'nviasâ,
A lui membre ostenite cu putere recoreasâ.

Acum soarele'n tre arbori lunecând al seŭ lucrŭ
Preste earba înverdită tindea umbre colosale,
Çe prin forme îngăimate sugrăveaŭ icoana lorŭ;
Călători doi din çetate revineaŭ pe aça cale,
Lângă îi cu repegiune pâșindŭ, auði: „Se duçe,
Pre amicŭ în locŭ de Merosŭ îlŭ întindŭ acum pe cruce.“

În a inimei adâncul ressunat'aŭ vorba lorŭ,
Conștiința, grija îlŭ mânâ și a lui pasŭ înaripeasă.
Turnurile Siracusei soarele apuitorŭ
Restrengându-se prin nourî, aurea cu a lui raçe;
Când Filostratŭ, a lui casnicŭ, pre al seŭ domnŭ neferiçe
Îlŭ întimpină cu spaimă și cuvinte açeste'i ðiçe :

„—Îndereptŭ te'n toarnă iute pre amicŭ nu'î mântui,
Deçi macarŭ al têu pericol prin o fugă'ndată curmă,
Chiar acum pe neferiçe îlŭ începŭ al schingiui,
Ch'așteptatu-teaŭ statornicŭ pân'n ora de pe urmă,
A lui credința 'ntemeetă în virtute și'n onoare
Tiranul prin vorbe amare n'a putut se'io oboare.

—Dei têrðiŭ, de n'oi putea voi ca se scapŭ p'amicul meŭ,
Cu elŭ morŭ, înse credința nu va remâne înfrântă.
Și tiranul çelŭ salbaticŭ n'aibe în cugetul seŭ
Chê amicu-lui amicul a calcatŭ credința sântă,
Preste ambi se împlinescâ a lui crudă fâr'delege,
Dar cunoascâ câ viazâ amiçiții sânta lege!“

Eachă soarele apune, când la poartă a sositŭ,
Vede crucea a ossendei în o piață împlântată,
Curioasa d'oamenî gloată împregiurŭ a tâbârîtŭ,
Pe amicŭ îlŭ tragŭ acuma cu o funie încruntată.
Gloata o strebate, strigă: Eate m'es ! eŭ viŭ de față,
Eu's acela pentru care elŭ ehiseși s'a pusŭ cu viața.

Tot poporul se cuprinde de mirare și de fioru,
Ambi amici se'nbrătoșeasâ, plângu de chinu, de bucurie,
Nițe-unu ochi é fôrâ lacrimi l'açest actü pêtundetoru,
Și la tiranü se rapoartâ astâ rarâ duiosie.
Pre elü prinde o simțire, până-atunçi de tot streinâ,
Pe amicii ambi'i chiamâ înaintea lui se vinâ.

Îndelungü pre'ii admirâ, diçe : Vi s'a nimeritü,
A mea inimâ se'nvinge, eü chiar vëdü din astâ faptâ
Câ credința nuî unü fantom çe înaltü simțü înđeitü
Care de la oameni cere recuuoășterea cea dreaptâ.
Luași, rogu-vê, de acuma, se simt đile mai senine,
În a voastră legăturâ de al treilea pe mine.

CULEGERE
di
POESII.

a lui

G. ASAKI.

PARTEA II.

EDIȚIA A TREIA

adăogită.

LAZAR.

Tipografia Institutului Albinei Române.

1863.

PROEMIŪ.

Dachê studiul limbei Italiene interessasê foarte mult pe toți a-
cîi, cariî se ocupă cu literatura nouă, cu cât mai mult se cuvine
ea se fie ogetulŭ de cêrçetări serioasse pentru unŭ Românŭ, care
vorbește în mare parte limba, ce în timpurî antiçe se întrebuea
de Legioanele Romane și de colonistii veniți din Italia în Daçia;
fiind cã autorii învâțați și multe sãpte vedereađã cã limba latină
volgară din așele țimpurî, este muma de toate çelle limbî, care
pe rãnd s'a format în provinciile supusse de armele Romane, și
care apoi, dupre diferite localități, a luat mai în urnă caractere
particulare. Și așa precum în Italia, latina volgară s'a transfor-
matŭ în çea Toscană [Italiană] în Galiã în çea Francesă, în Spa-
nia în çea Castillană, ea s'a prefăcut în Daçia în limba Română.
Dorința de a atinge din fântâna cêrcări filologice, și amorulŭ
pentru lucrurile antiçe, m'a îndemnatŭ, încã în çele întâi a mele
giunețe, a merge la Roma çea mărîtă, unde m'am ocupat de as-
semene îndeletniçiri de la anul 1807 pãnã și așel 1812.

Resultatul așestor cêrçetări, a fostŭ încredințarea ce amŭ avutŭ
despre afinitatea çea mare, care, cu toată treçerea a seculilorŭ,

PROEMIO

e lo studio della lingua Italiana interessa sommamente a tutti quelli, che si occupano della letteratura moderna, quanto più debbe egli essere l'oggetto di ricerche serie per un Romano che parla in gran parte la lingua anticamente usata dalle legioni Romane e dai coloni venuti dell' Italia nella Dacia; poichè rinomati autori e molti fatti provano, che la volgar latina di quei tempi è la madre di tutte quelle lingue che si formarono susseguentemente nelle provincie dall' arme romane conquistate, e la quale, secondo le diverse località, prese poi caratteri particolari. E come in Italia la volgare si transformò in Toscana, nelle Gallie in Francese, nelle Spagne in Castigliana, essa divenne nella Dacia la lingua Romana ossia Valaca. Il desiderio di attingere alla sorgente delle ricerche, e l'amor per lo studio delle antiche cose, mi mossero nella prima età ad arreararmi alla famosa città di Roma, ove mi consacrai in siffatti studj dall'anno 1807 fino a tutto 1812.

Il risultato di queste investigazioni fu la certezza delle grandi affinità, che malgrado i molti secoli, e l'interruzione delle comunicazioni si è conservata tra gli abitanti di Roma e quei della

și întreruperea comunicației, s'a conservat între locuitorii Romei și între acii a Dației, nu numai în limbă, ci încă și în datini, în tradiții, chiar și în musică poporană, fiind că mai multe cântice a locuitorilor Transteverini [de Roma] precum și danțul numit Tarantella, și alte asemenea, astăzi se cântă și se danțesc de locuitorii Români a Dației. Prelângă aceste; studiul clasișilor Italiani m'a convinsă că, niși o limbă, mai mult de cât așea Italiană, ar putea înlesni, și disvolta mai eu samă literatura și în particular poesia română. Drept-așea, de la șele întâi a mele compunerii, am luat de model versul italian, și a sale felurite construcții; încât Sonetul, Oda, Anacreontica, verstrile numite sdruciole [luncătoare] și alte, de mine șea întâia dată s'a întrebuit în poesia română.

În meșul așelor îndeletnișiri literare, am șercat și vré o compunere în versă italian, între care am fostă adussă aproape de capăt un mic poemă epic intitulat: Stefanoïda, adecă ună episod din faptele lui Ștefan șel mare, prinșipă suveran a Moldovei. Dar astă lucrare, cu multe alte compunerii române, s'a făcut prada inșinderei șei mari din anul 1827, care din neferișe a

Dacia, non solo nella lingua, ma puranchè nelle usanze, nelle tradizioni, e perfino nella musica popolare, Poiché varie cantilene de' Transteverini, come anche la danza la tarantella, ed altre simili, si cantano e si ballano pure dagli abitanti moderni della Dacia.

Lo studio de' classici italiani mi ha inoltre convinto che nessuna lingua, piu' dell'Italiana, poteva agevolare, guidare e sviluppare la letteratura in generale, e particolarmente la Poesia Romuna. Perciò fino dalle mie prime composizioni poetiche, ho preso per modello il verso italiano ed i suoi varj generi, onde il Sonetto, l'Ode, l'Anacreontica, i versi sdrucceoli, ed altri furono da me per la prima volta adoperati nella poesia romuna.

In mezzo a queste letterarie occupazioni, tentai pur anche un qualche componimento in verso italiano, tra i quali aveva condotto quasi a buon termine un Poemetto epico intitolato: La Stefanoides, cioè è un episodio delle gesta di Stefano il grande, sovrano di Moldavia. Ma questo lavoro con altre romune composizioni fu preda del grande incendio dell'anno 1827, che disgraziatamente distrusse la maggior parte di questa capitale di Jassi.

mistuit cea mai mare parte a capitaliei Iassi Ist focu însă. crușind câteva fragmente, care ar putea, în vre un mod, contribui către istoria literaturii născânde a Românilor, nunaî pentru istu motivu m'am îndemnat a le alătura la Colecția Poesiilor mele, raclamând înse mai întâi îndulgența țeitorului bine-voitoru.

G. ASAKI.

Iassii August 1854.

ALVINO BRACIO

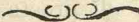
U. M. T. B. R. U.

ROMA 1810.

Il fuoco avendone però risparmiati alcuni avanzi, che possono in qualche modo servir all'istoria della letteratura nascente de' Romani, per questo solo motivo mi credo obbligato di pubblicarli nella presente Raccolta delle mie Poesie, implorando però su di tutto l'indulgenza del benevole lettore.

G. ASAKY.

Iassy, Agosto 1854.

ALVIRU DAÇICŪ

LA TIBRU

Roma 1810.

O tu riule faimoasse, ce întinzi a tale unde
Între șapte colniți, faima al Ausoniei vechite,
De la tine rechem astăzi, în durerile profunde,
Adăpost și lin repaossu, lângă ripele nverdițe.

Maî plăcut și senin aeru nu'l aflaiu încă ori unde,
Văi, preluți, și riurele, ce atât se mê invite,
Ca cea patimă ncrussită, care inima'mi pêtunde
S'o reție în dulce limbă al Italiei mărite.

Niți sunând pe fluer doine, încâ'n Dația umbroassă,
N'auđit'am în gunie dulce versuri așia line,
Precum sun'a lui Petrarca lira cea armonioasă.

Niți aiure maî duioasse, nu vêđuiu niți maî senine
Doue stele ncântătoare a le grații frumoasse,
De cât care lușescu astăzi preste țerile latine.

ALVIRO DACICO

AL TEBRO

Roma 1810.

tu che spieghi le volubil'onde
Fra i sette colli, onor d'Ausonia antica,
A te dimando scorta fida e amica,
Ed un ricovro sulle verdi sponde.

Ciel più seren del tuo non vidi altronde,
Né valle, o chiostra si fiorita e aprica,
Ch'ognor m'invita a lei perch'io ridica
In italo sermon doglie profonde.

Né risuonar udii le patrie avene
Di Dacia antica un cantico simile
A quel che desta l'aurea tosca lira.

Né in altre piagge, luci piu serene
Unquanto vidi, e volto si gentile,
Ch'in le tue rive il Lazio or gode e ammira.

LA PLANETA MEA.

Cât îi ssû dator, o stea mult priinçioassâ,
Câ'n primavera a vieței mele,
Tu ma'î ferit de strâmbe căi și rele,
Și ma'î condussû pre calea virtuoassâ.

Tu 'n sên m'aprinđi făclia luminoassâ,
M'ai adâpat l'Ascrée fântânele,
Și când vieața'mi îndulçescû cu ele,
Disprețuescû chear soarta fioroassâ.

Cha se dorescû ^Vluçindă nemurire.
Mê'ndeamnâ steoa care'n çier se vede,
Cum statornicû rotind lumei streluçe.

De la țermul fatal vassul purçede,
Și-amu plutind prin marea de peire,
A ta rađâ la port mi' va conduce.

AL MIO PLANETA.

Quante grazie ti rendo amica-stella
Ch'in sul'April degli anni i passi miei
Guidasti lungi da sentieri rei,
Ond'opra bramo ognor pregiata e bella.

Per te in seno s'accese la facella
Che mi fu scorta ai sacri fonti Ascrei,
E mentre i tristi di consoli e bei
Prendo a scherno per tè sorte rubella.

Pur a bramar eterna vita, tolsi
Da te l'esempio, che spiegando vai
Chiaro nel ciel invariabili corso.

Dall'empio lido già la nave sciolsi,
E del torbido mar solcando il dorso,
Al portò guida mi saran tuoi rai.

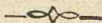
LA CUGETAREA MEA.

Când întinzi a tale aripi, o tu cugete 'nfocate,
Și 'n noianul fantasiei te înalți cu repeciune,
Cântând frumoasse teme între ȝele luminate,
Pentru lira-mi'umelitâ doritoare se ressune;

Ușurel pe munte Pinçio între piniî verđi resbate,
De virtute și frumuseȝe acolò 'i videa minune,
Acolò Dina me treȝe pe cârârile 'ncântate,
Strâlucind cu o luminâ care niȝi o datâ-apune.

De la dânsa împrumutâ linâ și blândâ lucoare,
D'undè-Amorul cu virtutea și'nțeleptul spirit deradê,
Ȟe daü numelui aiȝe faîma ȝea nemuritoare.

Înȝadar în lumë-aiure vei câtâ cha sâ se vaȝe
Întrunite 'ntr'o fiinȝa toatë-a cierului odoare,
Care către fapte 'nalte ne'nȝietat însufleteaȝe.

AL MIO PENSIERO.

Tu che spiegasti rato l'ali al vento
Lieve pensier, poggiando all'alte spere,
A ricercar infra l'eteree schiere
Grato subbietto all'umil mio concetto,
Sul Pincio posa, e in Donna ammira intanto
Delle virtù divine immagin vere,
Onde scorta e conforto avvien che spere
L'uom della vita in ogni affanno e stento;
T'aggira poi presso quel lume vago
Che spande i rai d'almo saper profondo,
E del nome immortal fassi presago;
Iudarno aneli a ricercar nel mondo
Delle virtudi più fedele immago,
E al ben oprar esempio più fecondo.

RESSERITULŪ

DE LEFGA.

De a lunei orizonul a mea Dină când s'arătă,
 Cierul tot se 'nsenineadă, suffê aerul maî linŭ,
 Unda curge maî voiossă, limpede și maî curata,
 În așel riŭ țe'n tre petre se repede cu'n suspinŭ.

Veđi cum fluturê p'în nourî de Amori junei o șaatâ,
 Cum ressunê d'armonie colniçii din Apeninŭ,
 Unde pentru a ei laudâ în cor sunâ o cântatâ,
 Mii de passerî și de Nimfe țe'n a ei întimpin vinŭ.

Nu è stêncâ nu è culme, care se nu schîntêeze,
 N'ui câmpie țe nu'tinde nouâ mantie de florî,
 Nu è limbâ omineascâ care se nu cuvinteze

Despre ochii și șa fașâ, unde 'n a lui foișor
 Între porfira și perle Amor țese dulcê-obeze,
 Și segiata sa discarcâ întrê-a giunilor popor.

L'APARITA DI LEUCA,

MADRIGALE.

All'apparir del mio leggiadro sole
S'allegra il ciel, scherzano l'aure quete,
E scorron l'onde liete
Del rio che sol tra'sassi ognor si duole :

Fendon le nubi i pargoletti Amori,
Ed inni intuona la silvestre schiera
Di Ninfe snelle e di canori augelli;
Antro nou v'è, non v'è spelonca nera.
Che del suo raggio non s'avampi e indori.
Labbro mortal non v'è che non favelli
Di quelle luci, e di quel caro viso,
Ove fra l'ostro assiso,
F'in nel più duro core
Suol avventar i dolci dardi Amore.

* P A T I M A

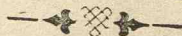
I.

La munceii din câmpie, la pâdurea cea umbroasă,
La cel riü care şerpeasâ p'ntre înflorit ogor,
L'adăpostul singuratic, lângâ stâncâ 'ntunecoasă,
Întristat şi plin de gânduri singur umblu cu Amor.

Câ în cuget şi în sinu-mi portü simţirea cea duiosă,
Care n'a se stângâ timpul, cel de toate stirpitor,
Câ rămâne suvenirul unei inimî credinţioasă
Într'un echo çă-a se sune dupâ çe eü voiü se morü.

Çele graţii şi frumseţe, çe's a Musei mele teme,
Le redicü la floriçica çe se leagânâ de vântü,
Şi më tânguescü la frunða care 'n freametul ei geme.

La fiinţele naturei, câte împregiuru-mi sânt,
Spun a inimei dorinţe çe spereasê şi çar teme,
Numai Dinei çercü ascunde patima în care 'nplântü.

LANGORE.

I.

d ogni poggio, o selva, od umil rio
Che pei fioriti campi al mar discorre,
Ad ogni speco ch'uman guardo abborre,
Mesto e pensoso, con Amor m'invio.

E porto quel soave e bel desio,
Cui non varran l'etadi il freno a porre,
Né dal mio sen potrà giammai disciorre,
Col suo furor destino acerbo e rio :

Ai lieti fiori vo pingendo il caro
Volto, ove posto ha il ciel mia dolce speme,
Alle rupi il mio duolo e il pianto amaro,

Ad ogni fronda poi, che afflitta geme,
Chiedo pietoso al grave ardor riparo,
Ma celo a Leuca sol mie doglie estreme.

PATIMA

II.

 Așuđitaŭ Apeninul Echo a durerei mele,
Çe din sin Amor imi stoarçe, în tâcut' a nopței
Ressunataŭ pân' la Istru patimile cele grele,
Çe nu vindecâ Igea niçi fântâna Aganipâ.

Din a lor somn se tređirâ ațepite păserele,
Mai duioasse se făcurê fiarile'n așcunsa ripâ,
Înalțarâ a lor frunte tumpilate florițele
Zefirul çel mai sburdatic înfrânâ a sa aripâ.

Mai lină curserâ atunçe a le riurilor unde,
Și Naiadele duioasse aŭ eșitŭ din riŭ, din mare,
Așea pătima s'asculte, care inima'mi pătrunde.

Toate'n giurul meŭ suspinâ, numai Dina, pentru care
A me inimâ s'inșinde, la durere-mi nu respunde,
Niçi din sinul ei s'aude un suspin de îndurare!

L'ANGORE.

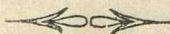
II.

i! quante volte i casi miei funesti,
Udi' Appenino in sulla notte bruna,
Oh! quante volte al Istro fei manifesti
I mal, ch'erba sanar non puote alcuna.

Per me gl'augei furo su' i rami desti,
Le piante e i fior ch'il praticel raguna,
Alzar le rugiadose cime a' mesti
Lamenti, e tacque infin l'aria importuna.

Scorser placide l'onde de' torrenti,
E le Naiadi fuor dell' acque uscirono
Ad acquetar i miei dolori ardenti.

Ma non già'n quella, per cui sol deliro
Posson destar pietade i miei tormenti,
O trar dal duro petto un sol sospiro.

PATIMA

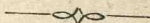
III.

Acea aspră pătîmire de o inimă 'nfocată,
Într'atîta este deamnâ ca Amorul s'o aline,
Încâtû Doamna me eû nu ştiu, de unde tot de-a-una vine
Supra me se segetese o privire turburată.

Zea de ghiafă, de oţele, aû de peatrâ diamantată.
Inima în sînul vostru, ferecată par-ch'o ţine,
Unde nică riul de lacrimi nică-aprinsele suspine,
Amar mie! eû simtă astâfî, cã nu potû ca se resbată.

De şi 'n versul meû cel umil străluçinda-vâ virtute
Çercû se cântû ş'al vostru meritû în toscanâ armonie,
Care de l'a voastrâ faimâ un Echò se împrumute,

Când ţinteasâ sumeşû ochiul în a cieriului fâclie,
Întunericul îl çeartă numai câteva minute,
Dar seninul feţei voastre tot de-a-una 'i ascuns mie.

L'ANGORE

III

Le aspre venture, ond' io mi cruccio e doglio,
Si di pietade son, Madonna, degne,
Ch'io non m'aveggo, onde perpetuo regne
Si fiero, a me d'intorno, il vostro orgoglio.

Macigno antico, o adamantino scoglio
Par che cerchiato il vostro petto tegne,
Poichè di pianto ognor mie luci pregne,
Destar non ponno in voi giammai cordoglio.

Sebbene umile agli atti e a le parole,
Pur vostro merto inalzo in tosco canto,
E per voi sola io cerco e fama e lode.

L'ardir degl' occhi nel guatar il sole
Per pochi istanti affrena un fosco ammanto,
Ma in gelo eterno il vostro cor sol gode.

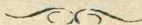
* PROFETAȚIA.

 Atunci când, o ȝi amarâ! aȝea oarâ-a fi veĝinâ,
Se purȝedũ din ȝeste locuri d'unde soarta mē desparte,
Lâcrâmând ŝi cu suspinuri arunca-voiũ de departe
Depe-urma mea ochire câtrâ țeara ȝea latinâ.

Dar pe când în luntre ușcioarâ brâsdui voi marea Eusinâ
Înfocata'mi cugetare, strâbâtând câmpii deșcarte,
Înturna-va desse-oarê l'adâpostul ȝel de arte,
Și la templul giuneï Muse, unde ardê-a mea luminâ.

Acolò a Romei genii aũ statornic tronulũ lor;
D'unde respândesc în lume nemurinde a lor rađê,
De virtute, înțelepȝiune, de al patriei amor.

Aȝea stea a mântuirei, care astâđi mâ 'nvieađâ,
Fie ca se mē conducâ ŝi în timpul viitor,
Și-amorțita mea simțire pentru patrie fac'o treasâ.

IL VATICINIO.

 llor ch' il dipartir sarà vicino,
D'onde partir or niego spesso, or chero,
Piangendo volgerò, destin severo,
L'ultimo sguardo verso il suol latino.

E mentre in Dacia, per aspro cammino
Porterò il piede, lieve il mio pensiero
Tra i colli il verde varcherà sentiero,
Ch' al sacro bosco mena di Quirino.

Là giunto poserà sul bel cipresso
Ch' ombra mi fu del sol ai caldi rai,
Mentre avvampavo più d' Amore oppresso.

Ivi al soggiorno di quei lumi gai,
Egli rubello a me tornerà spesso,
Io poi con lui non tornerò giammai!

PRIMAVERA
ANACREONTICA

Solvitur aeris hiems

Horatius.

Elaccâ amu cu Zefiriî
Din sferile senine,
Pe nourî albî purtându-se
Ear primâvara vine.

Earna câruntă, langedâ
Prefaçe omêtu'n unde,
Çe însetat Oçeanul
În sinul sêu ascunde.

Din mal amu se lunecâ.
Pe riû vaselê-uscate,
Çe luptând cu fortunele
Ear marea vor resbate.

LA PRIMAVERA

ANACREONTICA.

„Solvitur acris hiems.“

Horatius.

Ecco al tornar de' Zeffiri
Dalla celeste sfera,
In sulla nube candida
Torna la primavera.

Il crudo verno or languido
Già le sue nevi scioglie,
Che fuggitive il pelago
Nell'ampio sen accoglie.

Industri ordegni or calano
Nel mar l'asciutte prore,
Ognor bramose ed avide
Del salso azzurro umore.

Păstorii, niște turme'e
În staul nu aũ paçe,
Arătorul în liniște
Dê acuma numai daçe.

La rađa lunei, Vinerea
Din Pafos, încântatâ
Duçe di Dine, Grație,
Saltândâ giunê ceatâ.

- Ce'n sunetul armoniei,
Cu pasuri ușurele,
Pâmênt' ating, ce'nveste-si
De noue floriçe'e

Pe când Çielopii faurii,
Suffând cu a lor foae,
Sub loviri gemũ caleile
Çe-ascutũ segeți lui G i o a e.

Acuma fața netedâ
Vê profumați giunele,
Și 'nçingeti negre comele
Cu noue floriçe.

De'acuma în di d'Armindenâ,
Pě-a Faumului altare,
Un iedũ seaũ miel cuvinesi
A 'ngiunghié drept sfarâ.

Dar aleũ ! moartea repede
Asprâ, fõrâ 'nçetare
Palaturi și colibele
Calcâ cu ne 'ndurare;

Non più l'erranti mandrie
Amano il chiuso ovile,
Né gl'arator più godono
Menar un ozio vile.

Di Cinzia ai raggi tremolanti
Già Venere in Citera,
Cinta di Ninfe e Grazie
Guida saltante schiera

Ch'al grato suon, alternano
I piè leggiadri e snelli,
E lieve il suol percuotono,
Sparso di fior novelli.

Mentre del nero Ciclope
Arde l'atra fucina,
Che sull'incude ferrea
I strali a Giove affina.

Ora la chioma lucida
Di mirto ornar ne giova,
O di bei fior che nutrica
La mattutina piova;

Ed or nei boschi ombriferi
Di Fauno sull'altare,
Capretti o agnelle tenere
È d'uopo d'immolare

La morte intanto rapida
Con squallido sembante,
Palagio e umil tugurio
Calca con eque piante.

Și spre peirea omului,
Pe unda neagră, rețe,
Încarcat cu miș suflète
Charon în luntre trețe.

Ferițe așel pe carile
O favorită soarte,
L'indeamnă ca prin faptele
Se 'nvingă cruda moarte.

E sempre in nostro eccidio
Le nere stigie schume.
Fende con barca lurida
L'inesorabil nume.

Felice quei cui stimola
Alto immortal desio,
A vincere col genio
La sorte e l'atro oblio.

Roma 111.

*
ALVIRU CĂTRĂ CINTIA

ANACREONTICĂ.

Roma 1 11.

In mare apuss'aũ soarele,

Se 'ntunecũ toate-çele,

Și çieriul îl acopere

Chor d'inmiite stele;

Çe scãnteinde leagênã

Pe firea amorlità,

Și pe-obosiții oameni

La dulce sompũ învitã.

De-amu se umplu vãile

De umbre fioroassê,

În codru sunã freamãtul

Și undele 's spumoassê.

Pe la secrete talame

Tãçere adâncã-urmeadê,

Ear de dulce vissurĩ çetele

Fantasia îngâneadê.

ALVIRO A CINZIA

Anacreontica.

ROMA 1811

Nel mar tirreno ascondesi
L'etereo carro d'oro,
E il ciel ricuopre tremulo
D'astri leggiadri il coro.

Già scintillando splendono
In sull' Ausonia terra,
Ch'al sonno pigro e torpido
Il greumbo suo disserra.

Già l'erme valli ingombrano
Gli stuol di lievi spirti,
E all'aura i crin sussurrano
Degl' amorosi mirti

Entro ai secreti talami
Cupo silenzio regna,
E i varj sogni aggiransi
Per l'aria d'ombre pregna.

Prē mîntē treazŭ mē farmecâ
Lovirea crudei dârde,
Somnul mē fîgē, inima
D'un foc ascîntis mē-arde.

Ca se resunē armonie
Nu poate a mea Muză,
Çea dulçei Dîne numele
Recheamă a mîca buđă.

Si 'dărno eŭ pe çeteră,
Çercŭ armonioasse noate,
Ah ! că Apollo inima
A vindecar nu poate !

Asçia 'n vechime Lesbia,
De crud amor lovită,
Uda dē-amară lacrēmă
Fața ei vestegită.

Ea a çercat s'astîmpere
Prin cîntŭ a ei durere,
De la Apollo i Vinerea
Vrînd agiutor a çere.

Tu ai vâđut'o Çintio,
La pâmênt gios întinsă,
Avênd lumina ochiului
D'un riŭ de lacrimi stânsă.

Duiosșe l'a ei patimă,
Aŭdei suspinuri grele,
Cînd ressună trist cînticul,
A miserei giunele.

Me desto tien mortifera
Piaga d'un aureo dardo,
Me fugge il sonno, e avampano
Gl'occhi di fiamma ond'ardo.

Festivo carne sciogliere
Non può la Musa mia,
L'immagin sol di tenera
Fanciulla ella desia.

E in vano sulla cetera
Cerca canore note,
Ah! ch'il favor d'Apolline,
Il cor sanar non puote.

Tal la donzella Lesbia,
Da crudo Amor ferita,
Rigó d'amare lagrime
La guancia scolorita;

E sulle corde flebili
Temprar cercò il dolore,
E chiese aita a Venere
La chiese a Apollo, e a Amore.

Tu la vedesti o Cinzia
Prostrata al suol dolente,
Con le pupille vigili,
Pel grand umor già spento,

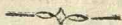
Muta al suo duol, silenzio
Chiedesti all'aure erranti,
Ma tristi ognor sonavano
Della donzella i canti.

Însé asprimea-amantului
Nu a putut învinge,
Și niçe-o-datâ inima
D'Amor putù atinge.

Și eũ depusa'm focul meũ
În inimâ doritâ,
Dar amar mie! Țina mea
E Muselor sântită.

Deacă vro datâ Cîntio
Amorul te cuprinde,
Cu înțeite rașele
Pe Leuca mea aprinde;

Dșii, de poșî, a Românului
Aprinsâ pătîmire,
Câ 'n trânsa-a pus Ursitele
A veșei ferîcire!

Pur dell'infido giovane,
Giammai si mosse il petto,
Giammai ritorno. il barbaro,
Fece al primiero affetto.

Posi ancor io in amabile
Oggetto in van mia spene,
Anzi tiranno ei ridesi
Delle mie crude pene.

Ah! se pietosa Cinzia,
Unqua splendesti ai voti,
Lieve co'raggi argentei
Leuca gentil percuoti.

Dille, se puoi, del Dacio.
Il duol, l'amor verace,
Dille che in lei annidasi
De'giorni suoi la pace.

LA LEUCA

PENTRU DIUA ANIVERSALĂ A NAȘTEREI SALE.

Roma 11 Iunie 1812.

CANTEC PETRARCHESC.

Măndre flori și fericeite,
De care se însmalteață
Prin câmp earba tinerică și 'n umbroassa ța vale
De coloruri înmiite,
Fiié al Aurorei rađe,
Care cu cunună mândră țingeți umede cristale,
Voi smaragde și corale,
Viorele, lâcrimioare,
De nu sânt streine vouă sentimentile duiouasse,
Respândiți dulce miroasse,
Nițe că mâna din țerină ađi culege a voastre floare,
Și vâ pare crudă moarte,
Că nițe una ca a voastră n'avù mai dorita soartă

A L E U C A

Per il giorno anniversario della sua nascita

Roma 11 Juin 1812.

Canzone petrarchesca.

Flori e felici fiori,
Onde s'ingemma e indora
L'erba pei campi, e per le apriche valli
Di varj bei colori;
Figli dell'alma Flora;
Fregio gentil de'liquidi cristalli,
O fior vermigli e gialli;
E voi violette belle,
Se non v'è ignoto Amore
Spandete grato odore,
Né perchè dal terren la man vi avelle
Vi paja sorte dura,
Che niun fior ebbe a questa egual ventura.

Voi pe țerina latină
Pentru astă și crescute,
Ce l'a noastră amintire pe ființa-acea-aduce
Care 'nforma ei streinâ,
Din sferile nevădute,
La noi între mii giunele ca un luceafăr străluce,
Unde soarta vè conduce
În daru duce și-vè, fie
Lauda voastră cea întea
A 'nflori pe lângă-acea
Ce ne pune la 'ndocală deacã-a Vinerei ea'i fie,
Seaù Dina de 'nvățaturã,
Care din Olimpũ destinsè a luat a ei figurã.
Amintind cea și feriçe,
Resserea înseninată
A câruntului Titone giunea și mândra soție,
Respândind țrađelè-aiçe
Repede ca o sâgiată
Din a ei sinũ ea deștinse dulçe ploae d'ambrosie,
Și cu un aer de mâgie
Crêstetul vã 'ncununease,
Când în simțũ, ce mē pêtunde,
Între sunetul de unde
V'amũ cules cu deu Amorul, rostind rugi așa duioasse
Încât sè'i deç ascultare
Chiar și Zefirul sburdatic infrânã a lui suflare.
Spuneți mândre floriçe
Câte voturi înfocate,
A lor aripĩ întinserè câtrè amoroase sfere,
Ear açeale cuvînțele
Ce nu furè infrânate,
Între frunđe se remãe, ș'apoĩ despre a mea durere,

Voi sul suolo latino,
Serbati a questo giorno,
Che la memoria in noi desta di quella
Ch in velo pellegrino,
Sul nostro umil soggiorno
Pura discese, e oltre le belle bella,
Là've il destin v'appella
In dono gite, e fia
Il vostro primo vanto
Fiorir di quella a canto
Che fa dubbiar se Amor o leggiadria
O del saper la Diva,
Con alto senno in lei s'annidi e viva.

Quel fausto di membrando,
Come adorna sorgea
Del canuto Titon la vaga sposa,
E i rosei rai vibrando
Dal suo grembo scendea
Lieta d'ambrosia piova rugiadosa,
E un aurentta amorosa
Coverse vostre cime,
Quando in le rive bionde
Al roco suon dell'onde,
Vi colsi con Amor, tessendo in rime
Si flebile concento,
Ch'ad ascoltar si tacque l'aria e il vento.

Voi pinti fior ridite,
Quanti mai voti miei
Spiegaro alle celesti sfere l'ali?
Voci ch'Amor ha ordite,
Ch'io tacer non potei,

Când Amorul le va cere,

Așea se resune foarte,

Că 'ntr'o ȃi se le audă,

Și se ȃică Dina crudă:

„Aleu! patima p'Alviru îl apropie de moarte“

Și de îndurare 'nvinșă

Ea duioasse ca se'm fie și invidia cadă stênsă.

O! de trei orî ferice

Deacă între voi lumina

Ochilor se v'a ținti-se, ce'mî ascund a lor lucoare,

Și mai mult, d'ă'i fi dorite

Ca se fiți întreșsute între coame negrioare,

Pân veni-vor ȃele oare,

Când la meritele sale

Chiar imortal coroană,

Depe culmea d'Eliconă,

Unde pasul ei se'ndreaptă pe 'ndel. ngă și grea cale,

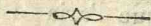
Musele toate 'npreună,

Din verde laurū 'i vor țesse o nemurindă cunună.

O cântare! ȃe t'êrȃie nestolită mergi la Leuca,

Înaintea ei întinsé

Spune'i: că și tu ca mine de 'ntristare ești cuprinsé.

Spiegaro alle celesti sfere l'ali?
Voci ch' Amor ha ordite,
Ch'io tacer non potei,
Restino tra le foglie, e del mio male
Quando il dolor le assale,
Ragionino sì forte,
Ch'un di le intenda, e dica
La dolce mia nemica:
„Quegli arde sì che ratto corre a morte.
E da pietade vinta
A me si mostri, e caggia invidia estinta.“

O tre fiate beati,
Se fra voi fissa il lume
Dei' suoi begli occhi a me di grazia scarsi,
E più ancor se degnati
Sarete dal mio nume
D'esser fra il nero crin avvinti e sparsi,
E fin al giorno starsi,
Ch'al suo sublime merto
Un' immortal corona
Sul giogo d' Elicona.
Dove s'invia pel sentier lungo ed erto,
L'almo Castalio coro
L'intessa d'un eterno e verde alloro.

Canzon, che rozza e tarda giungni a Leuca,
Umile a Lei t'appressa,
E di: che meco sei dal duolo oppressa!

* LA DOCTORUL PEZZONI

carele se înturna din Moldova în Italia, a sa Patrie.

Tu pe carele îndeamnă a le Patriei dorul mare,
Ași întinși a tale passuri câtră țeara ceea, unde
Marginile's d'o parte Alpîi, d'alta gemănată mare,
La a câria fortune muntele-Apenin respunde ;

Acolò de mině-urđite vei vedea doue Altare,
Unul consacratũ lui Febus, ear în altul se ascunde
Măritũ geniul a Dinei, și acele virtuți rare
Cu a ochilorũ lumină ce d'Amorũ nobilũ pătrunde.

Cugetările duioasse acolo'mi sunt ferecate,
Și a mea toscană liră a sta mută se deprinde,
De când soarta rea le ține de la mine depărtate.

Înaintea lorũ espune patima ce mē cuprinde.
Di că chear un verde arborũ, deacă focul ilũ resbate,
Cu câtũ Boarea pre elũ suflă cu atât mai mult s'aprinde.

AL DOTTORE PEZZONI.

Che di Moldavia partiva per Italia sua Patria.

Tu che acceso d'Amor pei patrij lari,
Il corso spienghi in ver le belle sponde
Che serran l'Alpi e i geminati mari,
A di cui turbi l'Apennin risponde.

Là da me eretti vedrai duo altari,
L'un sacro al nume delle chiome bionde,
L'altro all'ingegno e agli alti pregi rari
E all'alme luci a null' altre seconde ;

Stassi il mio cor ivi in bel nodo avvinto,
E in un la cetra, che negletta pende,
Dachê men vivo in grave esiglio spinto.

Tu narra ad ambo l'aspre mie vicende,
E di ; ch'il legno già di fiamme vinto,
Quanto l'Euro l'incalza, ei più s'accende.

TOT LA ACELA.

Deacă 'n barca ușorică petreci unda întărită,
Aū prin munților omete a ta cale de te duce,
Favorabilū fie'ți Deul, ce pe călători conduce,
Facă agiunsul tēu ferice ș'a ta cale 'ndemănată.

Deacă-amu a ta simțire prin ochi este încântată,
Revederea patriei deacă estasul în tină-aduce,
Prin vorbirea armonioasă, prin cea artă, ce străluce,
Și prin care Italia nouă cum cea veche 'i înălțată;

Passul tēu înaripează câtră Insubra cetate,
Ce 'n mărirea ei se nalță ca unū arbore'n câmpie,
Între stolul de micī plânte la pământū, ce's tupilate.

În murindul velū vede-vei cum se poartă'n modestie,
În una unite daruri cu care 'n anticitate
Se lăudaū înalte genii respândite în o mie.

AL MEDESIMO.

che t'avvolgi fra l'alpestra neve,
O in agil barca solchi irate schiume,
Ti fia benigno il condottiero nume,
E renda il corso tuo propizio e breve.

O ae il piacer pei sensi il cor ne beve,
Godendo i patrj campi, il monte. il fiume,
Il sermon dolce, e quel gentil costume,
Onde Italia decoro e onor riceve;

Il passo affretta all' Insubra cittade,
Ch in mezzo a cento al par d'antica pianta
Siede fra stuol ch'umil terreno rade.

Spirto divin, cui mortal velo ammanta
Ornato là vedrai d'ogni beltade,
Che sparsa in mille, l'età prisca vanta !

CONSACRATŪ MEMORIEI

DE LEUFCA.

Născută Bianca Mileși.

Moartă în Paris la 1849.

*
Doamno ! ce întru mârire, în Aurora vieței tale,
De frumsețe 'ncântătoare și de grații erași plină ;
Defăimându deșertū onorulū căruī gloatele se'nchină,
Ț'ai alesū pentru 'nrmare a virtuței greua cale.

Dânuitulū alū tăū sufletū de 'nsușimile morale,
A sacratū doritei patrii sântē-altare de lumină,
Ca prin fapte străluçinde, preste țeara țea Latină
Se resară de nouă timpulū a triumfurilorū sale.

Açeā rađā nemurindā, pentru glorie creatā,
Çe luçit-ăū preste mine încă 'n timpulū de giunie,
Aleū ! s'a înturnatū earā la-oberșia'i necurmatā.

Dar în međulū a durerei, ce'mī remâne 'n suflet vie,
Çea schîntēe carē-aprins'ai nu s'a stânge niçe-o dată,
Și-a trăi cu tinē-unitā în a çieriuluiu tării !

SACRO ALLA MEMORIA

di *Leuca.*

NATA BIANCA MILESI,

Morta in Parigi 1849.

Donna! che della vita in sul mattino
Di beltá adorna e d'alti pregi rari,
Disprezzando gli onori al volgo cari,
Sciogliesti di virtú l'arduo cammino.

L'alma tua piena del pensier divino,
Candidi al patrio amor sacró gli altari,
Onde operando fatti illustri e chiari,
Ridestar gloria sovra il suol latino.

Quel divo raggio, ognor vivo ed ardente,
Ch'a me brillò pur nell' età primiera,
Ahi! fè ritorno all'alta sua sorgente.

Ma in mezzo al lutto, ch'in mio cor impera,
Le fiamme accese non saran mai spente,
E vivran Tecò nell' otearea sfera!

CLIRONOMII

lui

EPAMINONDA.

✱

Defăimându cele la care gloata oarbă se pleacă
Omulu, în a cărui suflet a virtuței dor n'apune,
Numelui seü și-amintirei trainicü monumentü rëdică,
Cu folosü cë-duce lumei, prin virtute 'nțelepciune.

Ca pe ripele lui Nilu piramida cea antică,
Ce'n nori creștetulü ascunde și se luptă cu furtune,
Așia fapta patrietă cë a deimei este fiică,
Timpu 'nfrênê, și cu soarta pe invidia repune.

Cândü pe câmpul a victorii înota în a lui sânge
Epaminonda la amicii, ce'l plângeau cu duiosie,
Pentru că cu a lui moarte și a lui vișe se stângea,
„Înfrânași, și saü elü, plânsul, vë lasü două a mele fie:
„Nemurindele trofee: *Leuctre* și *Mantineia*!

NOTA. Epaminondas faimos general a Tebanilor, la 371 inaintea lui Crisios, a iuvins pe Spartiatü si a perit in batalie de Mantineia in care nemicii furä invinsi.

L'EREDE
di
EPAMINONDA
MORIBONDO,

Figlio più chiaro d'ogni illustre prole,
L'uom cui nel seno il sacro genio annida,
Genera allor, che sprezzator di fole
Siegue della virtù l'immortal guida.

Qual s'erger in riva al Nilo antica mole,
Ch'al ciel torreggia e le tempeste sfida,
Tal dura un fato emulator del sole,
Che vince il tempo e in un la sorte infida.

Saldo conforto a stuol amico diede
Il moribondo vincitor Tebano,
Ch'estinta in lui l'alta sua stirpe crede.

„Frenate amici, ei disse, il pianger vano,
„Figlio de la mia gloria, e vero crede
„Al mondo lascio il gran trofeo Spartano!

ÎN OCASIA SBORULUI AEROSTATICŪ

a

MADAMEI BLANCHARD

Intreprins la Roma în 22 Decembrie 1811.

Când se aratase în cierū cometa cea mare.

*
Nu şintiţi de-acuma ochii câtră steua înfocată
Ce întinde preste ceriuri coama sa de rea menire,
E deprinsă de mult Roma cu asemenea privire,
Ađi minune mult mai mare o femeie ni arată.

Spre-a supune voiei sale calea vânturilor dată,
Nestatornică uşioră aerū flū închide 'n vel subţire,
Preste nouri zboară luntrea, prin asemenea urdire,
Cu odorul cel mai dulce a naturei încarcată.

Înmândrită-atunci natura de o fiinţă-ăşa dorită,
I deschide a ei secrete, ce's a lumei armonie,
Şi cu ea domnia'imparte preste sfera cea stelită.

La pământū de unde zboară, deamu nu mai vra se *vie*
Că puternicul ei cugetū mai înaltū o tot invită,
Şi la cierū, de nu agiunge, este deamnă să se suie ?

IN OCCASIONE DEL VOLO AEROSTATICO
DI MADAMA BLANCHARD

esequito in Roma il 22 Dicembre 1811.

Mentre splendeva nel ciel la gran cometa.

Non piu guardo si volga all'astro errante
Che spiega in ciel la minacciosa chioma,
Usa quello a veder si fu già Roma;
Donna maggior portento oroffre innante.

In sottil velo accoglie l'inconstante
Aria, e l'eterea via rende a se doma,
Questa gioisce di portar la soma
Carca del gentil don dell' Etra amante.

Natura i suoi segreti a lei disserra
E reina la rende in ogni zona;
E schiude il varco a lei per l'aura incerta.

Già umil soggiorno pare a lei la terra,
Ed alto spirto si a salir la sprona,
Che se non giunge al ciel, giugner vi merta.

COMPANIEI FILARMONICE

A operei Italiene, întâea óra formată pe Tétru din Iasi.

La ocazia incheerei reprezentatiilor de earna 1851.

SONETU.

In anticulú timpu Italia, prin al armelor putere,
Prin eroica virtute a poporului maritú.
Numeroase ginte 'nvins'aú, luminat'aú a lor sfere,
Panú la marginile lumei dell'Apusú la Resseritú.
Nicé-a timpului fortune. nicé-a barbarilorú fere.
A pututú ca se sterpascá dafinulú cel invenđitú.
În ruini mâreje încá acea floare nicé cum pere,
Ce pre balsamul vieței între noi a respânditú.
Legioan-a lui Apollo! ce cu farmecele tale
Segetându-ne în inimí unú versú dulce încântatú
Ai venitú doritá noé de la șermulú Apussanú.
Noú triumf te va conduce câtrá plaiulú patriei tale,
Ché la stolurí tributare, ce de multú ai subgiugat,
Ai adaos încá-acuma pe poporulú Moldovan.!

NELLA PARTENZA
DELL' EGREGIA COMPAGNIA
FILARMONICA ITALIANA

per la prima volta formata pel Teatro di Jassy 1851.

SONETTO.

L'antica Italia col suo gran valore,
Con la virtù de' cittadini Eroi,
Debelló genti, ed estirpó l'errore.
Dagli Esperj infin ai lidi Eoi.

Il tempo edace, e il nemico furore
Strugger giammai poter gli allori suoi,
E tra rovine ancor germoglia il fiore
Che dolci spande balsami fra noi.

Legion d'Apol che dagli Ausonii lidi
Cinta di vaghi incanti a noi venisti,
Vibrando in cor accenti almi soavi.

Nuovo trionfo in Patria oggi ti guidi,
Ch'ai tributarj gia da te conquisti,
Aggiunti or hai i popoli Moldavi!

CULEGERE
de
P O E S I I
GERMANE ȘI FRANCESE

Traduse din limba Română

Ediția a treia adăogită.

PARTEA III.

Imprimeria Institutului Albinei Române.

1863.

Accesiunea de la
Frg. II-I.

O D I A

LA

IMPERATORUL ALESSANDRU I.

Când dupe încheerea santei aleantie

si statornicirea păcei

A VISITATŪ BESSERABIA.

La anul 1817.

III PARTA III.

Impărate prea-puternicū! ce 'n a inimei mârire
Prototipul dreptū ursita'i, dupre carele domneđi,
Tu 'npăcând Ursite crude cu certata omenire
O icoan'a fericirei între noi înfinșesi,
Pentru care lumina-va a Ta epocă între cele —
Alte, chiar ca unū luceafărū între mai mănunte stele.

Precum nu apunū în Rossia nicē-o datâ a ȃilei rađe,
Câ s'atingū a sale margini în apusū și 'n rēsseritū,
Așa treađă tot-de-a-una a Ta minte privigheasă
Preste soarta Împărăției și pe cursu'i strălucitū,
Când unitū cu suveraniū în a leggei sântul nume,
Tu întei o Alessandre! reaseđi pacea în lume.

ODE

auf

Kaiser Alexander.

Als derselbe im Jahre 1817

Bessarabien besuchte.

Übersetzung aus dem Moldanischen.

(Wort und Versmaß treu)

Mächtiger Kaiser, dem der höchste Seelenadel angeboren,
Der im eignen Bild das Muster jeder Herrschertugend schaut;
Der den blutgen Kampf des Schicksals mit der Menschheit hat
beschworen
Und ein Glück schuf, das sebst Weise sich zu hoffen nie getraut!
Jeder Zeitkreis weicht dem deinen; strahlend in die fernste Ferne
Gleicht er dem Gestirn des Morgens in dem Reigen bläß' rer Sterne.
Wie das gold'ne Licht der Sonne nie in Rußland untergehet,
Das in weit gedehnten Gränzen Auf- und Niedergang verband.
So dein heller Geist, der sorgsam stets nach jedem Mittel spähet
Der des Volkes Wohl befördern und beglücken kann das Land,
Denn vereint mit edlen Fürsten zu dem dreimalheilgen Bunde
Gabst zuerst, o Alexander! Frieden du dem Erdenrunde.

6

Sub ală tēū ferice schiptru domnesc legea și virtute,
Direptatea și credința aū sfințitū a lor altare.
Cel ce 'n sferile stelițe, seaū pe țermurī neștiute
A naturei secrete cearcā, cii ce țerinile arē,
Cel ce 'n fapte aū cuvinte folosințe ne aduce
Aflu 'ndemnū, lucor și rassemū care 'n a lor cursū le ducē.

Seaū cā nalta'ți cugetare preste patrie se poartā,
Aū prin sate și cremurī chiar ca îngerulū cândū vii,
Plânsulū stergī, pre messer vindecī și 'nvieđi pe firea moartā
Unde furā dinioarē pârâsitele câmpii.
De la țermurile Neveī, pân' la Caucasulū munte,
Cetățī mari și monumente nalțē-amū o mândrā frunte.

Inimosulū giune vulturū a luī aripī le deprinde
De la đona înfocată pân la polulū înghețatū,
Ear industria, negoțulū, mânos ramū în Rossia 'ntinde,
Și 'n curēndū din marea Caspie un canalū noū adăpatū,
La Petropoli cea mândrā preste umeda sa cale
Va cărā odorulū Indīe și tributariile sale.

Vuetulū de crunte arme și-a Aelonei recnetū tace,
Sub a dafinulū umbre gustē Aris triumf sfēnt,
Ochii sei se disfâteadē de unelte-le de pace,
Și de dulcea fericire înfloritā pe pēmântū ;
Elū pâstrează alū seū fulgerū, furia ca se detune,
Cândū 'n lume vra s'arunce arđitoriulū ei tâciune.

Deci cândū posturī învățate lauda numelū tēū sunē,
Earū fapta-ți întemeeadē traiulū tēū nemuritorū,

Unter deinem milden Scepter herrscht die Religion im Lande,
Und das Recht hat seinen Altar in das göttliche Vertrau'n,
Jene die am Sternenhimmel und am unbekanntem Strande
Tief Verborgenes ergründen, Jene die das Feld bebau'n,
Jene die durch edle Thaten oder Worte uns belehren,
Preisen dich als ihre Stütze, lernen dich als Vorbild ehren.

Wenn dein Geist im hehren Fluge ob dem Vaterlande schwebet,
Wenn man in der fahlen Wüste dich als einen Engel schaut,
Trocknet schnell des Unglücks Thräne, Todtes selbst wird neu belebet,
Und wo jüngst dem bangen Blicke noch vor Steppen hat gegraut,
Von der stolzen Newa Ufer zum kaukassischen Gebirge
Ist ein Kranz von hundert Städten Zeuge deiner Huld und Bürge.

Deine kühnen Adler heben muthig ihre kräft'gen Schwingen
Von der heißen Zone Gränzen zu des eisigen Poles Rand,
Und des rußschen Handels Zweige sieht man edle Früchte bringen;
Bald zieht aus dem casp'schen Meere ein Kanal durchs reiche Land,
Der nach deiner stolzen Hauptstadt, auf der Fluthen rasen Wegen,
Indiens Schätze wird geleiten, und des eignen Ufers Segen.

Und schon schweigt Bellonens Stimme und der Schreckenslaut der
Waffen,
Und im Schatten heil'gen Lorbers ruht des Krieges mächtiger
Gott,

Nur Geräthe stillen Friedens kann nunmehr ihm Wonnen schaffen,
Und das süße Glück, das Ruhe der erschöpften Erde bot;
Doch für jene Höllengöttin sieht man seinen Blitz ihn wahren,
Deren Fackel uns bedrohte mit erneuerten Gefahren.

Während sich beredte Zungen würdig deinem Lobe weihen,
Und dich eigener Thaten Größe zur Unsterblichkeit erhebt,

Ca o passeje din codru, care versul împreună
Câtră-armonia se'naltă firea la ei Ursitorū,
A mea Muđă umelită, în Parnas de totū streină,
Pârğa ei cea nestolită Ție Doamne o închină.

Câ pe țerile frumoasse, dē-al tēu scutū acoperite,
Unde șesuri, vii, munciei d'Istru și de Prutū se'neingū,
Ce ca Pactolos a Lidie duc 'arine aurite,
Unde-a câmpului odoare cu mană setenii stringū,
N'aū lucitū, aleū! pre ele, a științelor făclie,
Și a Romei strenepotul ȡace încă 'n tunecie.

Timpulū repede, ce toate în noianulū seū ascunde,
Într'a sale prăđi surpa'taū Dacia marelū Troian,
Ce ca luntrea sbuciumată între stēnci de câtrē unde,
Aū peritū luptându cu vēntulū, pân s'agiunghă în limanū,
Ear atunci când de furtună s'aū sfărmatū în noaptea oarbă.
Aū pututū abieca se scape al ei nume și-a sa vorbă.

Inse 'n astă îpilare a ei ȡile's mângăete,
De mai bunū timpū ce res sare, dup' acel ce s'aū trecutū,
Cândū alū Rossiei socru, Stefan, cungiuratū de-Asiei cete,
Anarmatū de fer și lege, a Moldovei aū fostū scutū,
Și lăsindu-o sermană, 'i 'aū menitū în ȡi de moarte:
C'a veni Mântuitoriulū și-a ei mai ferice soartă.

Wagt's ein Vogel in der Wüste, der sein Lied wünscht anzureihen
Jenem Sang der für den Schöpfer froh des Weltalls Brust durchbebt,
Meine Mus' auch, deren Rahme nie noch am Parnas erklingen,
Dich im ersten Lied zu preisen, tief von Bangigkeit durchdrungen.

Diesem Land das du beschirmest, dem Natur so hold gewogen,
Wo durch Weingebirg und Thäler stolz sich Pruth und Donau bläht,
Die voll goldner Körner blinken, wie Pactolos reiche Wogen;
Wo die Krone der Karpathen jeden Schmuck und Reiz erhöht,
Diesem Land ist ach, des Wissens mildes Licht nicht aufgegangen,
Und des großen Römers Enkel schlummert noch von Nacht umfängen!

Denn die Zeit, vor deren Grimme Ird'sches nie verschont geblieben,
Hat Trajan's unsterblich Denkmal, hat auch Dacien erreicht,
Das, ein Schifflein zwischen Felsen, und von wilder Fluth getrieben,
Oh's den Hasen noch erreichte, der Gewalt der Winde weicht.
In des Meeres tiefen Gründen hat ihm der Drkan gebettet,
Und es hat, als einzge Trümmer, Sprach und Namen nur gerettet.

Doch es zeigt sich, ihm zum Troste, in dem Schmerz den es erfahren,
Ihals die Hoffnung heit'rer Tage, theils vergangner Größe Bild,
Als, im Kampf mit Asiens Horden Stephan anverwandt von Czaren,
Und mit Stahl und Recht bewaffnet, war der Moldau mächtiger Schild,
Sie als Waise hinterlassend, weissagt mit prophet'schem Mundel
Er im Tod ihr einen Schirmherrn und des bessern Looses Stunde.

PLEIADA

ODA

La Poetii Romani.

La Occasia Plejadei

a

Dom: Costantin Negruzzi.

În a cieriului tîrie șese stelle scînteiașe,
Ș' între cete fîr de numărü respîndescü mai viü lucor,
Precum soarele pîmîntulü elle mintea lumineașe,
Cu cea rașă ce purcede dell' a lumei Urđitorü.
Acoló petrecü în faimâ geniile fericite,
Care sînt de a lor Musâ nemurirei consfințite.

Nu averea, nu fortuna, nu dritü moștenitü, aș nume.
Dupâ moarte deșchidü poarta la mausoleul stelitü,
Nice poate se 'nfrîneșe pismâtara oarbâ lume,
Sborul celui ce 'n virtute fiind, în ea aș trîitü,
Pe Poeta la luceferi ducę-a geniei 'făclia,
Entusiasmulü l' aripeașe, calea-î face armonia.

DIE PLEJADE

an die romanischen Dichter

Bei Gelegenheit der romanischen Plejade.

des

Hrn Constantin Negruzzi.

Glänzend strahlen sechs Planeten hoch am hehren Himmelsbogen,
Unter Millionen Sternen flimmern sie im reinsten Licht,
Wie der Sonne Glanz der Erde, leuchten ihres Lichtes Wogen
Als ein Strahl vom Weltenschöpfer, der zum Geist der Menschheit
spricht,

Dort im ewig jungen Leben, freuen sich die sel'gen Geister
Jener Lieblinge der Musen, jener hochgepriesenen Meister.

Weder Reichthum, Glück noch Namen, noch ererbte Rechte schließen
Des gestirnten Mausoleums Pforten nach dem Tode auf.
Mag der blinde Neid der Thoren auch der Mißgunst Pfeile sch'essen,
Nie wird auf dem Pfad der Tugend hemmen er des Weisen Lauf.
Wohl dem Dichter! Die Begeißrung leiht ihm ihre mächt'gen
Schwüngen,

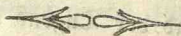
Auf der Bahn der Harmonien muß er zu den Sternen dringen.

Acoló d'întâi Profitul, cântătorŭ de imne sânte,
A depus sacrata arfă mântuind pe Israilŭ,
Dě-acoló ressună încâ înfocatele cuvinte,
A lui Omer, Pindar, Orazz, de Ovidŭ, Corniel, Virgilŭ,
Milton, Șiler și Petrarca de-acoló pe oameni chiamă
La virtute, l'Amor nobil și's a tiranilorŭ tezmă.

Voi, ci 'n sin purtați p'Apolon, patrioți din Românie !
De ș'Ursita vê disparte, armonia v'a uni.
Patria care vê-ascultă, tema Musei voastre fie,
Ca și ea întru lumină să se poată înoi,
Și prin fapte virtuose, de o mai dorită soartă
Vrednică să se arete și de numele ce poartă,

Acordați române versuri p'armonioase alêute,
Într'un rost, ca și poporul, gemân cu cel Italian.
Se învețe: amor de Patrie. dor de glorie, de virtute,
Și Românulŭ depe Istrul, ș' a Carpatului Muntean,
Cel ce bea 'n Siret, în Nistrul, în a Morșiului unde,
Cel l' a cârui triste Doine plaiul Pindului respunde.

Cândŭ Românulŭ va cunoaște, prin a cântului putere,
A sa gintă. a ei soartă, ce 'i ascunse 'n viitorŭ;
Versulŭ când din ochi 'ia storce, lacrima cea de plăcere,
Pe Româna tinerică când va 'ncingi'o d' Amor,
A Românului Poeta, atunci lumea va se vadă,
Numele 'ncins de cunună strălucindŭ chiar în PLEIADA !

Dort die Harfe des Propheten, der sich ew'gen Ruhm errungen,
Als der S'nger heil'ger Hymnen der einst Israel le'reit.
Was Homer, Dvid u. d. Pindar, was Horatius gesungen,
Was Virgil, Corneille und Milton, Schiller und Petrarck erfreut,
L'nt von dort in reinen Kl'ngen, lebet fort in ew'ger Jugend,
Schmettert nieder die Tyrannen, ruft die Menschheit auf zur Tugend.

Ihr, Apollo's w'rd'ge J'nger, S'hne des Romanenlandes,
M'g' euch auch das Schicksal trennen, seid durch Harmonie vereint,
W'hlt zum Thema eurer Muse Thaten eures Vaterlandes,
M'g's an eurem Lied erstarken, wenn ihm neu das Licht erscheint;
Daß sich der Romane ze'ge seiner Ahnen ebenb'rtig,
Werth des Namens den er f'hret, eines Le'seren Schicksals w'rd'ig.

Auf harmon'schem Saitenspiele t'onet frei roman'sche Lieder,
Einig in der V'ater Sprache, Liebe zu dem Vaterland,
Streben nach dem Ruhm der Tugend, lehret alle eure Br'uder,
Die auf den Karpathen wohnen, die sich freu'n am Ister-Strand,
Die die Gluth der Marosch trinken, am Sireth, am Dniester wallen
Deren melanchol'sche Doina Pindus W'lder wiederhallen.

Wenn dann durch die Macht des Liedes der Roman sein Volk erkennt,
Sein Geschick, das noch im Busen ferner Zukunft schlummernd ruht,
Wenn sein Sang der Freude Thr'nen ihm entlockt und Liebe nennet,
Die im Herzen der Romaniin angefaßt zu reiner Gluth;
Wird auch der roman'sche Dichter herrlich leuchtend aufestehen,
Ruhmbekr'nt in der Plejade wird man seinen Namen sehen!

— La Termele de Carlsbad.

⓪ fântână misterioasă! ce din sinul istui munte
Reverși apă, foc și aer, noapte, zi, fărâ paosă,
Înaintea ta totu omulă umelită pleacă frunte,
Că pe Cela vede'n tine ci-urși lumea din Chaos.

Prin a sa filantropie, căpătat'ai o putere,
Care vindecă de patimi stolulă cel nenumerată
De ființe sufferinde, ce din ambe Emisfere
În istu an, ca din vechime, la tine s'a adunată.

Peatra care te încinge, codrulă care te'ncunună,
Aburii de ambrosie de'nmiite giune florii;
Lin seninulă a naturei, armonia ce'n giur sună,
Toate'nvie un lănged cuget, și's balsamii vindecători.

Toți ce prin a ta putere, a simșitū a ta minune,
Depun ție mulțemire, vânta l'al tēu Urđitor;
Între mai frumoasse imne, și ist vers român ressunce:
Sacrificii umelite unu simșu cunoscători!

Carlsbad, Iuli—Agust 1855—61.

An die Karlsbader Thermen,

[Uebersetzung aus dem Rumänischen.]

Gheimnißvoller Quell, der rastlos, ungelähmt
Aus seiner Berge Schooß, Luft, Feuer, Wasser strömt,
Vor dir muß demuthsvoll der Erdensohn sich neigen,
Da sich so reich in dir des Schöpfers Macht will zeigen.
Durch seine Vaterhuld ward dir die Wunderkraft,
Die da Unzähligen Genesung schon geschafft,
Den Duldnern all' die hier seit hundertten von Jahren,
Vom ganzen Erdenkreis um dich—ihr Heil—sich schaaron.
Der Felsen mächtiges Rund, der Berge blaue Luft,
Des Blütenmeeres Pracht, der Wälder würzige Duft,
Die heitere Harmonie, die feierliche Stille:
Dies Alles heut dem Geist gar reiche Balsam-Fülle.
Sie All' die Glücklichen, die deine Kraft geheilt,
Sie preisen dich und Ihu, der dir die Kraft ertheilt,
So mög denn auch als Zoll der tiefste Dank ertönen
Inmitten andern Sangs der Hymnus des Rumänen.

Urđitoriule a lumei! tu ce 'Imperului Român
Ai dat glorie, virtute și putere, de cât care
Soarele în a lui cale, de când nâscu din noeanu,
N'aũ vêdut nimicũ mai mare;

Tu ce-a sale legioane pânã 'n Dacia ai condus,
Unde, dupã 'naltul triumfũ. ai fondat o Romã giune,
Ca se fie despre barbari viũ troean pentru Apus,
Și luceaferũ ce n'apune;

Dupã ce nepotul Romei, de fortunã aũ triumfat,
Care 'n curs de anũ o mie, aũ schimbat antica lume,
Și în lupte, suferințe, pânã astãđi aũ pãstrat
Limba, patria și nume;

Dãi, o Deule! putere și virtute, 'n viitorũ
Ca fericite sã plineascã destinul a gintei sale,
Și demnũ de a lui sântũ nume, într'unũ traĩ nemuritorũ
Se petreacã a gloriei cale.

Preste câmpurile noastre, vars, o Doamne! darul sânt,
Fie purure mândoase grãe, turme și albine,
Și în schimbul lor întoarnã noã din strãin pãmânt,
A lui aur și lumine.

ODE an Gott.

Nfür das Heil des römischen Vaterlandes.

Uebersetzung aus dem Römischen.

[Wort und Versmaß treu].

Weltenschöpfer, Allerhalter, der du gabst dem Römerreich
hohen Ruhm und Macht und Tugend, dessen Sonne nie und nimmer
Auf dem ganzen Erdenrunde einen Staat, der diesem gleich,
Ie beschien im Strahlenshimmer;

Du, der seine Legionen führtest in der Dacier Land,
Wo, nach langem hohen Siege, dieser Wall, dem keiner gleichet,
Gegen der Barbaren Horden, als ein junges Rom erstand,
Als ein Stern der nie erbleichet;

Gott! sich'rerer Römer Enkel, heite noch als Volk geschaart,
Die in tausenden von Jahren, trotz der Prüfungen die kamen,
Stets in Kämpfen und in Leiden, siegreich, fest und treu bewahrt:
Sprache, Vaterland und Namen.

Dă la tînera Română, lângă harul cel plăcut,
Cugetă 'nalt, inimă blîndă, ca și ea la noi să fie,
Cum Cornelia antică, ce pe Eroii aŭ născut ;
Fie, mumă și soție !

Se dai brașilor putere, inimei unŭ dorŭ aprins,
Ca Romînul, cum străbunii, pentru drepturile sfinte
A le patrii renăscînde, și se lupte neînvins
Prin lucrări și prin cuvinte !

Stringe Țerile-Unite prin un nod nemuritor,
Cum origine aŭ una, fie a lor și fericire ;
Toți Romîni se închege de frați numai un popor ;
Că puterea stă 'n Unire.

Segne, Gott, dies Volk mit Tugend und verleih' ihm Muth und Kraft;
Mög' es sein Geschick erfüllen, würd'g seiner Väter handeln,
Seiner Abkunft nie vergessen, vorwärts streben unerschlafft
Und die Bahn des Ruhmes wandeln.

Aus dem Vorne deiner Allmacht, segne unsrer Felder Flur,
Gieb Gedeihen unsern Früchten, unsern Heerden, unsern Bienen,
Für die uns das Ausland liefert reiche Schätze der Kultur,
Gold und Silber seiner Münen.

Anmuth sei des Weibes Zierde; den Romäninen verleih'
Hohen Sinn und Herzensgüte, auf daß stets in unsrer Mitte
Noch die Enkelin der Römer, Tochter, Gattin, Mutter sei,
Nach der edlen Ahnen Sitte.

Kraft verleihe unsern Armen: unsern Herzen Heldenmuth,
Daß, im Kampf für heil'ge Rechte, wir mit Worten und mit Thaten,
Wenn zum Heil des Vaterlandes, freudig opfern Gut und Blut,
Wie einst unsre Ahnen thaten.

STEFAN CEL MARE

Înaintea cetății Neamțo.

In cetatea părăsită, care de pe munte
Către noui încă'nalțe o cărunță frunte,
Unde trecătorul ș'astîdî cu respectu se'nchină,
Aū domnitū o dineoare vechia Eroină,
Pe atunce se lupta păstorul Moldovanū
Și țara'și apara ca unū bunū oștîean!

Ea avea unū fiū puternicū Stefan 'iaū fostū nume,
Prin acestū Domnū strălucitaū patria noastră'n lume,
Patruđeci de biruințe lauda'i adunasse,
Darū o ți, schimbândā soarta, elū învinsū remase,
De și luptase atunci păstorulū Moldovanū,
Și țara'și apêra ca unū bunū oștîeanū.

De miī cete fîoroasse patria aū fostū călcatā,
Și de sînge a eī țernā era adăpatā,
Monastiri, cetăți și sate fumegaū aprinse
Cu bătrāni gemeaū și fete în obese strānse
Și țara'și apăra chiar ca unū bunū oștîeanū,

În cruntatū ca leulū Stefan, voinđū se resbune
Încā odatā pe Oștîeni merge se adune,

ETIENNE LE GRAND.

Devant le

CHATEAU DE NEAMZO.

Ballade sur l'air national.

Dans ces donjons ruinés qui couvrent la montagne
Dont l'ombre du soir, s'étend au loin sur la campagne,
Une femme héros, commandait autrefois,
Célèbre magnanime et riche en beaux exploits;
C'était un temps alors, où le berger Moldave
Savait pour son pays toujours combattre en brave.
Elle eût un fils puissant, nommé le grand Etienne;
C'est le plus beau rayon de notre gloire ancienne;
Après des jours de gloire, il en eut de malheur.
Car le sort le trahit, il trouva son vainqueur,
C'était pourtant alors que le berger moldave
Savait pour son pays toujours combattre en brave.
Des hordes d'ennemis inondaient nos vallées,
Et le fer et la flamme sortant de leurs mêlées
Portaient partout l'effroi, l'insulte et le trépas.
Hameaux, villes, cités, tout tombait sous leur pas.
C'était pourtant alors que le berger moldave
Savait pour son pays toujours combattre en brave.
Etienne toujours grand intrepide à la guerre,
Rassemble tous ses peuples autour de sa bannière

Mai întâi însă pre muma vra se 'nbrațosese,
Și pre fiul său de bine vra se cuvintese,
Că pe atunci a fostu orî care Moldovan,
Duiosă părinte, fiu, bărbat și bun Oștîean,

Când de și se luminase cu a lui putere
La cetate Stefan vine și întrare cere,
Dar Elena inimoassă, depe muri 'i-dice:
„Fără triumf se nu între fiul meu aice!
În timpul cel cumplitu unu sufletu Moldovan,
A fost și la femeii ca la barbați d'oștîean.

Fiiule întâea-oară te vedu fără vântă,
Tot de-a-una tu învinsa'i cu dreptatea sântă,
Eu nu potu astăzi deschide a cetăței poarte,
Pe eroi în câmpu așteaptă glorie seau moarte.
În timpul cel cumplitu unu sufletu Moldovan!
A fost și la femeii ca la barbați d'oștîean!

Mergi de-adună a ta oaste, sboară spre peire,
În a ta virtute patriea afle mântuire,
Asta'i singura dorința, voia maicei tale,
De'i cădea și eu urma-voiū pe a morței cale.
În timpul cel cumplitu unu sufletu Moldovan.
A fostu și la femeii ca la barbați d'oștîean!

Stefanū resbătutu la sufletu, pre ai sei adună,
Se repede ca furtuna, ca unu fulgeru tună.
Dușmanii cuprinși de spaimă, luptă, dar nu scapă,
Și pe țeara mântuită cu-a lorū sânge-adapă,
C'atunce se lupta păstorulū Moldovan,
Și țarași apara ca unu bunū oștîean!

Mais il veut voir avant de vaincre ou de périr,
Sa mère qu'il chérit, son fils qu'il doit bénir.
C'était un tems alors où le guerrier moldave,
Dans ses affections, savait combattre en brave.

Avant l'aube, et suivi de sa bande guerrière,
Il vient à ces donjons, demande à voir sa mère.
Mais de ces noirs créneaux devant tous ses guerriers:
„Mon fils n'entrera pas“ dit-elle „sans lauriers !“
C'était un tems alors où les femmes moldaves
Pouvaient servir d'exemple aux hommes les plus braves

„Mon fils est plein d'honneur ! pour se couvrir de gloire
„Je l'ai toujours trouvé rêvant à la victoire,
„Sa tombe serait obscure à l'ombre des châteaux
„Il lui faut la victoire ou la mort des héros !“
C'était un tems alors où les femmes moldaves
Pouvaient servir d'exemple aux hommes les plus braves

„Rassemble tes guerriers soumis à ta vaillance,
„Qu' à toi seul le pays doive sa délivrance,
„Ta mère te l'ordonne et tu dois l'obéir,
„Ainsi que toi s'il faut elle saura mourir !“
C'était un tems alors où les femmes moldaves,
Pouvaient servir d'exemple aux hommes les plus braves.

Etienne électrisé pousse un long cri de guerre,
Plein d'une ardeur nouvelle il part comme un tonnerre,
Et l'ennemi surpris, culbuté, massacré,
Arrose de son sang le pays délivré,
Ah ! c'était bien alors que le berger moldave
Pour son pays savait toujours combattre en brave.

SUJETUL BALADEI.

La 6 Iulie, Anul 1476, Mohamed II, învingătorul de Constantinopoli, a combătut cu Ștefan cel mare, Domnul Moldovei, bătălia cea memorabilă la Valca-Albă.

Ambii resbelitori îndelung și-au disputat victoria: în urmă, cungiurată de numărul cel crescător a nemicului, după o combatere crincină, care a costat viața unui mare număr de boieri, Ștefan se vedu învins și nevoit a cerca prin fugă a sa mântuire în cetatea German adecă Neamțu. Călătorind toată noaptea cu un mic număr de oșteni, elu agiunse dimineața înaintea cetății, și ceru a i se deschide porța. Dar muma-sa aușind despre asta neferice, ce minea neaparată peirea patriei, se înarmase cu un sentiment mai presus de seculu ei, rânduește a nu se deschide fiului ei porța cetății, și-înfașându-se pe murei, i dice aceste vorbe:

„Cum, oare cuvine-se ca să te vâdu astă-și înturnat din bătălie fără a fi învingător? asta 'i întâia-dată de n'ai răspuns la numele de bravu! Fugi departe din ochii mei, și nu te înturna decât însoțit de victorie, mai bine se mori de mâna dușmanului, decâtu se aibi a'ți impută ca o defaimare că o femeie te au mântuit.“

SUJET DE LA BALLADE.

Le 26 Juil'et 1476, Mahomed II, conquérant de Constantinople, a livré à Etienne le Grand Prince de Moldavie, la mémorable bataille à Vale-Alba.

Les deux guerriers se disputèrent long-temps la victoire ; finalement, enveloppé par le nombre toujours croissant de l'ennemi, après un terrible combat qui coûta la vie à un grand nombre de Boyards, Etienne fut vaincu et se vit dans la nécessité de chercher par la fuite son salut dans la forteresse de Niamtzo. Ayant marché toute la nuit avec une petite troupe, il arrive à la pointe du jour devant cette forteresse, et ordonne qu'on lui ouvre les portes. Mais sa mère, en apprenant ce dasastre qui annoçait la perte inevitable de la patrie, s'arme d'un courage audessus de son sexe, fait défendre à son fils l'entrée de la forteresse, et, se presentant sur les remparts, lui parle ainsi : „Quoi ! faut il que je te voie aujourd'hui de retour du combat sans être victorieux ?“ C'es la première fois que tu as frustré le nom de brave ? Fuis loin de ma présence et ne reviens jamais que la victoire à tes côtés, j'aime mieux que tu périsses par la main de l'ennemi, que d'avoir à te reprocher comme infâmie que tu dois ton salut à une femme.

POEZIILE

dedicat

D-sale D. Vasili Alexandrî.

Versu'l care'ntăea oară a sunat în Românie
Pe-alăuta ce de secolî fără corde a fost rémas,
Spre-aminti a patrii fapte prin a doinei armonie,
Dupre metru'l care Musa l'a dictatû de pe Parnas,
Va trâi atâtea timpuri cât Pionul, petros munte,
Între nouri înaltava maestoasa a lui frunte.

De și cântul a lui Omer portâ cea întâi cunună,
El nu'ntunicâ pe Pindar, nici a lui Alceos ton,
Înfocatele suspinuri și cuvintele'ncă sună
A Satei înamorate și a lui Anacreon;
Nice între a Greciei și a Elenă, număi Elena,
Pe eroi și pe filosofi n'a produsû număi Atena.

Înainte de Achilles și de falange Spartane,
Viețuit'ău și alți eroi, care-umpleau în timpu' lorū,
Prin virtute 'nțelepciune și prin fapte miliane,
Lumea toată de exemple, de mirare și lucor ;
Însă geniile acele, demne chiar de nemurire,
Dacă uitate c'un poeta n'a lasatū de ele știre.

Tu, în căruia sin Țeulū a aprins sânta scântee,
Se dai faptelor prin Musă traiu' cel nemuritor,
Între teme înmuite nu'i afla mai naltă-idee
De acea ce dicteasā sântu' patriei amor.
A Românilor virtute decī prin versul tēu se'nvie.
Ca nepoților d'eseemple și de glorie se fie!

* ANUL NOU 1857
ÎN

MOLDOVA
AUGUSTILOR SOVERANI

Subscriitori Tratatului de Paris.
dedicată.

Lung'a Dunerei verđi ripe maestoassâ veđi matronâ,
Pre scutu'i semnul lui Gioe, pe capu' are o coroanâ.
A ei fațâ. i vestminte uricû poartâ vederatû,
Câ ia'i fia cea mai giune a lui Traian Impêratû.
Soarta gintelor schimbat'aũ a le ei trofei antice,
Din semnale de vincialâ în cununî de flori, de spice,
Ma din ochii schînteiasâ âncâ focu'l cel nestânsû,
Ce aratâ câ'n vechime combâtat'aũ și-a învinsû.
Așteaptâ — mâ sufferindâ, în a soartei ei asprime,
Câ Ursita'i pređisese o fericie viitorime.
Eaccâ ora depe urmâ — među'l noptii a sunatû,
Anul vechi, cei plin de sagne, ostenit și detunat,
Încârcat cu miî de grije, s'acufundâ 'n vecnicie,
În locu' d'amare suspinuri în giur sunâ armonie;
Numai tremurâ pêmântulû, mârile s'a limpeditû.
Preste valul a lui Traian șapte Stele a resseritû.

Anul giune, lând la fațã, având temple 'ncununãte,
Noua viațã ni-asigurã și guvernul de dreptate.

Dunêrea, ce între petre pânã acuma a gemutũ,
Liberã'n sinu'î stringe unda din Siretũ și Prutũ;

Și Anul noũ, de pace Înger, a științelor fãclie
Cu odoarele Europei ni aduce în Romãnie.

Atunci ruga, cea ferbinte ressunat'ãu spre Apus,
Cãtrã cele șapte S t e l l e care pacea ni-a adus :

Se ne lumineze țeara, și o apărã 'nainte,

În istũ anũ se ne trimatã unũ bunũ Do..itorũ pãrinte,

Ce fiindũ a legei sãnte Elũ organũ și pãditorũ,

Se conducã patria noastrã la frumossu'l viitorũ !

LE NOUVEL AN 1857 EN MOLDAVIA.

Un bouclier près d'elle, aux tempes la couronne.
S'asseoit, majestueuse, une auguste matrone
Sur les bords verdoyants du Danube fécond.
Ses nobles vêtements, les traits de son visage
Disent son origine, et prouvent à notre âge
Qu'un Empereur lui mit son diadème au front,
Les destins ont vaincu l'impériale fille,
Mais le feu paternel dans ses yeux toujours brille ;
Ses attributs de gloire, elle a dû les changer
En couronnes de fleurs, en épis blonds, en gerbes,
Mais on devine encore à ses regards superbes
Sa lutte et son triomphe, aux heures du danger.
Résignée, elle attend, après ces nobles heures,
Après de mauvais jours, ses aurores meilleures
Prédites autrefois par les destins amis !
En effet, minuit sonne, et le vieil an expiro,
An fatal qui, sanglant et foudroyé, soupire,
Meurt, sans avoir donné ce qu'il avait promis !

Laissons-le s'engloutir, l'éternité l'appelle !
Nous allons voir aux cieus une aurore plus belle ;
L'harmonie a calmé Borée et les Autans ;
La terre, sous nos pas, ne tremble plus ; les ondes
Ne s'agiteront plus pour désunir deux mondes ;
Sept étoiles ont lui sur le val de Trajan.

L'an nouveau se présente avec un autre augure ;
Sa tête couronnée et sa douce figure
Annoncent que des jours plus justes sont venus ;
Qu'une nouvelle vie à l'an nouveau commence ;
Que le Danube enfin, dans son rayon immense,
Va voir se révéler des destins inconnus.

Le Danube, longtemps voilé par la nuit nombre,
Gémissait, en coulant sur des écueils sans nombre,
Au murmure plaintif des forêts de roseaux,
Il est libre aujourd'hui, comme aux jours de victoire,
Et reçoit dans son sein, pour sa nouvelle histoire,
Du Sireth et du Pruth les fraternelles eaux,

Enfin, le nouvel an offre à la Moldavie
Les trésors de l'Europe et le fruit du génie ;
Les sept astres de paix pour nos vœux vont s'unir,
Par leur concours heureux, un Prince juste et sage,
Comme aux jours glorieux, de nos destins le gage,
Conduira la patrie vers son bel avenir !

L'ANNO NUOVO 1857

IN MOLDAVIA.

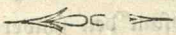
Lungo al Danubio colla fronte prona
Una Donna dolente il passo muove,
Porta sul capo la mural corona
E nello scudo il simbolo di Giove,
Benchè il suo volto appar afflito e strano,
Pur si scorge che figlia è di Trajano.
La sorte che sovente in rio cordoglio
Le gioie cambia e i trionfali onori,
I suoi trofei, splendor di Campidoglio,
In serti a lei cangiò di spighe e fiori,
Ma estinguer il valor già non potèo
Di cui prove immortali un giorno fèo.
In tal guisa sen già. calma e paziente,
D'obblio spargendo del destin l'oltraggio,
Quando l'ora fatal suonar si sente
Che di speme gioconda apporta il raggio,
L'Anno allora, di cure e affanni carco
Ratto ne corse di sua meta al varco.

Già al bel sereno or cedon le procelle,
Non più trëma la terra, il mar si calma,
Brillano sette folgoranti stelle
Sul roman vallo, e il novel Anno in alma
Faccia ridente a noi vien nunzio e pegno
D'un prospero avvenir d'un giusto regno.

E or già il Danubio non più avvinto freme
Tra lo scoglio, che il passo gli divieta,
E nel limpido seno accoglie insieme
L'onda del Pruto e del Siret, che lieta
Corre a bacciar le liberate porte
D'ondè i tesori Europa a noi apporta

Da quel di fausto mille accenti grati
S'indirizzano inverso l'Occidente,
Per salutar i belli **Astri Aleati**,
Che ridonan la pace all' Oriente,
E al Rumeno dischiudono il camino,
Ond'egli degno fia del suo destino.

Possa adunque tal Pleiade in eterno
Protegger de' Rumeni il suol ferace,
Possa al volger dell' Anno, a lor governo,
Donar un Prence di virta verace,
Che d'equè leggi ognor custode e Duca;
Saggio la Patria a più bei di conduca.

DAS NEUE JAHR 1857.

in

der Moldau.

Am Donaustrand sitz eine erhabene Matrone,
Den Zeus in ihrem Schilde, auf ihrem Haupt die Krone;
Gewand und Antlitz künden, daß sie, der Herkunft treu,
Von einem großen Cäsar die jüngste Tochter sei.
Die elastigen Trophäen, die alten Siegeszeichen,
Sie mußten Blumenkränzen und Aelrengarben weichen;
Doch in den Augen leuchtet noch unverlösch'ne Blut
Und deutet, daß sie einstens gekämpft mit Siegesmuth.—
So harret sie und duldet gefaßt des Schicksals Wunden,
Prophetisch klingt das Trostwort: es kommen schön're Stunden.
Und wirklich — horch! es tönet die letzte Mitternacht!
Das alte Jahr, das mühsam den schweren Lauf vollbracht,
Es flieht und sinkt ermattet in's Meer der Ewigkeit.
In Harmonien lösen sich Seufzer nun und Streit:
Vom Meer und von der Erde jind nun die Stürme ferne,

Und überm Trojanswalle erglänzen sieben Sterne!
Das junge Jahr, naht freundlich bekränzt dem Frühling gleich,
Verheißt uns neues Leben, verheißt des Rechtes Reich.
Die Donau, die durch Klippen hingwängte ihren Lauf,
Nimmt nun im freien Schooße den Pruth und Sireth auf;
Und als ein glücklich Omen reicht wohl das neue Jahr
Den Numenen das Licht und Euroxa's Schätze dar.
Das innigst heiße Flehen zum Occident sich wendet,
Zu jenen sieben Sternen, die Frieden uns gespendet:
O mögen sie noch ferner hellleuchtend uns umschweben,
Zum Vater uns'res Landes uns einen Fürsten geben,
Der als des Rechts Beschützer, als der Geseze Hort,
Das Vaterland geleite zum sichern Glückesport.

NOTITIE.

Asupra Muntelui Pion

in

MOLDOVA.

Muntele Pionu seau Ciablău, din ținutul Neamțu pe riuu Bistrița, se întinde până la marginile Transilvaniei, și caprinde un spațiu mai multu de patru mile quadrade. În astă mare întindere se înalță și alți munți, care merită a noastră luare-aminte, Vêrful seū numit Panagia seau Vergura, se află sub 46 grade 53 minute lățime geografică, și 43 grade 34 minute lungime, de la Insula Fero, înalțimea sa peste cumpâna Mărei calculă de 9600 palme moldovene seau 7200 picioare de Paris:

Muntele Pionu faimos la Români în privirea istorică și geografică, mai este și în privirea tradițiilor populare; se pretinde că grotele sale ar fi fostu de adăpostu misterios pentru princesa Dachie, fiea lui Decebal Împeratorul Daciei antice. După supunerea patriei sale, și moartea părintelui ei, spre a se subtrage de sclavia Romanilor, ea ar fi petrecutu aice preschimbată în vestiminte păstorale și pascănd o turmă de oi. Dupre acele trațiceri, Dochia surprinsă de Traian, carele s'ar fi înamoratū de dânsa,

NOTICE SUR LE MONT PION

en

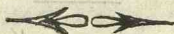
MOLDAVIE.

Cette montagne, située dans le district de Niamtzo sur la rive droite de la Bistriza, s'étend jusqu'aux frontières de la Transilvanie et occupe à elle seule une espace de plus de quatre lieues carrées. Sur cette vaste étendue s'élèvent plusieurs autres montagnes qui méritent de fixer notre attention. Son pic nommé Panaghia [vierge,] se trouve à 46 degrés 53 minutes de latitude ; et à 43 degré 34 minutes de longitude, de l'île de Fero ; sa hauteur a été calculée à 9600 palmes moldaves, ou 7200 pieds de Paris au dessus du niveau de la mer Noire.

Le mont Pion célèbre chez les Rumounis sous le rapport historique, l'est aussi par les traditions populaires ; on prétend que ses grottes offrirent un asile mystérieux à la princesse Doquie, fille de Décébale. Après la conquête de sa patrie et la mort de son père ; pour se soustraire aux persecutions des Romains, elle y séjourna travestie en bergère et paissant un troupeau. Selon ces traditionst Daquie poursuivie par Trajan, qui en était

s'aũ trasformatũ, ca și toată a ei turmă în stâncă, în minutul când era se fie prada vincătorului. În epoca lui Cantemir se putea încă cunnoste acel grupũ, dar timpurile nu ne aũ mai pastrat decât câteva resturi și antica legendă despre elũ.

În epoce mai, noue, numele Dachiei (Daciei] s'aũ prefecutũ în acel a Dochiei, ce este o sântă a ritului Ortodocs, care se serbeadă la începutul lunei Martie, ce este și începutul de Primăvară, atunce când soarele întră în zodia berbecului. Aste împregiurări facũ câ atât Dochiei cât și turmei sale se însușește o înriurire în țilele cele întâi al acestui ano-timpũ care se numescũ țilele Dochiei.

Le point d'origine célèbre chez les Romains sous le rapport historique, l'est aussi par les traditions populaires; on prétend que ces trophées obtinrent un usage mystérieux à la prière de l'empereur de Byzance. Après la conquête de sa patrie et la mort de son père, pour se venger aux persécutions des Romains, il y eut une trêve en faveur et pendant un temps, selon ces traditions l'empereur pour s'en venger, lui en fait

amoureux, fut transformée, ainsi que tout son troupeau, en rocher, au moment où elle allait devenir la proie du vainqueur. Du tems de Cantemir on distinguait encore ce groupe, mais le tems ne nous en a conservé que quelques vestiges, et l'antique légende qui s'y rapporte.

Dans des tems plus récents, le nom de Daquie [Dacie] a été changé en celui de Doquie, sainte du rite Orthodoze, et dont on célèbre la fête au commencement, du mois de Mars, qui est aussi celui du printems, alors que le soleil entre dans le signe du bélier. Ces circonstances font attribuer à Doquie et à son troupeau une influence sur les premiers jours de cette saison qu'on appelle les jours de DOQUIE.

Q

ODA PINDARA LA D-ZEU

[Imitație.]

LA OCASIA ÎNCĂLCĂREI MOLDOVEI

De armele Otomane și cele al Eterii Eline

*Când la anul 1821, Grecii aicea a organizat resculara
prin care apoi a câștigatu iadependenta politică
ce a costatu mari sacrificii pe Români.*

Ori până când măhnite
Gintele tale vor geme 'n aspre fiere ?
Câtă încă voră să se invite
Barbarii și segețile voră s' ascute ?
Unde'i o Doamne ! a Ta putere
Și fôră margini virtute ?
Ah ! prest' a noastre câmpuri înflorite
Samână moarte amară
A loră cruntă fieră, nici potă ca se te 'nbie
Spră-a noastră duiosie
Mii strămbătăți ș'a sângelui sfară !
Și lași Cristianii se piară
Fôră a tuna ală fulgerului arme,
Ce fôrădelegea în pulbere să sfarme !

Veđi, veđi ce fioroasse
Din feliurite țeri, pângane armate
Cete necredincioasse
Aleargă, ca mormântu Daciei sâ sepe.
Veđi de mulțimea loră fântăni secate
N'agiungă sê le adăpe.
Și de atâtea arme în neguri tunecoasse
Soarele s' ascunde.
Eacă prin Bosforul turbata înoată
Ală Asiei oastea toată;
Și vină ca în noiană sâ ni cufunde
Ceii ce arșița îi pătrunde,
Ceii ce în Tracia ară și lângă Pontulă,
Ceii ce din Nilal beă și din Orontulă.

De ascunsă focă aprinsă
Dacia fiind, amu în cenușă arde,
Surupată și învinsă,
Inima sa de miă loviri trecută
Geme de cele în iadă lucrate darde.
Veđi că nimică agiută
D' a fi prejuri de Cristiană cuprinsă.
A bătrăniloră cete
Neputincioasse sârămane oarbe,
Nu auđă triste voarbe?
Ascultă tânguiră de jună și fete
De femeă spăriete,
De mumă, ce, cândă sabia o învinge,
Încă la senă pe mănunței fiă strănge.
Preputernice brațe
Întinde o Doamnă! ca perindă se vadă

Dar ū se vadă : ch' i ghiatã
Arma unui pãgãnu : cã tu ești Domnũ !
De tine detunatũ în eternũ cađã
În a peirei somnũ,
Și dintre noi sã peie ca o ceață
Seãu precumũ în câmpie
S'înpraștie pulbere de vantulũ iute,
Asemene pierdute!
Oștile tirane ca sã fie,
Earũ spre cea mãrturie
Pe pãmãntul Roman c'a se strãluce
Pãnã' n eternũ triumfala cruce.

Mãndra oaste Assirã,
Cu ferecate unelte, pre Sionulũ
Știũ cã în vanũ lovirã,
Cã înalțata'i de morți așa unũ munte
Încãtũ de fiorĩ s'umplusã Orisonul.
Movilĩ de sãnge crunte
Știũ cã vãđũ Betulia, cã peritaũ
Oloferi cu cruđime
Prin maestria a femeei tinerele.
Pre capetele rele
Ș'amu înoește esemplul din vechime,
Cã aũ tot acea iuđime
Cei carii ne vãneasã, noi credință
Acciași avem, Tu ace'așũ ai putință.

Dar deachã așa e soartea
Ș' a ta voe în cestũ felĩ ni dischide;
Ca obese se poarte,
Țeara frumoase cũ popoare întregi

Ce Carpată, Tirasă, Pontă și Istrul închide,
La a Ta prea sântă lege
Plină de umelință eă 's supusă foarte,
Se învingă, deacă voi
Mahmudă, s' învingă, și cu Cristiană sânge
Poate Dacia va stânge
Al eă pacată; cu ună semnă a talei voi
Este lege la noi,
Număi Tu singură ești prea dreptă, și's bune
Cele ce în lucru a Ta voe pune.

Vedevom oare în urmă
Barbari, pământul arând al Daciă sârmano,
Ș' Arabiă pascănd turmă
Unde's biserici; și pe totdeauna
Se vedemă zidite miă cetăți tirane!
Ear cornatica lună
De cruce sântă se nu lase urmă?
Și sîngite vâpae
Cetăți, unde' număi Echo din adânce
Să ne resspundă stânce?
Și se crească prin ogoră spină și scae?
Ah! nu, vie's pârae —
—Le a îndurării tale o Doamne! iartă,
Eartă osânda ce cu drept ni țeartă.

Iacă umelite ruge
Resună câtră a lumăi Mântuitoră!
Eacă atmosfera muge
De amare gemete al asupritei ginte
Și de al eă Păstoră.
Și oare atâte cuvinte

Aspre a dreptăței legi n'or se te subgioge ?

Apróape de peire

David a plânsu, și eaî plinitu dorința,

Lăcrâmări și căința

Ninivei rele și a ta iubire

Schimbatau a ei osânda.

Iarú pre ai tēi șerbî tu cu vedere 'i trece

Nici spre ai erta putevor se te plece ?

Însă o Doamne ! răsare

Grația din ceriú, ea ni va triimete

Dorita vindecare,

Auđiți oștilorú de legea creștiná

S'a decretat soarta al înarmatei cete !

Deci spre triumfuri depline

Înnainte pâșiți !, și întru cântare

Buciumulú se rásune

Prin aer; cá págâniî or se se ínpile

Supt miî și miî movile ;

Când láudând a faptei mari minune

Fii la a lor fii o vor spune.

Nu pregetați ! Dómnulú de voi se 'ndurá,

Deamu calea victoriei é sigurá !

PROLOGU

Rostit la ocașia deschiderii

Çelui întâi

TEATRU NAȚIONALŪ ROMĂNESCŪ ÎN IASSI

La 28 Fevruarie 1837.

P E R S O A N E :

Geniul, Dina Moldovei, Apolon cu Musele.

Scena reprezentează o preluță, noaptea, fulgere îndepărtate.

GENIUL.

Vin'urmeaște după mine, alu' tîu passu' de 'i cumpeni,
Multu' mai sigur'o Moldovo! către scopulū ve' veni.

ȚINA MOLDOVEI

Eū deprinsă la repausu', trăindū pe 'nflorita vale,
Nu potū repede a merge pe asemenea grea cale,
La unū locū pe care nu'l știū, ce'l numei locū fericitū,
De-a-fi passului meu' rașimū, ține! tu mi-ai giuruitū.
Dar mē temū că pedeci nouă și ostenelele trecute,
Chiar în mieșul carierei, vor curma a mea virtute.

PROLOGUE

à l'occasion de l'ouverture

du premier Théâtre national Roumain à Jassy

LE 28 FEVRIER 1837.

(Le parnasse est dans le fond du Théâtre)

Un Génie. La Nympe de la Moldavie.

Le GÉNIE (un flambeau à la main.)

Viens! suis mes pas o Moldavie!
Et je te guiderai vers un but glorieux!

LA MOLDAVIE.

Moi! quitter ces vallons heureux
Où la paix et les fleurs embellissaient ma vie,
Pour gravir, en tremblant, ces sentiers rocailleux?
Vers ce but inconnu que l'on vante sans cesse,
Comment arriver avec toi?
Les pénibles travaux, les périls et l'effroi
Ont déjà troublé ma faiblesse.

LE GÉNIE.

Pour conquérir la gloire et la prospérité
Ton âme est elle sans courage?
Des sentiers d'Hélicon terrible est le passage,

GENIUL.

Dorul laudei, fericirii se îndemne ală tîu pasă,
Aspră'i calea care duce către muntele Parnasă.
Fulgeri, tuncete și monstruri lătescū spaînă, crudă moarte,
La aciea, care nu potū a lorū sarcină se poarte.

ȚINA MOLDOVEI.

Între ripele stîncoasse, p'între care amū calcatū,
Orbiți dă-a lorū fantasie vîdui miī s'a cufundatū !

GENIUL.

Nu, acelu ce'n sinū păstrase de virtute o scînteie
Pentru a Patriei folosuri nu se teamă ca se peie !
Pe a Parnassului verđi plaiuri timpul este mai seninū,
Sună dulce armonie, suflă Zefirul mai linū,

Acolo a ostenelei traînici fructū tu vei culege :

Între noapte și lumină--o Moldavio alege !

Surori gemenă-a le tale prețiosū timpū n'a perdutū,

De sânt focū îrvăpăete de multū pē-aici a trecutū,

Și din templul lui Apollon, prin a versului putere,

Pē-a lor Patrie revarsă a vieței mîngăere !

Veđi respintele aice, altū drum eacea mai ușorū,

Pe elū florī tu aduna-vei ce'ntr'o Ți se nascū și morū,

Pre elū fôră osteneală, tu de mîgulari purtată,

Ai petrecē-a tale Țile în miī viășuri îngănată.

Dar plăceri nelăudate și a lorū fermecatū Nectarū,

Târđiū când te'ī deștepta-tei s'ar preface în amar !

Deci Moldavio alege ! nu prin sfatū, ce prin simțire,

La nepoți și fiī gîndește și închee-o hotărîre !

ȚINA MOLDOVEI.

Rostul tîu mie'mi ressună înțeleptū înaltū cuvântū,

Și amorțita mea virtute se renaște din mormentū !

Autour de ces rochers que la foudre sillonne
Des monstres font régner la terreur et la mort,
Malheur à l'imprudent que sa force abandonne,
Mais gloire, gloire à l'homme fort !

LA MOLDAVIE.

J'ai vu rouler dans ces abîmes
D'un orgueil insensé les nombreuses victimes.

LE GÉNIE.

Qu'importe le danger pour les nobles esprits ?
Le mortel généreux dont l'âme est inspirée
Et nourrit des vertus l'étincelle sacrée
Brave la mort pour son pays,
Au sommet de ce mont, sont des plaines charmantes
Que ne troublent jamais les saisons inconstantes !
Le printemps seul y régne au souffle du Zéphir,
Aux sons délicieux d'une douce harmonie.
Là s'éteint le péril, et la peine est finie.
La Lumière ou la nuit ! . . . il est temps de choisir
Tes soeurs, ô Moldavie, ont franchi la carrière,
Apollon leur sourit au bout de la carrière
Que de biens recueillis, dans son temple immortel
Sont devenus le prix de leur jeune courage !
Les hommes leur offrent l'hommage
Que mérite à leurs yeux un bienfait éternel.
D'autres chemins sont plus faciles ;
Ta main peut y cueillir de périssables fleurs.
Et ton âme y goûter dans loisirs tranquilles
De vains plaisirs sans gloire et des songes flatteurs,
Mais crains qu'à ton reveil tout ne se décolore,
Qu'il ne change en poison le nectar enchanté ;
O Moldavie ! Ecoute, il en est temps encore :

[De-o-dată se descopere în depărtare pe Parnas Musele, la astă
vedere Dzina zice cu entnsiasmu]

Ce icoană minunată! mi s'arată d'inainte!

Amă alesă, puternică Dine, pasă, se mergem înainte,

Eū alegă petroassa cale ce vādū chā mi s'a menitū,

De-oī peri, frumoasseī moartea pentr'unū lucru așa mārītū!

Et je te dois la vérité :
Des tes enfans la voix t'implore,
Et leur voix, c'est l'arrêt de la postérité ! . . .

LA MOLDAVIE.

C'est assez, ô Génie ! . . . à ta voix éloquente
Je sens se ranimer mon ame défaillante,

[Apollon et les Muses paraissent.]

Quel spectacle enchanteur se présente à mes yeux ?
Dieu puissant ! prête-moi ton appui magnanime,
Vers d'éclatans progrès vont tendre tous mes vœux,
Dussé-je tomber dans-l'abîme,
La mort même serait sublime,
En des travaux si glorieux ! . . .

* EPILOGU.

Înalțat'amă Monumentu'l încă 'n junea Românie,
 Decâtă bronzul, fierul, peatra mult mai trainică am durată.
 Pre elă timpulu' fortune în turbata loră mânie
 N'oră putea ca se'lă oboare pe cursulă îndelungată.
 Nu, de tot nu moră, că partea nobil' a ființei mele
 La Celă care a creat'o va întinde ală ei sboră,
 Acolo ea limpedă d' omenești pătimiri grele,
 A ei voace va adaoge câtră a îngeriloră choră.
 Spre a lăuda Ființa care între lumele senine,
 Fôră începută domnease și domni-va fôră de fine!

X
Roma 22 Maggio 1811,
giorno anniversario natale
di LEUCA

[BIANCA MILESI.]

D'Aniene alle fiorite e fresche rive
Pasce la gregge d'avene al suon Alviro,
E spesso un dolce del suo cor martiro
In sull' arena Bianca mesto scrive.

Tesse fiscelle dalle verghe estive,
Piegando in nuovo maestrevol giro,
Con ogni nodo ei tesse un suo sospiro,
E quel pensiero ch'in eterno vive.

D'ambrosio latte il condensato siero,
Nè da Sabina aneor il sol risorge,
Ch'in vaso accoglie con gentil pensiero.

Non mai fra sue primizie Pale scorge
Di questa opra simil, ch'un cor sincero
A Leuca bella in umil dono porge.

A DANTE.

a l'occasione del suo anniversario secolare
maggio 1865.

Vate dell' immortali Itale rime,
Sceso in Abisso, ritornato sei
Per dir al mondo in carmine sublime,
Il piùato eterno e le pene de' rei.

L'alto favor t'apri il Paradiso.
Fra i beati chi' il terzo cerchio serra.
Per rimirar que' occhi e quel bel viso
Ch' il tuo Paradiso eramo in terra,

Dopo sei secoli oggi risuona
Il nome tuo in nuova armonia,
Ed al alloro ch' Italia incorona
S'aggiunge un foglio di Romania.

All' egregia compagnia
Filarmonica Italiana
Per la prima volta formata pel teatro di Iassy.

*all'occasione della chiusura delle recite de la
stagione d' Inverno 1852.*

S O N E T O.

L'antica Italia col suo valore,
Con la virtu de' cittadini Eroi,
Debeló popoli, stirpó l'errore,
Dagli Esperj infin a lidi Eoi.

Il tempo edace, e il nemico furore
Potean struggr mai gli allori suoi,
E fra rovine ancor germoglia il fiore,
Che doici spande balsami fra noi.

Legion d' Apollo! dai Ausonj lidi
Cinta d'incanti suoi a noi venisti,
E vibri in cor gli accenti i più soavi.

Nuovo trionfo in Patria ti guidi,
Ch'ai tributarj da te conquisti
Aggiunti or hai i popoli Moldavi.

Serbarea anului nou

LA APOLLO

Quid dedicatum poscit Apollinem
Vates quid orat . . .

Horatius.

De la tine o Apollo, ce voi cere astăzi oare ?
Când din' discū la ceriu se sue parfumul cel sanșit ?
Nalt onor de Senatore, seaū al Indiei odoare,
Nu, c'aceste n'aducū mie traī placut și fericit.
Între lupte încruntate, orī catavoī o cununa.
Seaū cuprins de serêcie s'alergū dupe o furtuna ? [*]
Turmele de oi pascānde cu cereși și alor taur,
Nu cerū via a cărū nectar spumega'n bocal de aur.
Nu invidiū cine trece pîntre monstrurī și Syrene,
Nici pe celū ce'n nori se sue cu artificioase pene.
Mi è d'agiuns de vei concede, o Deule luminos,
Sanatate și putere cugetū chiar și încă voios,
Ca se pot în batronețe se resune a mea lire
Ale patriei Romāne ș'a familiei fericire!

(*) Fortuna, zina alegorică adorată mai ales de Romani, ea se reprezentase plesugă pe dîndos, oarbă, cu aripi, stînd cu un picior pe un glob miscătoriu, ear altul fiind în aer.

Nestatornicia acestei zine amotivat la noi a se denumi fortuna o mare miscare a ventului.

TABLA MATERIILOR.

PAGINA

La <u>Patrie</u> Prologu. ✓ ✗	7
✗ — <u>Italia</u> 1809. ✓	9
— <u>Imperatorul Alecsandru I, în Bessarabia la 1817.</u> !	11
— <u>Moldovenii la restatornicirea Domnilor pământeni 1822.</u>	14
— <u>Restanrarea schoalelor Naționale în Moldova la 1828.</u>	17
— <u>Vasul lui Virgilius.</u>	19
— <u>Alfons de Lamartin către o jună Moldovană.</u>	21
— <u>Alfons de Lamartin unui june Moldovan.</u>	23
✗ <u>Priveghierea ostașului Moldovan.</u>	27
<u>Pleiada, Odă către Poeții Români.</u>	30
<u>Prologu la deschiderea teatrului naționalu la 1837.</u>	32
<u>Milianu și Dina.</u>	35
<u>Încredirea în Dumădeu.</u>	38
✗ <u>La Vassul Moldovei cu veuirea lui Gr. Ghica V. V.</u>	40 ✗
✗ <u>Osânditul în groapa Ocnelor.</u> ✗	42
<u>La fundarea Institutului pentru copii orfanî.</u>	45
— — <u>Ospîiului de la Galata.</u>	47
✗ <u>Elegii la moartea părintelui meu 1825.</u> ✗	51 ✗
✗ — <u>Lacul lui Ovidu lângă Cetatea Albă.</u>	53 ✗
✗ — <u>Scrise pe Tinterimul unui Satu.</u> ✗	55 ✗
<u>Imnul de sară către fia mea Ermiona.</u> ✗	60
✗ <u>Convorbire nopturnă 1848.</u> ✗	62
✗ <u>Holera în Moldova la 1831.</u>	63
<u>Sonetu către Tibra la 1810.</u>	69
<u>Sonetu către Planeta mea.</u>	70
✗ — <u>Laura.</u>	71
✗ — <u>Dafne.</u>	73
<u>Sborul aerostaticu a M-meî Blanchard la Roma 1811.</u>	74 ✗
<u>La întroducerea limbei naționale în Moldova la 1828.</u>	75

Paladiul Moldovenilor la inaugurarea Academiei din Iași la 1838.	76
Pentru compunerile poetice în limba Română.	77
Moartea lui Isus.	78
Listă în Iași la 1847.	79
La cea întâi deschidere a Teatrului Național la 1817.	80
Fiiceii mele Eufrosina 1848.	81
La ocazia morții Logof. A. Ghica.	82
Cătră Signora L. Prima-Donna.	83
Companiei Filarmonice Italiene din Iași.	86
Amorul Plagat.	89
La Pictor.	90
Amorul nemernic.	92
Alvir cătră a sa miniatură.	94
Călătoria Dănei.	96
Amorul fugar.	97
Primavara.	99
Dorul.	101
Dorul întâlnirei	102
Păseruica stinghere.	103
Primavara.	104
Copilul Vânător.	106
Amorul arătător.	108
Asupra Liceii cochetă bătrână.	110
Earna.	112
Eufrosina, visiune pe ripele osanei la 1843.	114
Albina și Trântorul intitulată Albina Românească la 1829	116
Vioreaoa.	120
Părerea de rău.	123
Musa cătră poetul Panoramei Moldovei la 1859.	125
Nestatornicirea lucrărilor lumii la 1821.	131

1881 ni năvotole ni olnoitea inimi

Lumea.	+	133
Cântecul unui june Român din Anovlahia.		134
Cântecul unei păstorite Române de la Munte.		136
Filosofie naturală.		138
Repegiunea timpului.	+	140
La a mea pungă.		142
Fragment din Ierusalimul eliberat.		144
Vaporul pe Dunărea când întâea dată a sosită la Galați.		147
Cântecul Hoșului Moldovan		149
Anul nou al Moldo-Românilor la 1830.		153
Imnul Moldovenilor la anul nou 1829.		155
— — — — 1836.		157
Meditație pentru ziua anului nou.		+ 161
Anul nou 1842.		+ 162
— — 1843.		+ 163
— — 1847.		164
Rosa și mormântul.	+	166
Mormântul.	+	+ 167
Evlavica casnică.		+ 169
Amor de Patrie.		173
Înoirea anului.		171
Soșia de modă.		175
Satiră asupra omului	+	180
Epigramă.		190
Stefană celă mare.		193
Dochia și Traiană.		195
Turnul Butului.		198
Învățetorul și urmașii sei.		209
Spicuitorii.		211
Jijia.		213
Sirena lacului.		211

Moșii Sămbăta morților.	229
Cucoarele lui Ibicus.	233
Celebrarea seculară a lui Șiler la 1859.	238 X
Credința.	239
P A R T E A II.	
Proemiu.	2
Alviru Dacic la Tibru Roma 1810,	8
La Planeta mea,	10
La cugetarea mea.	12
Resseritul de Lefca.	14
Patima I	16 X
Patima II	18 X
Patima III.	20 X
Profeția.	22
Primavera.	24
Alviro către cintia.	30
Cătră Lefca Roma 1812.	36
La Doctorul Pezzoni.	42
Tot la acela.	44
Consacrat memoriei de Lefca la 1819.	46
Clironomiū lui Epaminonda	48
În ocașia sborului aerostatic a Madamei Blachard.	50 X
Companiei filarmonice a operei Italiene 1851.	52

P A R T E A III.

Oda la Imperatorul Alecsandru I, la 1817.	56 X
Pleada odă la Poeșii Români.	62 X
La Termele de Carlsbad.	66
Oda.	68
Stefan cel Mare înaintea cetății Neamțu.	72
Sujetul Baladel.	76
Poetul dedicatu D Vasile Alexandri.	78
Anul nou 1857 în Moldova.	80
Notiție asupra Muntelui Pion în Moldova.	88
Oda Pindară la D-deu.	92 X
Prologu la 1837.	98 X
Epilogu.	104 X

